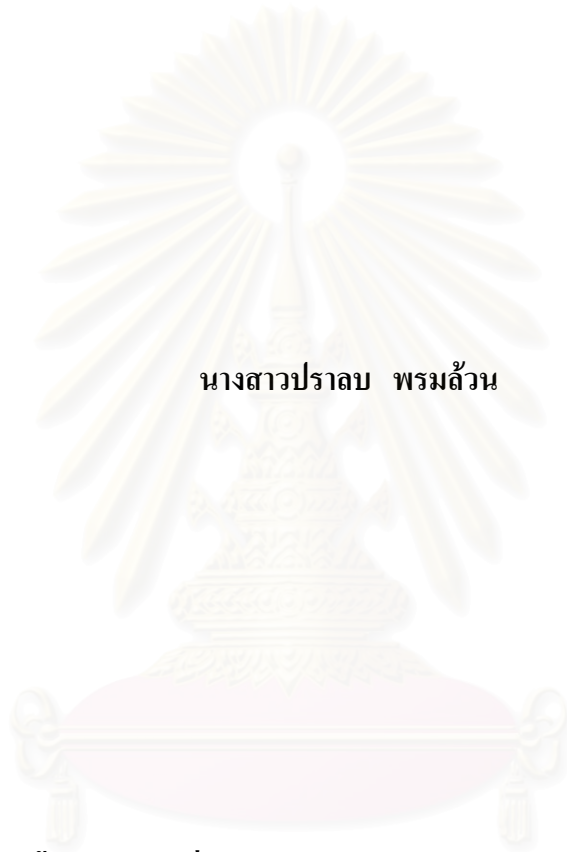


การสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม



นางสาวปราลป พรมล้วน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตร

มหาบัณฑิต

สาขาวิชาแพศศาสตร์ (สหสาขาวิชา)

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ISBN 974-14-2642-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**TEACHING THE RIGHT TOUCH AND PERSONAL SAFETY SKILLS AGAINST
SEXUAL ABUSE TO PRE-SCHOOL CHILDREN OF BANG-KHOLAM DISTRICT
IN BANGKOK METROPOLIS.**



Ms. Parlop Promluan

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Human Sexuality**

(Interdisciplinary Program)

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

ISBN 974-14-2642-9

Copyright of Chulalongkorn University

490148

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ
โดย	ในเด็กอนุบาล โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางกอกแหลม
สาขาวิชา	นางสาว ปราลป พรหมล้วน
อาจารย์ที่ปรึกษา	เพศศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รศ.นพ.อัมพล สุอำพัน
	นางปิยฉัตรพร หะวานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาดตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.กัลยา ดิงศักดิ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญ)

ประธานกรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ อัมพล สุอำพัน)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(นางปิยฉัตรพร หะวานนท์)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์นิกร คูสัตตสิน)

กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณระพี สุทธีวรรณ)

กรรมการ

นางสาวปราถน พรมล้วน : การสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ ในเด็กอนุบาล โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม. (TEACHING THE RIGHT TOUCH AND PERSONAL SAFETY SKILLS AGAINST SEXUAL ABUSE TO PRE-SCHOOL CHILDREN OF BANG-KHOLAM DISTRICT IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา: รศ.นพ.อัมพล สุอำพัน, อ.ที่ปรึกษาร่วม : นางปิยลัมพร หะวานนท์ 138 หน้า. ISBN 974-14-2642-9

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ (กลุ่มทดลอง) และกลุ่มที่ไม่ได้รับการสอน (กลุ่มควบคุม)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นนักเรียนอนุบาล โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม แบ่งออกเป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 80 คน และกลุ่มทดลองจำนวน 80 คน รวมทั้งสองกลุ่มเป็นจำนวน 160 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศจำนวน 6 ครั้ง โดยใช้เวลาครั้งละ 30 นาที ส่วนกลุ่มควบคุม ได้รับการสอนเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของร่างกายจำนวน 1 ครั้ง โดยใช้เวลา 30 นาที

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. จากการวิจัยพบว่า เด็กอนุบาล ภายหลังจากเข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ มีความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศมากกว่าก่อนเข้าร่วมการสอนฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .001$
2. จากการวิจัยพบว่า เด็กอนุบาลกลุ่มทดลอง ภายหลังจากเข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ มีความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศมากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .001$

สาขาวิชา : เพศศาสตร์
ปีการศึกษา : 2549

ลายมือชื่อนิสิต.....*นพคุณ นพคุณ*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*อ.อัมพล*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..*A. Jant*.....

4789169020 : MASTER OF SCIENCE IN HUMAN SEXUALITY

KEY WORD : SEXUAL ABUSE/ SEXUAL ABUSE PREVENTION/ RIGHT TOUCH/ PRE-SCHOOL CHILDREN

PARLOP PROMLUAN : (TEACHING THE RIGHT TOUCH AND PERSONAL SAFETY SKILLS AGAINST SEXUAL ABUSE TO PRE-SCHOOL CHILDREN OF BANG-KHOLAM DISTRICT IN BANGKOK METROPOLIS). THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. UMPON SU-AMPUN, M.D, THESIS CO-ADVISOR : PIYALAMPORN HAVANOND, M.S. , 138 pp. ISBN 974-14-2642-9

The objective of this Quasi experimental research was to study the personal safety skill against sexual abuse. The participants were 160 preschoolers in Bang-kholam District of The Bangkok Metropolis. By purposive samplings, 80 students in each group were selected into a control and an experimental group. The experimental group was taught the right touch and various safety skills against sexual abuse for 6 sessions of 30 minutes each. The control group received only knowledge about body parts for one session of 30 minutes without mentioning of sexual abuse at all. The 2 groups were then compared for their personal safety skills against sexual abuse.

Major findings were as follows:

1. The experimental group exhibits better knowledge and personal skills against sexual abuse after the teaching intervention than before the intervention, significantly $p < .001$.
2. The experimental group exhibits better knowledge and personal skills against sexual abuse more than the control group, significantly $p < .001$.

Field of Study: Human Sexuality

Academic Year: 2006

Student's *parlop promluan*

Advisor's *Umporn Suampun*

Co- Advisor's *Piyalamporn Havanond*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ อัมพล สุอำพัน และ อาจารย์ปิยลัมพร ทะวานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วมที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่างๆ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการวิจัย ด้วยความเอาใจใส่ และให้กำลังใจอย่างดียิ่งมาโดยตลอด ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและสำนึกในพระคุณของท่านเป็นที่สุด และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์หลักสูตร สาขาวิชาแพศศาสตร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาและมอบประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรธมระพี สุทธิวรรณ แพทย์หญิงปรีชวัน จันทร์ศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศรี แสงเจริญ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้สละเวลาในการตรวจสอบความตรง และแก้ไขเครื่องมือวิจัย รวมทั้งขอขอบคุณท่านผู้อำนวยการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครเขตบางคอแหลม ครู ผู้ปกครอง และเด็ก ๆ อนุบาล ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทดลองและใช้เครื่องมือวิจัย และเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์นิกร คุณิตสิน อาจารย์ไพสิณ ศรีสุขโข และ บุคลากรของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ทุกคนที่เป็นครู โดยแท้จริง ในการฝึกฝนด้านความอดทน ด้านวิชาความรู้ และด้านทักษะต่าง ๆ รวมถึงเป็นสถานที่ให้โอกาสในการศึกษาครั้งนี้ ทำให้การวิจัยเป็นไปด้วยความราบรื่น จนสำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณผองเพื่อนทุกคนที่คอยเกื้อหนุนด้านข้อมูล ด้านการเรียน และด้านจิตใจ จนทำให้ผู้วิจัยสามารถศึกษาได้สำเร็จด้วยความสุขยิ่ง

ขอขอบคุณ คุณศิริยุพา นันสุนานนท์ จากสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาในการลงข้อมูลสถิติวิจัย

ขอขอบคุณ Mr.Pedro Goas Chica ผู้ช่วยในการทำดนตรีประกอบเพลง ร่างกายของหนู จนทำให้เด็ก ๆ ที่เข้าร่วมในกระบวนการวิจัยสนุกกับดนตรีและเสียงเพลง และมีความสุขจากการเข้าร่วมกิจกรรมการวิจัย ทำให้งานวิจัยเป็นไปด้วยความราบรื่น

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดา และครอบครัว ที่เป็นแรงผลักดันให้กำลังใจที่ดีเสมอมา ประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอบอกแก่บุพการี คณาจารย์ และเด็ก ๆ อนุบาล ทุกท่านที่มีส่วนร่วมให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานในงานวิจัย.....	4
ขอบเขตในการวิจัย.....	5
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การล่วงละเมิดทางเพศ.....	8
การป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ.....	20
แนวคิดและทฤษฎีพัฒนาการในวัยเด็ก.....	22
แนวคิดและทฤษฎีพัฒนาบุคลิกภาพ.....	24
แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้.....	27
แนวคิดการสอนในเด็กระดับอนุบาล.....	34
แนวการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดทางเพศ.....	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
การออกแบบการวิจัย.....	50

ประชากรกลุ่มตัวอย่างและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ผลการวิเคราะห์.....	56
ผลการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	64
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	67
อภิปรายผลการวิจัย.....	68
ปัญหาและอุปสรรค.....	71
ทัศนคติของครู ผู้ปกครอง ต่องานวิจัย.....	72
ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก	73
ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ.....	75
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป.....	77
รายการอ้างอิง.....	78
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก	
จดหมายเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและจดหมายขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	84
ภาคผนวก ข ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	89
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	91
ภาคผนวก ง สอนเรื่อง "ร่างกายของหนู"	99
ภาคผนวก จ ตารางสอน และแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาล.....	102
ภาคผนวก ฉ แสดงรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูล	127
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	138

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลการช่วยเหลือเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ ในปี 2540-2547.....	2
2	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและ ทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดในเด็กอนุบาล โดยจำแนกตาม เพศ อายุ รายได้ ของผู้ปกครอง.....	58
3	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเด็กอนุบาลที่เข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัส และทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ โดยจำแนกตามบุคคลที่กลุ่ม ตัวอย่างพักอาศัยด้วย.....	59
4	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กอนุบาลกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ภาษาเรียกแทนคำว่า อวัยวะเพศชาย.....	60
5	แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กอนุบาลกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ภาษาเรียกแทนคำว่า อวัยวะเพศหญิง.....	61
6	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้จากการได้รับข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มควบคุมและกลุ่ม ทดลอง.....	62
7	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเด็กอนุบาลที่เคยมีประสบการณ์ถูกล่วง ละเมิดทางเพศ.....	62
8	แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศของเด็ก อนุบาลกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกัน การล่วงละเมิดทางเพศ.....	63
9	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความสามารถใน การป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการ สอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ.....	64
10	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความสามารถในการ ป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง ก่อน การสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลระหว่างกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง ในระยะหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ.....	65
12	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศระหว่างกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล.....	66
13	ตารางสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล ระหว่างเดือนมิถุนายน – เดือน กรกฎาคม 2549.....	103
14	แสดงค่ามัธยฐาน(Median) ของพี่น้องเพศชายและเพศหญิงของกลุ่มตัวอย่างเด็กอนุบาลที่เข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ.....	128
15	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเด็กอนุบาลที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกัน และ ประสพการณ์จากการล้วงละเมิดทางเพศ.....	129
16	แสดงจำนวนร้อยละเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัส และทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล	130
17	แสดงจำนวนร้อยละ เปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัส และทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล	132
18	แสดงจำนวนร้อยละเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง ก่อนการสอน เรื่อง การสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล.....	134
19	แสดงจำนวนร้อยละเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง หลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล.....	136

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่		หน้า
1	คติล่่วงละเมิดทางเพศทั้วราชอาณาจักรปี 2540 – 2548.....	1
2	ร่างกายของหนู	100



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

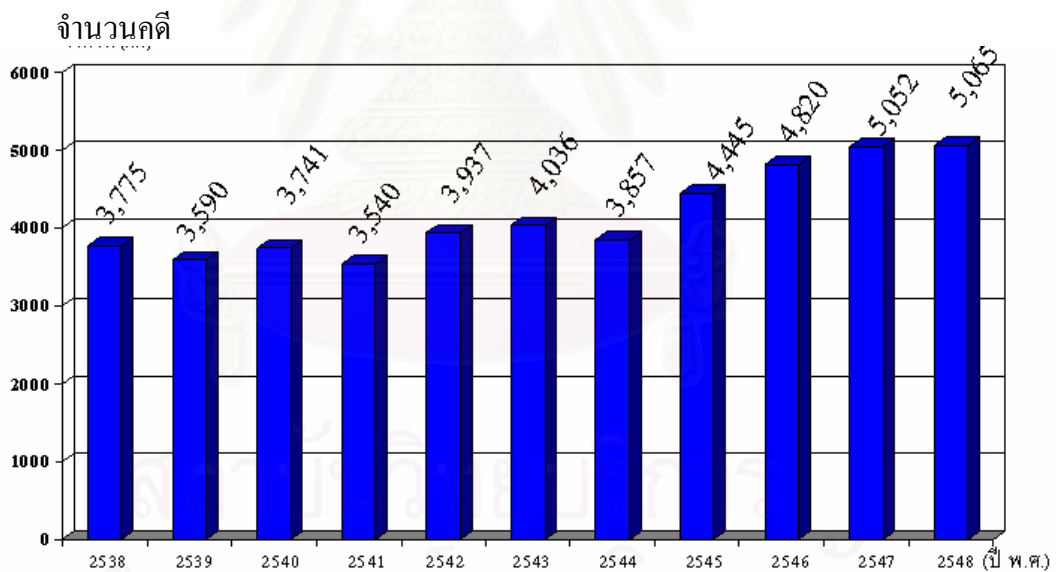
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วกลายเป็นสังคมเมือง ในขณะที่เดียวกันก็เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย ซึ่งมีการเพิ่มขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม ปัญหาเรื่องเพศเป็นปัญหาสำคัญหนึ่งที่เป็นปัญหาที่มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลทั้งภาครัฐและเอกชนที่แสดงการเพิ่มขึ้นของปัญหาเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ เช่น สถิติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ คดีอาญาที่ได้รับแจ้งทั่วประเทศเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศในปี พ.ศ.2538-2548 พบว่า มีเป็นจำนวนมากตามลำดับดังนี้ 3,775 ราย, 3,590 ราย, 3,741 ราย, 3,540 ราย, 3,937 ราย, 4,036 ราย, 3,857 ราย, 4,445 ราย, 4,820 ราย, 5,052 ราย และ 5,065 ราย ตามลำดับ

ภาพที่ 1

คดีล่วงละเมิดทางเพศทั่วราชอาณาจักรปี 2540 – 2548



ที่มา: http://picc.police.go.th/statistic/stat/cy40_total.pdf

(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศมีอายุดำเนิน เช่น ในรายงานเปรียบเทียบอายุของผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศในปี พ.ศ. 2539-2540 ของมูลนิธิคุ้มครองเด็กที่มีอายุน้อย พบว่าอายุน้อยที่สุดในปี 2539 คือ 7 เดือน และในปี 2540 มีอายุ 2 ปี และการรายงานสถิติของกรมประชาสงเคราะห์และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมเยาวชนแห่งชาติ ระหว่างปี 2537-2540 ยังพบว่าที่ร้ายแรงคือผู้กระทำผิดต่อเด็กมากที่สุดคือ บิดาของเด็กเอง นอกจากนี้ยังพบว่าโอกาสที่จะถูกล่วงละเมิดทาง

เพศนั้นมิทุกเพศทุกวัย เมื่อพิจารณาจากสถิติของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กที่แจ้งการช่วยเหลือเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ ในปี 2540-2547 ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลการช่วยเหลือเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ ในปี 2540-2547

ปี พ.ศ.	ชาย	หญิง	<1 ปี	1-6 ปี	7-9 ปี	10-12ปี	13-17 ปี	>18	รวม(คน)
2540	6	88	-	10	10	20	54	-	94
2541	2	73	-	15	10	14	36	-	75
2542	14	106	-	15	19	32	52	2	120
2543	1	94	1	16	18	22	36	2	95
2544	-	71	-	14	10	19	28	-	71
2545	5	108	-	22	16	21	53	1	113
2546	5	99	-	16	14	19	53	2	104
2547	-	75	1	15	15	5	34	7	75
รวม	33	714	2	123	112	152	346	14	747

หมายเหตุ: ไม่ทราบอายุจำนวน 3 คน

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แม้แต่ในเด็กอายุ 1- 6 ปี ยังมีโอกาสตกเป็นเหยื่อจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งมีจำนวนมากถึง 123 ราย จากทั้งหมด 747 รายที่ได้รับการช่วยเหลือ และในสถิติของ มูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี ในปี พ.ศ. 2543- 2548 ซึ่งให้ความช่วยเหลือเด็กจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ กรณีข่มขืนและอนาจารจำนวน 298, 314, 268, 192, 380, ตามลำดับ ดังนั้นตัวเลขที่แสดงจำนวนของผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นที่เข้ามาเพื่อขอรับการช่วยเหลือเท่านั้น จึงทำให้ยากที่จะทราบจำนวนตัวเลขที่แพร่หลายของผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศที่แท้จริง ดังตัวอย่างการศึกษาในหนึ่งภาคการศึกษาของ (Dunne et al. 2003; Finkelhor et.al.1990 และ Goldman & Padayachi 1997) พบว่า 7-62 % ของผู้หญิง และ 3-19% ของผู้ชาย เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการถูกล่วงละเมิดอย่างน้อย 1 เหตุการณ์ในวัยเด็ก ทั้งนี้ Finkelhor and Williams (1988) ยังพบว่าเด็กที่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศมีโอกาสถูกกระทำซ้ำ ซึ่งได้ทำการศึกษาพบเป็นจำนวน 8% ของเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทั้งหมดถูกกระทำซ้ำ และเกิดขึ้นซ้ำภายนอกบ้าน

ถึงแม้ว่าปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศที่ปรากฏในสถิติข้างต้นจะพบเป็นจำนวนมากที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้รวบรวมไว้ ซึ่งก็เป็นเพียงบางส่วนเท่านั้น และคาดว่ายังมีอีกมากที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศแต่ไม่ได้รับการเปิดเผย อัมพล สุอำพัน (2537) กล่าวว่าเมื่อมีเหตุการณ์ล่วงละเมิด

ทางเพศเกิดขึ้น เรื่องราวมักจะถูกปกปิด ไม่ให้สังคมทั่วไปรับรู้ นอกจากนี้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กอาจลังเลที่จะเข้าไปยุ่ง เพราะอาจต้องเข้าไปมีส่วนเป็นพยานในศาลหรือบางรายผู้ปกครองเด็กไม่ให้เปิดเผยเรื่องนี้ จึงทำให้ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศยังเป็นเรื่องที่มีความยากลำบากที่จะแก้ไข ถึงแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีการสอนเพศศึกษามาเป็นเวลานาน (อัมพร เบญจพลพิทักษ์, 2545) แต่เนื่องจากทัศนคติในเรื่องเพศในสังคมไทยยังไม่ชัดเจน มีความอ่อนไหวในเรื่องเพศ และมองเรื่องเพศว่าเป็นสิ่งไม่ดี ควรปกปิด หรือเรื่องเพศศึกษาเป็นเรื่องเพศสัมพันธ์เพียงอย่างเดียว และส่วนหนึ่งยังมีผู้ศึกษาวิจัยน้อย นอกจากนี้การล่วงเกินทางเพศต่อเด็กส่วนใหญ่มาจากบุคคลใกล้ชิด จากการศึกษาของอุมพร ตรังคสมบัติ (2535) พบว่าร้อยละ 85 ของผู้กระทำล่วงละเมิดเป็นบุคคลในครอบครัวตัวเอง เช่น บิดา พี่ชาย ญาติสนิท หรือบุคคลที่เด็กรู้จักคุ้นเคยเป็นอย่างดี จึงเป็นการยากที่คนอื่นจะรู้เห็น หรือยุ่งเกี่ยวได้ การละเลยต่อปัญหานี้จึงเท่ากับเป็นการส่งเสริมให้มีการกระทำผิดมากขึ้น ทั้งนี้ มนตรี สีนทวิชัย (2537) อ่างใน มรกต พุทธศุภะ (2541) ระบุว่าเด็กจะอยู่ในวัยใดหรือถูกล่วงละเมิดทางเพศในรูปแบบใดก็ตาม หลังจากที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศเด็กจะได้รับผลกระทบที่รุนแรงและยาวนานในหลายด้านทั้งด้านร่างกาย จิตใจ รวมถึงบุคลิกภาพ บาดแผลทางร่างกายรักษาเพียงไม่นาน แต่บาดแผลทางจิตใจยากต่อการเยียวยาให้เป็นปกติ ในระยะแรกที่เด็กถูกล่วงเกินทางเพศจะมีการซึมเศร้า หวาดกลัว ฝันร้าย วิตกกังวล ตกใจง่าย รู้สึกเหมือนกำลังประสบเหตุการณ์สะเทือนขวัญนั้นอีก อาจเป็นโรคจิตในช่วงสั้น ๆ บางรายมีความผิดปกติด้านพฤติกรรม เช่น ปัญหาการเรียน ปัญหาการนอน ฯลฯ ซึ่งผลกระทบต่อเด็กที่การศึกษาของ Conte and Schuerman (1987) พบว่า มีอาการผิดปกติของเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ คือ พฤติกรรมถดถอยร้อยละ 15 พฤติกรรมก้าวร้าวร้อยละ 14 ปัญหาการนอนร้อยละ 20 และนอกจากนี้ยังพบว่าผลกระทบต่อเด็กในระยะยาวที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการตามวัยชะงัก ทั้งด้านสังคม อารมณ์ และสติปัญญา โดยเฉพาะความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) ในขณะเดียวกันเด็กจะรู้สึกว่าตนแตกต่างจากคนอื่น เป็นสิ่งของหรือร่างกายที่ชำรุดแล้ว (Damaged-Goods Syndrome) ซึ่งเป็นปมด้อย นำไปสู่ความรู้สึกอ่อนแอ ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ รู้สึกกลัว ผิดอับอาย สิ้นหวังในชีวิต จนกระทั่งมีความต้องการฆ่าตัวตาย

ส่วนเด็กที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะกลายเป็นผู้ใหญ่ที่ผิดปกติทางจิตใจ (Mullen et al, 1988 : 841-845) ไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่มั่นคงกับใครได้ เกิดการอย่าร้างและส่งผลต่อบุตรที่เกิดมา ให้กลายเป็นปัญหาสังคมต่อไปไม่สิ้นสุด

ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศเป็นปัญหาใหญ่ที่มีผลกระทบต่อเด็กทั้งร่างกายและจิตใจ ยากแก่การเยียวยา (Freyd 2005) ปัญหาเหล่านี้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเรื่องเพศในรูปแบบต่างๆ เช่น มูลนิธิเด็กและเยาวชน มูลนิธิพัฒนาเด็ก บ้านพักฉุกเฉิน

เป็นต้น ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น และส่วนใหญ่เน้นการแก้ปัญหาเรื่องเพศในวัยรุ่น นอกจากนี้ภาครัฐมีความตื่นตัวและตระหนักถึงปัญหา กระทรวงศึกษาธิการจึงได้เริ่มจัดทำหลักสูตรครอบคลุมเรื่องเพศตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 –มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปี พ.ศ. 2544 ที่ผ่านมา โดยกระทรวงศึกษาธิการได้พัฒนาแผนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน (สาระการเรียนรู้กลุ่มการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544) เพื่อสอนในโรงเรียนและลดปัญหาพฤติกรรมทางเพศ แต่ยังคงพบว่าการสอนเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ยังไม่เพียงพอกับปัญหา และไม่ครอบคลุมในระดับชั้นอนุบาล ซึ่งเป็นช่วงวัยหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการถูกล่วงละเมิดเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากพิจารณาความเหมาะสมกับวัยแล้ว เด็กอนุบาลสามารถแยกแยะ หลีกหนี และรายงานสถานการณ์การล่วงละเมิดทางเพศได้ (Wurtele, 1989) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการสร้างแนวการสอนเพื่อให้เด็กสามารถแยกแยะการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดได้นั้น เป็นสิ่งสำคัญ ในการพัฒนาการเรียนรู้และเสริมสร้างทักษะในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งเป็นการป้องกันปัญหาตั้งแต่ต้นเหตุ และเป็นขั้นแรกในการช่วยจัดและลดความรุนแรงจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ รวมถึงเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความรู้เรื่องเพศศาสตร์ศึกษาให้กับเด็กในช่วงวัยต่อไป เมื่อเติบโตขึ้นจะสามารถแสดงออกทางเพศได้เหมาะสม เคารพและให้เกียรติเพศตรงข้าม รวมถึงสามารถระมัดระวังอันตรายจากการล่วงเกินทางเพศ และมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องเพศ นำไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสมภายใต้ศีลธรรมและประเพณีอันดีงาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มทดลอง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ ของเด็กอนุบาล กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

สมมติฐานในการวิจัย

1. เด็กอนุบาลกลุ่มทดลอง ภายหลังจากเข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศมีความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศดีกว่าก่อนเข้าร่วมการสอน
2. เด็กอนุบาล กลุ่มทดลอง ภายหลังจากเข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศมีความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศดีกว่ากลุ่มควบคุม

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental research) วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (Pretest-posttest) ทำการเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศของนักเรียนก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กอนุบาล โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม จำนวน 4 โรงเรียน ๆ ละ 40 คน รวมทั้งสิ้น 160 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ การสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศของเด็ก

อนุบาล

เนื้อหาที่ใช้ในการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ ดังนี้

การสอนแนวคิดเรื่องการสัมผัส

การสอนเด็กเพื่อให้จำแนกถึงพฤติกรรมเรื่องเพศที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ด้วยการสอนแนวคิดเกี่ยวกับการสัมผัสที่ดีและสัมผัสที่ไม่ดี ซึ่งการแยกแยะสัมผัสพิจารณา ดังนี้ การสัมผัสที่ดี คือ สัมผัสที่ทำให้รู้สึกดี ปลอดภัย แม้เวลาผ่านไประยะหนึ่งก็ยังคงความรู้สึกดี เช่น การกอดที่นุ่มนวลของคุณแม่ การลูบหัวเบาๆ ของคุณครู ซึ่งเป็นการสัมผัสที่มาจากเหตุผลที่ดี (Kleven, 1997) สำหรับการสัมผัสที่ไม่ดี เป็นสัมผัสที่มาจากคนแปลกหน้า หรือการสัมผัสของคนรู้จัก และทำให้รู้สึกไม่ดี รู้สึกเจ็บ รู้สึกไม่ปลอดภัย เช่น การกอดรัดที่แน่น การทำให้ร่างกายเจ็บ หรือการสัมผัสที่ไม่มีเหตุผลที่ดี เช่น สัมผัสร่างกายไม่เลือกที่ การสัมผัสอวัยวะเพศ การใช้สิ่งของจู่ใจเพื่อแลกสัมผัสที่ไม่ดี การสัมผัสที่บอกให้เด็กเก็บเป็นความลับ หรือการสัมผัสที่ทำให้รู้สึกสับสน

ทักษะในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ

การฝึกแสดงทักษะทางพฤติกรรมในการจำแนกพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยทางเพศ และใช้ในการตัดสินใจเพื่อตอบโต้ต่อสถานการณ์การล่วงละเมิดทางเพศ เช่น ทักษะการแยกแยะสัมผัส ทักษะการปฏิเสธสัมผัสที่ไม่ดีหรือสัมผัสอวัยวะเพศ ทักษะการตัดสินใจหลีกเลี่ยง ทักษะการสื่อสารด้วยการเล่าเหตุการณ์เกี่ยวกับการสัมผัสที่ไม่ดีหรือสัมผัสอวัยวะเพศกับผู้ใหญ่ที่ไว้ใจ (Sanderson, 2004)

แบบทดสอบความสามารถในการแยกแยะการสัมผัสและการชักชวนไปที่อื่น

คัดแปลงจาก WIST-III(Wurtele ,Kast ,& Kondrick , 1989) โดยระบุเหตุการณ์สมมติในแต่ละสถานการณ์ ที่ผู้ใหญ่ทำการขอสัมผัส ซึ่งการสัมผัสมีทั้งสัมผัสที่เหมาะสมและสัมผัสที่ไม่เหมาะสม เช่น การกอด การจูบ การจับ และลูบคลำร่างกายที่เป็นส่วนตัวหรืออวัยวะเพศของเด็ก รวมถึงการชวนไปที่อื่น, ทั้งนี้ผู้ขอสัมผัสและชักชวนไปที่อื่นนั้น มีทั้งคนแปลกหน้าและคนรู้จัก ซึ่งการประเมินผลได้จากความสามารถในการตอบสนองต่อสถานการณ์ขอสัมผัสแบบต่างๆ รวมถึงการชักชวน เช่น เด็ก ยอม หรือไม่ยอม โดยไม่ได้บอกการป้องกันจากสถานการณ์เหล่านี้.

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การศึกษานี้ได้ศึกษาในชุมชนแออัด ไม่สามารถอธิบายถึงเด็กอนุบาลทั่วประเทศได้
2. การวิจัยครั้งนี้ถูกจำกัดด้วยข้อคำถามซึ่งไม่อาจครอบคลุมทุกสถานการณ์การล่วงละเมิดทางเพศ เช่น การมองร่างกายที่เป็นส่วนตัว การหลอกลวงเด็กเข้าสู่วงจรการล่วงละเมิดด้วยสิ่งของอื่นนอกเหนือจากที่ผู้วิจัยได้ใช้ในการศึกษา
3. บทบาทสมมตินั้น ไม่ซับซ้อนเท่าจริง จึงทำให้ไม่อาจแน่ใจได้ว่า เมื่อเด็กพบสถานการณ์จริงจะยัง มีความสามารถดังที่สอนไว้หรือไม่

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ปฏิบัติภารกิจทุกรูปแบบต่อเด็ก (การให้อวัยวะเพศ การสัมผัสลูบคลำ การกอด การจูบ การกระตุ้นอวัยวะเพศด้วยปาก การร่วมเพศ การข่มขืน ฯลฯ) การกระทำเช่นนั้นถือเป็นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เป็นเรื่องผิดกฎหมาย เนื่องจากเด็กอยู่ในฐานะที่ยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะรับรู้และตัดสินใจยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ได้ นอกจากนี้ การล่วงละเมิดยังรวมถึง การที่ผู้ใหญ่ใช้ประโยชน์จากความเชื่อ ความไว้ใจเสียสละ และความไว้วางใจของเด็ก เพื่อสนองความบันเทิงทางเพศของตนเอง (นิกร ดุสิตสิน, 2549)

การป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ สำหรับในงานวิจัยนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์ “ความสามารถในการแยกแยะการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ” เป็นแบบวัด (คัดแปลงจาก Wurtele, 1989) ซึ่งมีทั้งหมด 7 ข้อ โดยแบบวัดนี้จะระบุเหตุการณ์สมมุติฐานในแต่ละสถานการณ์ ที่ผู้ใหญ่ทำการขอสัมผัสและชวนไปที่อื่น ซึ่งมีทั้งการสัมผัสที่เหมาะสมและสัมผัสที่ไม่เหมาะสม และการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศนั้นพิจารณาจากผลลัพธ์ที่เด็กตอบใน

สถานการณ์สมมติแต่ละอย่าง ถ้าในสถานการณ์ที่เหมาะสมเด็กตอบ “ยอม” และในสถานการณ์ขอสัมผัสที่ไม่เหมาะสมนั้น เด็กตอบ “ไม่ยอม” จึงจะแสดงว่ามีการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ

การสัมผัสที่ดี คือ สัมผัสที่ทำให้รู้สึกดี รู้สึกสบาย พอใจ มีความสุข ปลอดภัย แม้เวลาผ่านไประยะหนึ่งก็ยังคงความรู้สึกดี เช่น การที่คุณแม่อาบน้ำให้น้องตัวเล็ก การกอดที่นุ่มนวลของคุณย่า การลูบหัวเบาๆ ของคุณครู การที่เพื่อนจับมือแสดงความยินดี การที่คุณหมอตตรวจร่างกายเมื่อบาดเจ็บ รวมถึงการสัมผัสเมื่อต้องการความช่วยเหลือ ทั้งนี้วัตถุประสงค์ของการสัมผัสนั้นมาจากเหตุผลที่ดี (Kleven, 1997)

การสัมผัสที่ไม่ดี คือ การสัมผัสที่มาจากคนแปลกหน้า หรือการสัมผัสของคนรู้จัก ซึ่งเป็นการสัมผัสที่ทำให้รู้สึกไม่ดี รู้สึกเจ็บ รู้สึกอึดอัด รู้สึกสับสน รู้สึกตกใจ รู้สึกไม่พอใจ รู้สึกโกรธ รู้สึกไม่สบาย รู้สึกไม่ปลอดภัย และไม่มีความสุข เช่น การตี การกอดรัดที่แน่น การทำให้ร่างกายเจ็บ การสัมผัสสอวยะเพศ หรือบางครั้งการสัมผัสที่ไม่ดีนั้น อาจทำให้รู้สึกสองอย่างคือ ทั้งรู้สึกดี และรู้สึกไม่ดี ปะปนกัน แต่เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่งทำให้รู้สึกไม่ดี เช่น เด็กๆ ชอบคนนั้นแต่ไม่ชอบการสัมผัสของเขา นอกจากนี้การสัมผัสที่ไม่มีเหตุผลที่ดี เช่น สัมผัสร่างกายไม่เลือกที่การใช้สิ่งของจูงใจเพื่อแลกกับการสัมผัสสอวยะเพศ การสัมผัสที่บอกให้เด็กเก็บเป็นความลับ (Wurtele, 1986)

เด็กอนุบาล หมายถึง เด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอนุบาล ที่มีอายุ 5-6 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม ซึ่งเด็กอนุบาลที่เข้าร่วมในการศึกษานี้ได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองของเด็กทุกคน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เป็นรูปแบบในการสอนและการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศให้กับเด็กไทย และทำให้เปิดกว้าง ยอมรับแนวการสอนสำหรับป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในเด็กมากขึ้น
2. แสดงให้เห็นว่าเด็กอนุบาลสามารถเรียนรู้เรื่องการแยกแยะการสัมผัสและทักษะสำหรับป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศได้
3. ช่วยให้เด็กอนุบาลที่เข้าร่วมในการสอนมีความสามารถในการแยกแยะการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศมากขึ้น
4. ช่วยให้ครูเห็นความสำคัญของการสอน และนำไปปรับสอนในโรงเรียนของตนเองต่อไป
5. เป็นข้อมูลให้กับเขตการศึกษาในการพัฒนาการสอนและการทำงานต่อไป
6. สามารถขยายผลให้กับเขตการศึกษาอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี

การศึกษาเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ ของเด็กก่อนวัยเรียน ใน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาศึกษาเพื่อประกอบการจัดทำแผนการสอนและแบบทดสอบที่ใช้ในการอภิปรายผล มีดังนี้

1. การล้วงละเมิดทางเพศ
2. การป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการในวัยเด็ก
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนานาคลิกภาพ
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้
6. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนเด็กในระดับก่อนวัยเรียน
7. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ

1. การล้วงละเมิดทางเพศ

การล้วงเกินทางเพศต่อเด็ก (นิกร ดุสิตสิน และคณะ 2549) หมายความว่า การที่ผู้ใหญ่ปฏิบัติภารกิจรูปแบบต่อเด็ก (การสัมผัสสลับคลำ การกระตุ่นอวัยวะเพศด้วยปาก การร่วมเพศ ฯลฯ) การกระทำเช่นนั้นถือเป็นการข่มขืนและผิดกฎหมาย เนื่องจากเด็กอยู่ในฐานะที่ยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะรับรู้และตัดสินใจยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ได้ (“การรับรู้และยอมรับ” หมายถึง ความมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสติปัญญาเพียงพอที่จะเข้าใจได้อย่างสมบูรณ์ถึงความหมายและผลของการกระทำนั้น) สิ่งหนึ่งที่เป็นข้อกำหนดอย่างที่สุดของการล้วงเกินทางเพศต่อเด็ก ได้แก่ การที่ผู้ใหญ่ใจทรามใช้ประโยชน์จากความเชื่อ ความไร้เดียงสา และความไว้วางใจของเด็ก เพื่อความบันเทิงทางเพศของตนเอง

การล้วงเกินทางเพศที่ผู้ใหญ่กระทำกับเด็กนั้นมีทั้งการข่มขืนให้เด็กกลัว ไม่กล้าต่อต้าน และแบบที่ไม่ใช้กำลังข่มขืน แต่ใช้การหลอกล่อ หรือการให้รางวัลแก่เด็กเพื่อให้เด็กทำตามความต้องการ การล้วงเกินทางเพศต่อเด็กแบ่งได้เป็นสองลักษณะ คือ การล้วงเกินเด็กโดยทั่วไปที่ไม่ใช่ญาติ เด็กที่ถูกกระทำจะมีทั้งที่เด็กหญิงและเด็กชาย เด็กผู้ชายส่วนมากจะถูกล้วงเกินใน

ระหว่างอายุ 6-9 ขวบ และเด็กหญิงในระยะก่อนเข้าวัยรุ่น ผู้ที่กระทำส่วนมากจะเป็นผู้ที่ชอบร่วมเพศกับเด็ก (pedophilia) อีกลักษณะหนึ่งเป็นการล่วงเกินทางเพศที่เกิดขึ้นในระหว่างเครือญาติ (Incest) ผู้ที่ถูกล่วงเกินส่วนมากจะเป็นเด็กหญิง ซึ่งจะถูกระงับโดยพ่อเลี้ยง พ่อ หรือ ปู่ ตา ลุง อา น้า พี่ และน้อง การล่วงเกินเด็กเกิดขึ้นมากในสังคมแต่ไม่มีสถิติที่แน่นอน เพราะกรณีที่ปรากฏเป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์นั้นเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ส่วนมากเด็กที่ถูกกระทำและโดยเฉพาะในกรณีที่เป็บบุคคลในครอบครัวจะไม่ค่อยถูกเปิดเผย ส่วนที่ตกเป็นข่าวหรือที่เปิดเผยให้สังคมได้รับรู้ส่วนมากจะเป็นกรณีที่รุนแรง จำเป็นต้องเข้าพบแพทย์ เพื่อการบำบัดรักษาทันที บางกรณีก็บาดเจ็บสาหัส หรือถึงขั้นเสียชีวิต

การล่วงละเมิดทางเพศ (สุชา จันทรเฒ 2536) คือ กรณีที่เด็กถูกล่วงเกินทางเพศโดยบุคคลในครอบครัวเดียวกัน (Incest) เช่น บิดา มารดา ญาติใกล้ชิด พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันหรือต่างมารดากัน รวมถึงผู้ปกครองหรือผู้อุปการะเด็ก กระทำต่อเด็กที่อยู่ในความปกครองของตน การล่วงละเมิดทางเพศแม้เพียงขั้นกระทำอนาจารแก่เด็กหรือเป็นการกระทำระหว่างเพศชายต่อเพศชาย หรือเพศหญิงต่อเพศหญิงก็ถือว่าเป็นการกระทำการล่วงละเมิดต่อเด็กเช่นกัน รวมถึงกิจกรรมทางเพศทุกชนิด

การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก (ทิสนา เขมมณี 2545) หมายถึง การละเมิดสิทธิทางเพศต่อเด็กหรือเยาวชนซึ่งยังพัฒนาไม่เต็มที่ โดยที่เด็กยังไม่เข้าใจ ไม่ได้ยินยอม และผู้ใหญ่ในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กในลักษณะที่สังคมไม่ยอมรับ

การล่วงละเมิดทางเพศ (มรกต พุทธศุภะ 2541) หมายถึง เป็นการกระทำทางเพศของผู้ใหญ่ต่อเด็กที่ยังไม่มีวุฒิภาวะพอที่จะเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ โดยมุ่งหวังที่จะตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ใหญ่ หรือการกระทำทางเพศต่อเด็กโดยใช้กำลังการบังคับขู่เข็ญหรือหลอกลวงให้เด็กมีกิจกรรมทางเพศกับตน หรือ การกระทำทางเพศต่อเด็กที่ไม่ยินยอมแต่เด็กไม่สามารถปกป้องตนเองได้ รวมไปถึงการมีประสบการณ์ทางเพศระหว่างเด็กกับผู้ปกครองหรือผู้ดูแลและการให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศ โดยมีเงื่อนไขว่าเมื่อเด็กกระทำกิจกรรมนั้นแล้วจะได้รับเงินเป็นสิ่งตอบแทน เช่น การถ่ายภาพเปลือย การเป็นโสเภณีเด็ก

การล่วงละเมิดทางเพศ หมายถึง เด็กที่อายุต่ำกว่า 16 ปี ถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยผู้ที่มีวุฒิภาวะเต็มที่ ให้เด็กร่วมกระทำกิจกรรมทางเพศเพื่อกระตุ้นให้เกิดอารมณ์เพศแก่ตน

Farley การล่วงละเมิดทางเพศ หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของชาย ที่อ้างว่าหญิงมีหน้าที่ที่นอกเหนือจากหน้าที่ปกติคือ หน้าที่ทางเพศ ซึ่งแสดงในรูปแบบดังนี้

1. การเรียกร้องให้ยอมรับพฤติกรรมทางเพศ
2. การนัดหมายซ้ำซากแต่เพียงฝ่ายเดียว
3. การจ้องมอง

4. การวิพากษ์วิจารณ์
5. การสัมผัสจับต้องร่างกาย
6. การเรียกร้องให้มีเพศสัมพันธ์ด้วย
7. การข่มขืน

องค์การสหประชาชาติให้ความหมายของการล่วงเกินทางเพศ หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้ถูกกระทำหรือผู้ตกเป็นเหยื่อถือว่าเป็นสิ่งที่ “ไม่พึงปรารถนา” (Unwelcome) และไม่ต้องการ (Unwanted) ซึ่งการล่วงเกินดังกล่าวมีทั้งทางวาจา กิริยาท่าทาง การจับต้องร่างกาย และสิ่งแวดล้อม

Goldman et al., 2003 การล่วงละเมิดทางเพศ หมายถึง การปฏิบัติต่อเด็กทางร่างกายหรือไม่ใช่ทางร่างกายก็ตามต่อเด็กอายุต่ำกว่า 17 ปี โดยพยายามที่จะให้สำเร็จความพอใจของตนเอง ทั้งทางปาก ทางอวัยวะเพศหญิง การร่วมเพศทางทวารหนัก การสอดใส่อวัยวะเพศในอวัยวะเพศหญิง อวัยวะเพศชาย หรือเต้านม การจูบที่ไม่เหมาะสม การกอดของกลุ่มคนต่างๆ ที่มากเกินไปจนเกินไป รวมถึงการดูหรือการพูดถึงรูปภาพของเด็กโป๊ และการใช้เด็กเป็นเครื่องมือลามก

สาหรี จิตตินันท์ (2541) การล่วงเกินทางเพศต่อเด็ก หมายถึง การล่วงละเมิดสิทธิทางเพศต่อเด็ก หรือเยาวชนผู้ซึ่งพัฒนาไม่เต็มที่ โดยที่เด็กยังไม่เข้าใจ ไม่ได้เอ่ยปากยินยอม รวมถึงผู้ใหญ่ในครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กในลักษณะที่สังคมไม่ยอมรับ

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2537) การล่วงละเมิดทางเพศ หมายถึง การกระทำใด ๆ ต่อเด็กโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เด็กเป็นเครื่องมือตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ใหญ่ โดยที่เด็กยังไม่เจริญเติบโตถึงวุฒิภาวะพอที่จะเข้าใจการกระทำเหล่านี้ หรือตกลงยินยอมร่วมในการกระทำเหล่านั้น

จากคำจำกัดความข้างต้นพอสรุปได้ว่า การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่ใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการตอบสนองความต้องการทางเพศของตน โดยที่เด็กไม่ยินยอมหรือไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะรับรู้และยอมรับการกระทำในเรื่องเพศนั้น ซึ่งมีทั้งการสัมผัสร่างกายและอวัยวะเพศด้วย การกอด การจูบ การจับ การลูบคลำ การมีเพศสัมพันธ์ รวมถึงการดู การพูดเกี่ยวกับรูปภาพโป๊ และใช้เด็กเป็นเครื่องมือลามก

รูปแบบการล่วงเกินทางเพศ

นิกร คุสิตสินและคณะ (2549) ได้แบ่งรูปแบบการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กดังนี้

ชนิดที่ไม่รุนแรง

ส่วนมากจะเป็นลักษณะของการพูดทะโลม ชักชวนหรือล่อลวงให้ดูการ์ตูน หรือวิดีโอลามก การอวดอวัยวะเพศให้ดู

ชนิดที่รุนแรงปานกลาง

อาจมีการถูกต้องเนื้อตัว การเฝ้าโลม การตำหนิความใคร่ ใช้วิธีสอดใส่อวัยวะเพศของเด็ก

ชนิดรุนแรงมาก

มีการร่วมเพศ มีการทำด้วยปาก ทางทวารหนัก พยายามข่มขืนชำเรา หรือทำร้ายร่างกายร่วมด้วย บังคับให้มีกิจกรรมทางเพศ ทางปาก ทางทวารหนัก หรือทางช่องคลอด ถูกกระทำต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน บางรายเป็นระยะเวลานานหลายปี กว่าที่จะได้รับความช่วยเหลือ

อัมพล สุอำพัน (2537) ได้แบ่งชนิดของการทารุณทางเพศตามลักษณะของการกระทำออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. การกระทำทารุณทางเพศในเด็กโดยใช้กำลัง ผู้กระทำมักทำเพียงครั้งเดียวหรือจำนวนน้อยครั้ง เด็กผู้เคราะห์ร้ายมักเป็นเด็กเพศหญิง เด็กเหล่านี้จะมีอาการบาดเจ็บมากจนต้องตัดมดลูกทิ้ง สูญเสียความสามารถในการมีบุตรไปในที่สุด การทารุณทางเพศชนิดนี้มักมาพบแพทย์ในลักษณะฉุกเฉิน

2. มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กเป็นระยะเวลานาน ซึ่งพบได้บ่อยกว่าพวกแรก เด็กที่ถูกทารุณทางเพศ 9 ใน 10 รายจะเป็นแบบนี้ ผู้เคราะห์ร้ายมักเป็นเด็กโตก่อนเข้าวัยรุ่น หรือวัยรุ่นระยะต้น ผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กมักจะเป็นคนที่ใกล้ชิด คุ่นเคย อาจจะเป็นบิดา พี่ชาย น้องชาย ญาติหรือเพื่อนบ้าน ความสัมพันธ์อาจนานเป็นปี เด็กมักจะไม่พูดถึงเรื่องนี้เลย โดยที่เด็กบางรายได้รับความพอใจ ความสนใจ เอาใจใส่ ได้บางสิ่งบางอย่างที่ต้องการ จากการขอมมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ใหญ่ บางรายก็ถูกข่มขู่ไม่ให้เล่าความจริงที่เกิดขึ้นให้ใครฟัง

สาเหตุที่ก่อให้เกิดถูกล่วงละเมิด

รัตโนทัย พลับรูการ (2545) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการกระทำทารุณต่อเด็กจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัจจัยครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด พบว่าร้อยละ 30 ของบิดามารดาที่ทำทารุณต่อเด็กนั้นเคยมีประวัติถูกกระทำทารุณในวัยเด็กมาก่อน พบว่าอาจมีปัญหการใช้ความรุนแรงในครอบครัวโดยร้อยละ 50 ของครอบครัวที่ใช้ความรุนแรงจะกระทำการทารุณต่อเด็กร่วมด้วย นอกจากนี้ปัจจัยด้านครอบครัวอื่น ๆ ที่พบได้แก่ บิดามารดาอายุุน้อย ขาดทักษะในการเลี้ยงดูบุตร มีการหย่าร้าง และมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว
2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะปัญหาความยากจน ทำให้มีความเสี่ยงต่อการปล่อยปละละเลยเด็กและมีปัญหาความเครียดในครอบครัว
3. การติดสารเสพติด มีโอกาสเสี่ยงที่สารเสพติดดังกล่าว ทำให้ผู้เสพขาดความยับยั้งชั่งใจและมีการกระทำทารุณต่อเด็กตามมาได้
4. สภาพสังคม สภาพแวดล้อมที่ขาดความปลอดภัย มีความรุนแรงในสังคม มีการระบาดของสารเสพติด ขาดการจัดระเบียบทางสังคมที่เหมาะสมทำให้เกิดความเสี่ยงในการกระทำทารุณต่อเด็กซึ่งเป็นผู้ที่อ่อนแอกว่าตามมาได้ เช่นตัวอย่างที่พบในสังคมไทยปัจจุบัน

จูไร อภัยจิรรัตน์ (2537) อ่างใน อรอนงค์ ชูชัยวัฒนา (2539) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กดังนี้

1. อายุ ผู้ปกครองที่มีอายุน้อย หรือมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และบุคลิกภาพเป็นเด็ก ต้องพึ่งพิงคนอื่น เกิดความสับสนในบทบาทของตนเอง ทำให้ไม่สามารถปกป้องเหตุร้ายที่เกิดขึ้นกับเด็กได้ เช่น ครอบครัวที่มีบิดาเป็นหัวหน้าครอบครัวและมีอำนาจ ส่วนมารดาอ่อนแอทางอารมณ์และบุคลิกภาพ จึงไม่สามารถปกป้องบุตรที่ถูกบิดาล่วงเกินทางเพศได้ หรือครอบครัวที่มีบุตรชายคนโตรับผิดชอบภาระใช้จ่ายในครอบครัว เมื่อมีเหตุการณ์ล่วงละเมิดขึ้นกับน้องสาวมารดารับรู้แต่ไม่พยายามช่วยเหลือปกป้อง ยิ่งไปกว่านั้นอาจสนับสนุนให้เกิดเหตุการณ์นั้น เพื่อต้องการให้เกิดความมั่นคงในสภาพครอบครัว
2. ครอบครัว สภาพเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำ มุ่งทำมาหากิน ปล่อยให้เด็กอยู่ตามลำพัง รวมถึงเกิดจากปัญหาครอบครัวด้านอื่น ๆ เช่น พ่อแม่แยกทางกัน แล้วนำบุตรที่ติดมาอยู่กับคู่สมรสใหม่ พ่อแม่ติดอยู่ในอบายมุข ครอบครัวเร่ร่อนไร้ที่พักอาศัยที่มั่นคง สัมพันธภาพภายในครอบครัวไม่ดี หรือในกรณีที่คู่สมรสเจ็บป่วยจึงใช้เด็กที่อยู่ใกล้ชิดเป็นเครื่องทดแทน

3. ความไม่ชัดเจนของขอบเขตส่วนตัว การไม่เคารพสิทธิและขอบเขตส่วนตัวของกันและกัน เช่น ไม่มีการกั้นขอบเขตส่วนตัว ขาดความเป็นส่วนตัว เช่น การใช้ห้องน้ำร่วมกัน ความแออัดในการนอนร่วมกัน

4. ประสบการณ์ในวัยเด็ก เคยมีประวัติถูกทอดทิ้ง พบการทะเลาะตบตีของบิดามารดาเสมอ จนเห็นว่าการต่อสู้ที่รุนแรงเป็นสภาพปกติ สะสมเป็นบุคลิกภาพแบบก้าวร้าวหรืออันธพาล มักพบในกรณีที่ชอบข่มขืนเด็ก

5. มีความผิดปกติทางเพศ ชอบทารุณทางเพศผู้อื่น ชอบมีเพศสัมพันธ์ทางเพศกับเด็ก มีความต้องการทางเพศสูง เป็นต้น

6. ตัวเด็ก เด็กที่มีการเรียนรู้ว่าความสัมพันธ์ทางเพศ ทำให้ได้รับสิ่งที่เขาขาดหายไป เช่น ความรัก ความมั่นคง รวมถึงเด็กที่มีขีดจำกัดในการป้องกันตนเอง โดยเฉพาะเด็กเล็ก เด็กพิการ เด็กปัญญาอ่อน

7. สังคม การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็ว สังคมกลายเป็นสังคมเมือง ทำให้ความเป็นอยู่และแบบแผนชีวิตเปลี่ยนไป เช่นครอบครัวเดี่ยวเพิ่มขึ้น ขาดการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ปัญหาความแออัดของที่อยู่อาศัย

8. สภาพแวดล้อมที่ยั่วทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อต่าง ๆ เช่น สิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สถานเริงรมย์ต่าง ๆ จึงยากที่จะยับยั้งชั่งใจ เมื่อได้รับการกระตุ้นจากปัจจัยเร่งเร้าต่างๆ

9. ค่านิยมทางเพศ ความนิยมทางเพศที่ผิดๆ ต่อเด็ก เช่น ค่านิยมเปิดพรหมจรรย์ ค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก

สาเหตุที่นำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศที่กล่าวมานั้น จะเห็นว่าสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหานั้นมาจากครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทารุณทางเพศต่อเด็กจากบุคคลในครอบครัว (Incest) เช่น บิดา หรือญาติพี่น้องร่วมสายโลหิตเดียวกัน

Korn (2004) กล่าวว่า เหตุการณ์ล่วงละเมิดที่เกิดขึ้นนั้น ไม่สามารถกำหนดรายละเอียดเฉพาะของครอบครัวที่จะเกิดการล่วงละเมิดทางเพศได้ เนื่องจากมีตัวแปรที่นำมาสู่ปัจจัยเสี่ยงทางครอบครัวที่ทำให้เกิดการล่วงละเมิดหรือความรุนแรงในเด็ก (Goldman et al., 2003) ได้แบ่งประเภทกลุ่มของตัวแปรดังนี้คือ ผู้ปกครอง ครอบครัว เด็ก สิ่งแวดล้อม

1. ปัจจัยจากผู้ปกครอง คือ อายุ ความรู้ ความสำคัญของการล่วงละเมิด มีประวัติการถูกล่วงละเมิด มีปัญหาทางจิตใจ บุคลิกภาพเฉพาะของผู้ปกครอง

2. ปัจจัยจากสถานการณ์ของครอบครัว เช่น การแต่งงาน ปัญหาการเงิน

3. ปัจจัยจากตัวเด็ก คือ อายุ มีกำลังน้อย บุคลิกภาพเฉพาะของเด็ก

4. ปัจจัยจากสิ่งแวดล้อม โดยรวมคือ มาจากผู้ปกครอง ครอบครัว ตัวเด็ก

Goldman และคณะ (2003) รายงานการศึกษาการล่วงละเมิดทางเพศในเมือง 42 แห่ง ได้มีรายงานชัดเจนว่า เด็กที่อยู่กับครอบครัวที่มีผู้ปกครองคนเดียวมีโอกาสสูงที่เด็กจะถูกล่วงละเมิดทางเพศมากกว่าผู้ปกครองที่อยู่สองคน ศึกษาโดย National Research Council พบจำนวนเด็กที่ถูกกระทำความรุนแรงทางเพศจำนวน 156 คน ซึ่งมีเพียง 31% เท่านั้นที่มาจากรอบครัวที่พ่อแม่ที่อยู่ด้วยกัน เช่นเดียวกับการศึกษาของ Cicchetti & Manly, (1997) พบว่า 27 % ของผู้ที่ได้รับความรุนแรงจากการล่วงละเมิดทางเพศอยู่กับแม่และคนอื่น และยังมีโอกาสมากขึ้นเมื่อเด็กอยู่กับเพื่อนบ้าน

ผู้กระทำ / และสถานที่

นิกร คุสิตสินและคณะ (2549) ผู้ที่ทำการล่วงเกิน ส่วนมากจะเป็นผู้ที่รู้จักคุ้นเคยกับเหยื่ออย่างดี จึงมีโอกาสดีที่จะทำการล่วงเกินต่อเด็กได้ ผู้ที่ทำการล่วงเกินโดยทั่วไปจะไม่มี ความผิดปกติให้เห็น ส่วนมากจะเป็นผู้ที่รู้จัก หรือมีความคุ้นเคยกับเหยื่ออย่างดี ทำให้เกิดความไว้วางใจ จึงมีโอกาสดีที่จะทำการล่วงเกินต่อเด็กได้ และมักจะกระทำการในบ้านเด็กหรือของตัวเองเมื่อมีโอกาสชักชวนเด็กไป ส่วนที่เกิดนอกบ้านมักจะเกิดกับคนแปลกหน้า มักเกิดตามสวนสาธารณะ ห้องน้ำโรงเรียน ห้องน้ำภายในวัด สถานที่ก่อสร้าง ป่าหุบเขาข้างทางริมถนน ซอยเปลี่ยว ๆ

โดยทั่วไปผู้กระทำจะไม่มี ความผิดปกติให้เห็น ส่วนมากจะมีลักษณะดังนี้ มักมีฐานะทางสังคม และการศึกษาสูง ฉลาด มีภาระงานอาชีพดี มักเป็นคนเคร่งศาสนาและศีลธรรม แต่ลึกลงไปมักเป็นผู้ที่มีความเก็บกดความรู้สึกลงทางเพศ มักเป็นคนขี้อาย เก็บตัว อนุรักษ์นิยม มีความรู้เรื่องเพศน้อย ใช้ความสัมพันธ์ต่อเด็กเป็นทางออกทางเพศ เพื่อทดแทนความไม่สมปรารถนาในเพศสัมพันธ์กับคู่ใหญ่ด้วยกัน ดิตสุรา / เป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง มีปัญหาในชีวิตสมรส ความไม่ราบรื่นทางเพศ เป็นผู้ที่เคยตกเป็นเหยื่อที่ถูกล่วงเกินทางเพศในวัยเด็กมาก่อน

ผู้ที่ทำการล่วงเกินในครอบครัว (Incest) ส่วนมากมักจะเกิดขึ้นในครอบครัวที่มีฐานะต่ำ ไม่มีที่พึ่งพา ดิตสุรา หรือสารเสพติด มักเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ราบรื่น ถูกปฏิเสธจากภรรยา มีอาการทางจิต ผู้ที่ล่วงเกินทางเพศต่อลูกสาว มักมาจากครอบครัวที่มีพฤติกรรมล่วงเกินทางเพศต่อเด็กที่เป็นเครือญาติ

ผลกระทบต่อ การล่วงเกินทางเพศ

รัตโนทัย พลับรู้อการ (2545) มีผลกระทบทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมเด็ก ผลกระทบทางร่างกายที่รุนแรงที่สุดคือเสียชีวิต รองลงมาคือพิการตลอดชีวิต นอกจากนั้นอาจมีผลกระทบต่อสมองที่กำลังเติบโต ทำให้มีพัฒนาการและการเรียนรู้ดีกว่าเด็กปกติ ส่วนผลกระทบทางจิตใจ อารมณ์ อาจเกิดปัญหาซึมเศร้า ปัญหาวิตกกังวล ปัญหาการเรียน

ส่วนปัญหาด้านสังคมที่ตามมาคือปัญหาสารเสพติด การใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา และ วัฏจักรของการกระทำทารุณในรุ่นลูกหลานตามมา

การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กจะก่อให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงและยาวนานในหลายๆ ด้าน

1. ผลกระทบทางร่างกาย

ในการพิจารณาถึงผลกระทบของการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กด้านร่างกายของเด็ก จากปฏิกริยาการตอบสนองของเด็กต่อการกระทำนั้น ผลกระทบทางด้านร่างกายขึ้นอยู่กับรูปแบบของการกระทำ อายุและระดับขั้นพัฒนาการของเด็ก เช่น การพยายามมีเพศสัมพันธ์กับเด็กก่อให้เกิดผลต่างจากวัยรุ่น ซึ่งสามารถจำแนกผลได้ดังนี้

1.1 ก่อให้เกิดบาดแผลจากการใช้กำลังบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ด้วย ซึ่งบางรายอาจถึงแก่ความตาย

1.2 การเจ็บป่วยจากการติดเชื้อ เช่น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซิฟิลิส หนองใน อักเสบในอุ้งเชิงกราน การแพร่กระจายของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเอดส์ บางรายอาจทำให้เกิดความผิดปกติของระบบสืบพันธุ์ภายใน เช่น ต้องตัดมดลูกทิ้ง

2. ผลกระทบทางจิตใจ

การล่วงละเมิดก่อให้เกิดบาดแผลทางจิตใจ (psychic trauma) ซึ่งมีกลไกของการเกิดบาดแผลทางจิตใจ 4 ประการ คือ (Finkelhor and Browne, 1986) อ้างใน มรกต พุทธศุภะ (2541)

2.1 Traumatic Sexualization การที่เด็กถูกกระตุ้นทางเพศก่อนเวลาอันสมควร และการที่ผู้ใหญ่มีพฤติกรรมเสริมการตอบสนองทางเพศเด็ก เช่น ให้อาหาร ให้ความเอ็นดูเป็นพิเศษ ทำให้เด็กไปใช้พฤติกรรมทางเพศเป็นเครื่องมือเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งอื่น ๆ ที่ตนต้องการ สิ่งนี้จะนำไปสู่การมีพฤติกรรมทางเพศก่อนวัยอันสมควร ความสับสนในเอกลักษณ์ทางเพศและการกระตุ้นทางเพศที่ผิดปกติ

2.2 Powerlessness เด็กจะรู้สึกว่าจะช่วยตัวเองไม่ได้ ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์รอบตัวได้ อันเนื่องมาจากการถูกทำร้ายร่างกาย ซึ่งจะนำไปสู่ความกลัวและความวิตกกังวล

2.3 Stigmatization เด็กจะมีความรู้สึกที่ตนเองแตกต่างไปจากเด็กคนอื่น เป็นสิ่งของหรือร่างกายที่ชำรุดแล้ว (Damaged Goods Syndrome) เด็กจะรู้สึกว่าร่างกายของตนถูกทำลายโดยเฉพะอย่างยิ่งถ้ายังคงมีการบาดเจ็บของอวัยวะเพศ หรือมีโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เด็กก็จะกลัวว่าจะเกิดความพิการอย่างถาวรกับร่างกายตน กลัวว่าตนจะไม่สามารถมีความสัมพันธ์ทางเพศแบบปกติ กลัวการแต่งงาน และกลัวการตั้งครรภ์และการมีบุตร บางครั้ง

เด็กจะใช้วิธีการโทษตนเอง เพื่อปฏิเสธการกล่าวโทษบิดาหรือผู้กระทำล่วงละเมิดทางเพศ เช่น ถ้าฉันไม่ให้ทำพ่อ พ่อคงไม่อยากหลับนอนกับฉัน ทั้งหมดนี้นำไปสู่ความอับอาย ความรู้สึกผิด และรู้สึกว่าตนเองไร้ค่า

2.4 Betrayal เด็กจะรู้สึกว่าตนเองถูกทรยศหักหลัง เพราะถูกใช้เป็นเครื่องมือบำบัดความต้องการทางเพศของบุคคลที่ตนเองไว้วางใจ รวมทั้งยังรู้สึกว่ามารดาเป็นผู้ทรยศ เนื่องจากไม่สามารถปกป้องตนเองจากการถูกทำร้าย และเด็กจะยังมีความรู้สึกมากขึ้นเมื่อมารดาปฏิเสธที่จะรับรู้เหตุการณ์ ดำเนินหรือกล่าวโทษว่าเด็กเป็นต้นเหตุ ความรู้สึกนี้อาจแผ่ขยายไปยังบุคคลอื่น ทำให้ขาดความไว้วางใจผู้ใหญ่ รวมทั้งมีความโกรธรุนแรงอีกด้วย

อาการทางจิตภายหลังถูกล่วงละเมิดทางเพศ อาจแบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือ

ระยะเริ่มแรก (Immediate Effects)

เกิดในระยะเวลาที่เด็กเพิ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งสามารถจำแนกความผิดปกติออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ภาวะตึงเครียดที่เกิดจากอันตรายที่เกิดขึ้น (Traumatic Stress Disorders) ซึ่งมีลักษณะดังนี้
 - 1.1 การเห็นภาพของการถูกล่วงละเมิดทางเพศซ้ำๆ (Flashback) ทำให้เด็กรู้สึกว่าเหตุการณ์เลวร้ายนั้นเกิดขึ้นกับตนซ้ำแล้วซ้ำอีก
 - 1.2 พฤติกรรมถอนตัวออกจากสถานการณ์หรือสังคม เป็นกลไกทางจิตของเด็กที่พยายามหลบหนีจากสถานการณ์นั้น ซึ่งจะแสดงออกโดยการขาดความรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ
 - 1.3 การแสดงท่าทีที่ห่างเหินกับบุคคลอื่น การแยกตัว และการมองสิ่งรอบตัวด้วยสายตาเย็นชา
 - 1.4 อาการวิตกกังวลซึ่งเด็กจะแสดงอาการตื่นตัวมากผิดปกติ นอนไม่หลับ ฝันร้าย โดยอาจฝันซ้ำ ๆ เกี่ยวกับเรื่องการถูกล่วงละเมิดทางเพศ หรือฝันว่าตนเองถูกลงโทษจากการกระทำ เช่นนั้น อาการต่าง ๆ เหล่านี้จะนำไปสู่ความรู้สึกผิด
 - 1.5 การสูญเสียความทรงจำช่วงขณะ รู้สึกว่างเปล่าเหมือนไม่มีชีวิตจิตใจ ความรู้สึกสูญเสีย ซึมเศร้า และหงุดหงิดง่าย

นอกจากนี้เด็กที่มีอาการหวาดกลัววิตกกังวลบ่นว่ามีอาการเจ็บป่วยทางร่างกาย (Somatic Complaints) โรคระบบสรีระแปรปรวน (Psychosomatic Disorders) บางรายจะมีอาการหวาดกลัวและหลีกเลี่ยงจากผู้ชายทุกคน ส่วนในเด็กเล็กมักบ่นว่ามีอาการปัสสาวะรดที่นอน ตื่นกลัว และมีพฤติกรรมก้าวร้าว

2.ภาวะซึมเศร้า อาการซึมเศร้าเป็นอาการผิดปกติที่พบได้บ่อยมากที่สุดในการที่เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ มีรายงานว่า เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลฝ่ายจิตเวช มีอุบัติการณ์ของโรคซึมเศร้า (Major Depression) ถึงร้อยละ 71 และในผู้ป่วยกลุ่มนี้มีอุบัติการณ์ของการพยายามฆ่าตัวตายมากกว่ากลุ่มเด็กป่วยทางจิตที่ไม่มีประวัติการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ภาวะซึมเศร้านี้เกิดขึ้นจากการที่เด็กรู้สึกถูกทรยศจากผู้ใหญ่เป็นผลทำให้ขาดความไว้วางใจบุคคล มีความรู้สึกที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ส่วนความรู้สึกเป็นตราบาป (Stigmatization) ก่อให้เกิดความรู้สึกเลวร้าย อับอาย รู้สึกผิด ซึ่งจะมีผลต่อการมองภาพพจน์ของตนเองในทางลบ มีความรู้สึกเห็นคุณค่าตนเองต่ำ Finkelhor and Browne,(1986)

3. ความผิดปกติเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ จะแสดงออกในลักษณะที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวในเรื่องเพศ สำเร็จความใคร่ด้วยตนเองบ่อยครั้ง หรือกระทำในที่สาธารณะ มีลักษณะยั่ววนเพศตรงข้าม (Seduce)

ระยะยาว (Long-Term Effects)

สามารถแยกความผิดปกติออกได้เป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การพัฒนาความไว้วางใจพื้นฐาน การที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศจะมีผลต่อการพัฒนาความไว้วางใจขั้นพื้นฐาน (Basic Trust) โดยเริ่มต้นมาจากการที่เด็กรู้สึกว่าตนเองถูกหักหลังจากผู้ใหญ่ โดยเฉพาะบุคคลในครอบครัวที่ตนเองไว้วางใจได้มากที่สุด เช่น บิดา หรือญาติสนิท ในขณะที่มารดาปฏิเสธไม่รับรู้ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และไม่สามารถปกป้องเด็กจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศได้ ทำให้ความรู้สึกนี้แผ่ขยายไปสู่บุคคลอื่น เมื่อเด็กเติบโตขึ้น ก็จะกลายเป็นคนที่ไม่ไว้วางใจใครและไม่มีความรักให้กับผู้ใด

2. ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง หลังจากที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศแล้ว เด็กจะมีความรู้สึกว่าตนเป็นสิ่งที่ชำรุดแล้ว (Damaged - Goods Syndrome) จากการที่เด็กจะรู้สึกว่าร่างกายของตนถูกทำลายหรือมีการเปลี่ยนแปลงไปรวมทั้งปฏิกิริยาจากบุคคลในสังคมที่ห้อมล้อมตัวเด็ก แสดงการปฏิเสธไม่ยอมรับ หรือเด็กเกิดความรู้สึกอายและรู้สึกผิด ทำให้เด็กมองภาพพจน์ตนเองไปในทางลบ เป็นผลให้เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ในเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศนี้เป็นสาเหตุสำคัญที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของเด็กในด้านต่าง ๆ มากมายหลายด้าน ซึ่งเด็กเหล่านี้จะแสดงออกโดยการไม่อยากไปโรงเรียน ขาดสมาธิ รวมทั้งการ

ดูแลสุขภาพร่างกายของตนเอง เด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศจะไม่สนใจดูแลสุขภาพและความสะอาดของร่างกายของร่างกาย ใส่เสื้อผ้าเก่าสกปรก ไม่รักษาความสะอาดผมและร่างกาย เรียกกลุ่มอาการนี้ว่า Cinderella Syndrome ส่วนในเด็กโตความรู้สึกคือคุณค่าในตนเองจะสัมพันธ์กับความรู้สึกเศร้า ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมทำร้ายตนเอง เช่น การรับประทานยาเกินขนาด การหนีออกจากบ้าน และกลายเป็นผู้กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อบุคคลอื่น

3. อาการซึมเศร้า และมีพฤติกรรมฆ่าตัวตาย อาการซึมเศร้าเป็นอาการที่พบได้บ่อย โดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่นที่มีประวัติถูกล่วงละเมิดทางเพศ และมีหลายรายมาโรงพยาบาลฝ่ายจิตด้วยโรคซึมเศร้าที่มีอาการวิกลจริต (Major Depression with Psychotic Features) อารมณ์เศร้าจะมีส่วนสัมพันธ์กับความโกรธ ซึ่งพบได้บ่อยในกลุ่มเด็กที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ผู้เคราะห์ร้ายมักจะแสดงความรู้สึกหม่นท้อและสิ้นหวัง เด็กมักจะรู้สึกโกรธผู้กระทำล่วงละเมิดทางเพศหรือสมาชิกในครอบครัวเหยื่อที่เป็นเพศชายกับเพศหญิงจะเกิดความรู้สึกโกรธต่อบุคคลที่แตกต่างกัน โดยเพศชายจะโกรธบิดา ส่วนเพศหญิงจะโกรธมารดา

การประเมินภาวะซึมเศร้าโดยใช้แบบประเมินภาวะซึมเศร้า (CDI) ประเมินสภาวะอารมณ์ของเด็ก พบว่า การแสดงความคิดปกต้ออกมาทางด้านร่างกายเป็นกลุ่มอาการที่พบมาก เช่น ความคิดปกตในด้านการนอน และความอยากอาหาร ความรู้สึกอ่อนแรง เหนื่อยล้า และความกังวลเกี่ยวกับสุขภาพของตน เกือบ 1 ใน 4 ของเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ (ร้อยละ 24) แสดงความวิตกกังวลอย่างมากเกี่ยวกับอนาคต โดยเฉพาะเขาจะเกิดความรู้สึกกลัวว่า จะมีสิ่งที่เลวร้ายเกิดขึ้นกับตนเอง เด็กที่มีภาวะซึมเศร้าจะมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำที่สุดเกี่ยวกับเรื่องภาพลักษณ์ของตนเองและความสัมพันธ์กับเพื่อน

4. พฤติกรรมก้าวร้าว พบว่าเด็กจะมีความโกรธและมีความสามารถในการควบคุมความต้องการของตนเองต่ำโดยเด็กจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวไปสู่บิดามารดา และจากการใช้แบบสำรวจพฤติกรรมมักพบว่าเด็กเหล่านี้จะมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อต้านสังคม

5. ความบกพร่องในการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน เด็กมักจะขาดทักษะในการเข้าสังคม ความยากลำบากในการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลและหลีกเลี่ยงจากสังคม เนื่องมาจากครอบครัวของเด็กจะทำให้เด็กแยกตัวจากสังคมและเพื่อน

6. ปัญหาด้านการเรียน ความบกพร่องในการเรียนเกิดขึ้นเนื่องมาจากเด็กจะหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับเรื่องการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ทำให้ขาดสมาธิรวมทั้งยังมีความต้องการหลบหนีจากสังคมทำให้เด็กขาดเรียนบ่อย ๆ เด็กจะระบายความโกรธที่มีต่อผู้กระทำทารุณไปสู่บุคคลอื่น ในขณะที่อยู่โรงเรียน เช่น มีพฤติกรรมแกล้ง ขอบรรคกวนผู้อื่น

7. อาการ Hysterical และ Dissociative Hysterical เป็นอาการทางจิตเวชชนิดหนึ่งที่มีการสูญเสียหรือเปลี่ยนแปลงในหน้าที่การทำงานของร่างกาย เกิดจากความขัดแย้งภายในจิตใจในระดับจิตไร้สำนึก แต่ถูกขยับยั้งไม่ให้แสดงความขัดแย้งนั้นออกมา Ego จึงใช้กลไกป้องกันทางจิตแบบ Conversion ทำให้มีอาการทางกายเกิดขึ้น เด็กหลายรายมีอาการชักจากอาการ Hysterical ในขณะที่บางรายมีอาการ Dissociation เช่น ลืมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อฝัน ฝันกลางวัน ละเมอเดิน ส่วนที่มีอาการ Dissociation อย่างมากจะกลายเป็นโรคบุคลิกภาพผิดปกติแบบมีหลายบุคลิก (Multiple Personality Disorder)

8. การติดสารเสพติด พบว่าการติดสารเสพติดและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สามารถพบได้บ่อยในเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยเฉพาะวัยรุ่นและวัยรุ่นผู้ใหญ่ ตอนต้น จากการศึกษาในคลินิกพบว่า การที่เด็กใช้สารเสพติดก็เพื่อทำให้ตนเองลืมความทรงจำที่เจ็บปวด จนทำให้บางรายกลายเป็นโรคพิษสุราเรื้อรังไปในที่สุด

9. ความผิดปกติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและบทบาททางเพศ การที่เด็กต้องเผชิญกับเหตุการณ์ของการถูกล่วงละเมิดทางเพศในวัยเด็ก จะก่อให้เกิดผลต่อพัฒนาการทางเพศ การสร้างเอกลักษณ์ทางเพศ และความสามารถที่จะสร้างสัมพันธภาพทางเพศตามปกติในอนาคต เด็กจะแสดงการกระตุ้นทางเพศมากผิดปกติหรือแสดงออกเกี่ยวกับเรื่องเพศมากผิดปกติ เด็กบางรายเข้าใจว่าการเกิดเหตุการณ์เช่นนี้กับตนเองจะนำไปสู่การได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ บางรายสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองบ่อย ๆ ในที่สาธารณะ

เด็กที่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศจะแสดงพฤติกรรมหมกมุ่นเกี่ยวกับเรื่องเพศ เช่น การพยายามจับอวัยวะเพศของผู้ใหญ่ หรือของเด็กที่วัยอ่อนกว่า มีพฤติกรรมชั่วๆ (Bentovim and Boston, 1988: 16-39)

การศึกษาจากการสอบถามมารดาและผู้ดูแลเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่เปิดเผยของเด็ก พบว่า เด็กเหล่านี้จะแสดงออกทางเพศที่มากเกินไปและกระทำในที่สาธารณะ เช่น การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ในทางกลับกัน Finkelhor, (1979) พบว่า การล่วงละเมิดทางเพศจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางเพศของเด็กหยุดชะงักและยับยั้งการตอบสนองทางเพศตามธรรมชาติ

ในเด็กชายที่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศแบบรักร่วมเพศ จะส่งผลให้เด็กเกิดความสับสนวิตกกังวลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ทางเพศของตน

เมื่อเด็กเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ ส่วนหนึ่งจะยึดอาชีพโสเภณี บางส่วนมีความบกพร่องในการมีเพศสัมพันธ์ตามปกติ เช่น ไม่สามารถบรรลุถึงจุดสุดยอดได้ หลีกเลี่ยงไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์หรือเกิดความเจ็บปวดอย่างมากในขณะที่มีเพศสัมพันธ์

ผลกระทบต่อครอบครัวและชีวิตประจำวัน

เป็นเรื่องที่มักถูกมองข้ามไป และมักเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กไม่กล้าเล่าเรื่องนี้ให้ใครฟัง เด็กอาจถูกส่งตัวไปอยู่ที่อื่น เนื่องจากบิดามารดาไม่สามารถดูแลปกป้องเด็กได้ กรณีเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศโดยบุคคลร่วมสายโลหิต (Incest) บิดาอาจถูกจำคุก ในบางรายครอบครัวอาจต้องย้ายที่อยู่ถ้าไม่สามารถปรับตัวกับผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้นได้ในกรณีที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลอื่น ๆ ภายนอกครอบครัวส่วนใหญ่ผู้ปกครองจะมีการตอบสนองอย่างรุนแรง โดยในระยะแรกจะตกใจมาก บางคนถึงกับหมดสติต่อมาจะปฏิเสธในสิ่งที่เกิดขึ้น บางคนอาจจะกล่าวโทษซึ่งกันและกันว่าเป็นต้นเหตุให้เกิดเหตุการณ์ และบางครั้งมีการกล่าวโทษเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศด้วย โดยอ้างว่าเป็นเพราะเด็กแสดงท่าทางยั่ววนและยินยอมพร้อมจึงทำให้เกิดเหตุการณ์นี้เกิดขึ้น ซึ่งต่อมาจะทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวเปราะบางมาก อาจนำไปสู่การเกิดปัญหาครอบครัวแตกแยกมาได้ง่าย

2. การป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ

การป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ Jennifer (2004) คือ การป้องกันการล่วงละเมิดที่อาศัยความร่วมมือจาก ผู้ปกครอง ครู ตัวเด็ก และปัจจัยทางสังคมที่ทำให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศ แต่สิ่งจำเป็นเกี่ยวกับการป้องกันหลายๆ แบบนั้น มุ่งสู่โปรแกรมการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในเด็ก เพื่อให้เหตุการณ์การล่วงละเมิดทางเพศลดลง โดยการฝึกให้เด็กสามารถที่จะแยกแยะสถานการณ์การล่วงละเมิดที่เป็นไปได้, เพื่อไม่ให้เกิดสถานการณ์เลวร้ายขึ้นและสามารถรายงานสถานการณ์ได้ ทั้งนี้ก็ไม่ให้เป็นการโยนความรับผิดชอบให้กับเด็ก หากเกิดเหตุการณ์ล่วงละเมิดขึ้น ด้วยเหตุที่ว่าความไร้เดียงสาทำให้เกิดความอ่อนแอ ซึ่งทำให้ตกอยู่ในสถานการณ์เป็นเหยื่อทางเพศได้ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการยืนยันว่าเด็ก ๆ จะไม่ถูกตำหนิจากการที่ถูกล่วงละเมิด ดังนั้น โปรแกรมการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศจึงถูกคิดขึ้นเพื่อตอบสนองกับความไร้เดียงสาของเด็กเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ การที่เด็กเข้ารับการฝึกทักษะในการป้องกันของโปรแกรมการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศจึงไม่ใช่การปฏิเสธความรับผิดชอบเบื้องต้นที่ผู้ใหญ่ควรมี

การป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

นิกร ดุสิตสิน และคณะ(2549) เด็กจำนวนมากจะสามารถหลีกเลี่ยงจากการเป็นเหยื่อทางเพศได้ หากได้รับการสอนให้รู้ถึงภัยที่จะเกิดขึ้นกับเด็กทั่วไปได้ การสอนนั้นควรจะทำควบคู่กันไป จากครูที่โรงเรียน และสอนที่บ้านโดยพ่อแม่ หรือผู้ดูแลเด็ก โดยเฉพาะเด็กเล็ก

ควรมีการสอนในโรงเรียนอนุบาลด้วย มีงานวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่าเด็กที่อายุต่ำกว่า 7 ปี ถูกล่วงเกินถึง 25% สิ่งที่เราจะสอนให้เด็กรู้ คือ

1. พ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก หรือครูอนุบาล ควรจะสอนให้เด็กรู้จักความแตกต่างระหว่างสัมผัสอย่างธรรมดา กับสัมผัสที่ผิดปกติ ถ้าสัมผัสนั้นทำให้รู้สึกอึดอัด ตะจิตตะขงใจ หรือว้าวุ่นใจ การสัมผัสใกล้ชิด เช่น การถูกเนื้อต้องตัว การโอบกอด แม้จะเป็นญาติผู้ใกล้ชิด ถ้ารู้สึกไม่ชอบ ควรจะหลีกเลี่ยงหรือมีสิทธิที่จะปฏิเสธในสิ่งที่ตัวเองไม่ชอบและไม่ต้องการ ต้องสอนให้เด็กมั่นใจว่าเขามีสิทธิในร่างกายของตนเอง

2. สอนให้เด็กกล้าที่จะบอกใครสักคนทันทีที่ถูกผู้ใหญ่สัมผัสในทางที่ไม่เหมาะสม หรือทำในสิ่งที่เด็กไม่เต็มใจ และควรเตือนให้เด็กรู้ด้วยว่าอาจมีผู้ใหญ่บางคนที่ไม่เชื่อในสิ่งที่เด็กบอก เด็กควรบอกกับผู้ใหญ่ที่มีลักษณะเหมือนครู หรือพ่อแม่ที่จะเชื่อเมื่อเด็กบอก

3. พูดคุยกับเด็กถึงวิธีต่าง ๆ ที่ผู้ใหญ่อาจใช้เพื่อชักชวนให้เด็กยินยอมทำตามความต้องการทางเพศที่ผิดปกติของเขา ผู้ใหญ่อาจหลอกกว่าเป็นการสอนความรู้ทางเพศศาสตร์ หรือเป็นเรื่องที่ใครๆ ก็ปฏิบัติกัน เป็นเรื่องปกติ

4. พูดคุยถึงวิธีการที่หลบหนีจากเหตุการณ์ที่ไม่สบายใจหรืออันตราย บอกให้เด็กรู้ว่าเขาสามารถกรีดร้อง ตะโกน วิ่งหนี หรือขอความช่วยเหลือจากเพื่อนหรือผู้ใหญ่ที่ไว้วางใจได้

5. สอนให้เด็กกล้าที่จะบอกอย่างชัดเจนกับผู้ใหญ่ที่สัมผัสเขาอย่างผิดปกติว่าเขาจะบอกกับผู้ปกครองหรือพ่อแม่ถึงสิ่งที่เกิดขึ้น การที่เด็กกล้าที่จะพูดเช่นนี้ ทำให้ผู้กระทำส่วนหนึ่งล้มเลิกการล่วงเกินเด็ก

6. ในเด็กวัยรุ่น ไม่ควรออกไปเที่ยวนอกบ้านตามลำพัง ควรจะมีเพื่อนไปด้วย และควรบอกให้ผู้ใหญ่ทราบว่าตนจะไปไหนและไปกับใคร

ดังนั้น การป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ จึงหมายถึง การสอนทักษะทางพฤติกรรมเพื่อป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศสำหรับเด็ก เด็กแยกแยะสถานการณ์การล่วงละเมิดทางเพศได้ หรือแยกแยะพฤติกรรมของสัมผัสที่ไม่เหมาะสมและการกระทำในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การกอด การหอม การจูบ การลูบคลำร่างกาย หรือจับอวัยวะเพศ กั้น หน้าอก ฯลฯ รวมทั้งการปฏิเสธสัมผัสที่ไม่เหมาะสมและการบอกผู้ใหญ่ที่ไว้วางใจเกี่ยวกับเหตุการณ์การล่วงละเมิดที่เกิดขึ้น

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการในวัยเด็ก

พัฒนาการในวัยเด็ก มีการเปลี่ยนแปลงซึ่งแตกต่างจากวัยอื่น ๆ ทั้งด้านพัฒนาการทางร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้านสังคม และสติปัญญา ดังนี้

พัฒนาการทางด้านร่างกาย

พัฒนาการทางด้านร่างกาย เป็นคุณลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถทางร่างกายในช่วงอายุ 4 ปี เด็กวัยนี้จะสามารถกระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือทั้งสองข้าง สามารถเดินขึ้นลงบันไดสลับเท้า มีความสามารถเขียนรูปลีเหลี่ยมตามแบบได้ และตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้ นอกจากนี้ยังมีความคล่องตัวกระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่นิ่ง

เด็กอนุบาลในช่วงอายุ 5 ปี จะมีความสามารถกระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้ รับลูกบอลที่กระดอนจากพื้นได้ด้วยสองมือ เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว ตัดกระดาษโค้งได้ ไข้ก้ามเนื้อเล็กได้ดี มีความคล่องตัวมากขึ้น

พัฒนาการทางด้านอารมณ์

พัฒนาการด้านอารมณ์ในช่วงอายุ 4 ปี เริ่มควบคุมอารมณ์ได้บางขณะ รู้จักชอบ รู้จักชื่นชมผลงานของตนเองและของคนอื่น รู้จักรักเพื่อนรักสัตว์เลี้ยง ไม่แย่งของหรือหยิบของคนอื่นมาเป็นของตัวเอง รู้จักเก็บของเล่น รู้จักเลือกเล่นตามที่ตนเองสนใจ รู้จักรอคอย และเริ่มตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ รวมถึงเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ

ในช่วงอายุ 5 ปี พัฒนาการด้านอารมณ์สามารถควบคุมได้ดีขึ้น สามารถแสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง รู้จักตัดสินใจในเรื่องง่ายและยอมรับผลที่เกิดขึ้น

พัฒนาการทางสังคม

พัฒนาการทางสังคมดังใน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546) กล่าวถึงเด็กอายุ 4 ปีว่า มีความสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง สามารถเล่นหรือทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เริ่มรู้จักช่วยเหลือคนอื่น สามารถปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตกลงร่วมกัน รู้จักรักษาสິงของใช้ร่วมกัน เมื่ออายุ 5 ปี สามารถเลือกเครื่องแต่งกายด้วยตนเอง รู้จักเล่นหรือทำงานในกลุ่มย่อยโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับคนอื่นได้ ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จ และรู้จักแสดงความเคารพได้อย่างเหมาะสมกับโอกาส

พัฒนาการด้านสติปัญญา

พัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กอนุบาล ในช่วงอายุ 4 ปี คือความสามารถในการจำแนกด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ รวมถึงจำชื่อ-นามสกุลของตนเอง และสร้างผลงานตามความคิดของตนเองและมีรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น สามารถสนทนาโต้ตอบ เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” นอกจากนี้ยังมีความพยายามในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ

ในช่วงอายุ 5 ปี จะมีพัฒนาการด้านสติปัญญาเพิ่มมากขึ้น คือ มีความสามารถในการจัดหมวดหมู่ของสิ่งของ และบอกความแตกต่างได้ สามารถสร้างผลงานตามความคิดและแปลกใหม่ เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” “อย่างไร” รวมถึงพยายามแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

ทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญา ของ Piaget ได้กล่าวถึงเขาวงกตปัญญามือเบื้องต้น และแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาการเรียนรู้นั้นเป็นไปตามขั้นตอนและสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน และสิ่งสำคัญคือ เมื่อเด็กได้รู้แล้ว คิดได้สำเร็จแล้วจะซึมซับรับรู้เข้าไป และรวมกันกับความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น ซึ่ง Piaget ได้แบ่งระยะของพัฒนาการทางเขาวงกตปัญญาตามอายุดังนี้คือ

1. The sensory-motor Stage (อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 2 ปี)
2. Preoperational Stage (อายุ 2-7 ปี)
3. Concrete operation (อายุ 7-11ปี)
4. Formal operation (อายุ 12 ปีขึ้นไป)

พัฒนาการด้านสติปัญญาและความคิดของเด็กอนุบาลอยู่ในขั้น Preoperational Stage ซึ่งขั้นนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ Preconceptual thought อายุ 2-4 ปี และ Intuitive thought อายุ 4-7 ปี

Intuitive thought (4-7 ปี) ในระยะแรกๆ ความนึกคิดของเด็กยังไม่กว้างขวาง เด็กจะคิดได้ในแง่มุมมองเดียว (Centering) และจะเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ตนได้พบเห็น ได้กระทำ เด็กจะคิดง่ายๆ และธรรมดา ฉะนั้นถ้าผู้ใหญ่จากไปเช่น พ่อแม่ไปศึกษาต่อต่างประเทศก็คิดว่า พ่อแม่ทอดทิ้ง ไม่รักตน ถ้าถูกคุกคามก็บอกพ่อแม่ไม่รัก เนื่องจากเด็กมีจินตนาการมากมาย จึงบ่อยครั้งที่เด็กอาจจะพูดเล่าเรื่อง หรือกล่าวถึงบางอย่างที่ไม่เป็นจริงได้ ซึ่งไม่ใช่เรื่องการพูดปด แต่ผู้ใหญ่จะต้องปรับความเข้าใจ รับฟังเด็ก และช่วยแนะนำสิ่งที่เขาคิด และสิ่งที่เป็นตามความเป็นจริง

เด็กวัยนี้เริ่มมีเหตุผลได้บ้าง แต่จะเป็นไปโดยเข้าใจตัวเอง ฉะนั้นเวลาเกิดเรื่องทะเลาะกัน จึงต่างโทษกัน และมองกัน ในแง่มุมมองของตนเองเสมอว่าถูกเสมอ เช่น เล่นกับน้อง เมื่อคนแย่งของน้องๆ ร้องไห้ จะบอกแม่ว่าน้องไม่ให้ของเล่น

การศึกษาระยะหลังพบว่า ความคิดของเด็กไม่ได้เป็น egocentric ที่เดียว ทั้งนี้ขึ้นกับว่าให้งานอะไรเด็กทำ ถ้าเป็นเรื่องง่าย เด็กสามารถเข้าใจได้ เช่น เอารูปที่มีขงเล่นที่คุ้นเคย และตุ๊กตาวางลงข้าง ๆ และถามว่า “ตุ๊กตาเห็นอะไร” เด็กจะหมุนภาพที่ตนเห็นไปตรงหน้าตุ๊กตาได้ หรือเด็ก 4 ขวบจะพูดกับน้อง 2 ขวบ ต่างกับเมื่อเขาพูดกับผู้ใหญ่ แสดงให้เห็นว่าเด็กรู้จัก และสามารถปรับความต้องการและการรับฟังของผู้อื่นได้

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางบุคลิกภาพ

ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ที่นำมาอธิบายบุคลิกภาพของเด็กก่อนวัยเรียนช่วงอายุ 3-6 ปี ตามทฤษฎีของ Freud เรียกว่า Oedipal phase ในช่วงวัย 4-6 ปี เด็กชายจะมีความรัก รู้สึกเป็นเจ้าของ มีความหวงแหนต่อแม่ และรู้สึกไม่ชอบแข่งขัน แสดงเป็นปฏิปักษ์ก้าวร้าวพ่อ ขณะเดียวกันก็กลัวอำนาจ และการลงโทษ เพราะกลัวสูญเสียความรัก และการยอมรับจากพ่อ แต่ในเวลาต่อมาเด็กจะลอกเลียนแบบ เอาอย่าง (identify) ลักษณะบุคลิกค่านิยมของพ่อแทน และรู้สึกพอใจกับตนเองในความแข็งแรงและมีอำนาจแบบเด็กชาย ซึ่งเด็กจะแก้ปัญหานี้ได้ดีเพียงไร ขึ้นอยู่กับท่าทีปฏิบัติของพ่อที่เข้าใจ และมีความใกล้ชิดเป็นมิตรกับลูก ร่วมกับการปฏิบัติของแม่ที่เลี้ยงลูกแบบสนับสนุนให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเองได้ และอิสระจากตนในทำนองเดียวกัน Freud เชื่อว่าเด็กผู้หญิงก็มีข้อขัดแย้งในใจ เด็กจะรัก ชื่นชม หวงแหนใกล้ชิดพ่อ และคือดิ่งก้าวร้าว ไม่พอใจแม่ แต่ในที่สุดเด็กก็ต้องการความรัก ความชื่นชมจากแม่ด้วยเสมอ จึงปรับตนให้ Identify กับแม่เช่นกัน ทั้งนี้ขึ้นกับความสัมพันธ์ที่ตีมาโดยตลอดกับแม่ ร่วมกับการรักความเข้าใจของพ่อแม่ที่ปรับเข้ากับเด็ก เพราะเด็กจะเรียนรู้ไปในระยะพัฒนาการ ขณะนี้ว่า พ่อแม่มีความสัมพันธ์ต่อกันเองด้วย ที่แตกต่างไปจากบทบาทที่พ่อแม่มีต่อตน ความรู้ความเข้าใจและการปรับตัวในระยะที่พัฒนาขึ้นนี้จะต้องประกอบด้วยความก้าวหน้าที่เด็กได้พัฒนาขึ้นทั้งในเรื่องความคิด ปัญญา อารมณ์ สังคม และร่างกายไปพร้อม ๆ กัน ที่จะทำให้เด็กเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และเข้าใจความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้อื่นทั้งภายในครอบครัวและนอกครอบครัว

เด็กวัยนี้มีภาษา คำพูดและความคิดที่พัฒนาขึ้นเร็ว และสามารถแสดงความคิดและจินตนาการในการเล่น การวาดรูป และการเล่าเรื่อง การที่เด็กคิดฝันจินตนาการ และสร้างทำเป็นการสมมุติ (Symbolic play) และการเคลื่อนไหวออกกำลังด้วยวิธีต่างๆ ทำให้เด็กสามารถลดความกลัว ความวิตกกังวล ความคับข้องใจที่พบมีในวัยนี้ได้มาก เด็กวัยนี้จะซุกซน อยากรู้อยากเห็น อยากรองทำ สนใจสิ่งแวดล้อม ของเล่น วิ่ง กระโดด ปีนป่าย อยากร่วมเล่นสมมุติด้วยความสนุกสนาน นับว่าเป็นวัยที่เด็กแสดงความสุข ร่าเริง ตื่นเต้น แต่บางครั้งจะเกิดความกลัวได้ง่าย เด็กมีความสงสัย อยากรู้ ช่างซักถามในความเป็นไปของชีวิต เช่น เกิดจากไหน น้องมาอย่างไร มีคำถามอะไร ทำไม

เสมอซึ่งแสดงถึงความอยากรู้ ต้องการความเข้าใจ Erikson เรียกระยะนี้ว่า Initiative versus guilt ในการเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเอง และสังคมรอบตัวเด็กจะมีความคิดริเริ่ม ความปรารถนา ทะเยอทะยาน และเริ่มความรับผิดชอบได้บ้างในตนเองและสังคมภายในครอบครัว เป็นต้น พ่อแม่จึงมีบทบาทสำคัญในการช่วยสนับสนุน ส่งเสริมจุดมุ่งหมายและความตั้งใจ โดยมีเกณฑ์ กตিকাและ ขอบเขตให้เด็กเรียนรู้ไปด้วยกัน แต่อันตรายจะเกิดขึ้น ถ้าพ่อแม่จัดการกับลูกมากเกินไป เข้มงวดกดขี่เกินไป เด็กกลัว ไม่กล้าทำ ระมัดระวังเกินไป และรู้สึกผิด ในทางตรงกันข้ามถ้าสนับสนุน โดยไม่มีขอบเขต ไม่จำกัดพฤติกรรมและฝักวินัย เด็กจะกลายเป็นคนที่เอาแต่ใจตัวเอง ไม่เห็นใจผู้อื่น รอคอยไม่เป็น กลายเป็นคนก้าวร้าวต่อไป

อย่างไรก็ดี ความคิดของเด็กยังปะปนกันอยู่ระหว่างความเป็นจริง และจินตนาการของตนเอง อารมณ์ และพฤติกรรมจะเปลี่ยนแปลงเร็ว ขณะหนึ่งเด็กอาจจะมีอารมณ์ไม่พอใจ โกรธ ก้าวร้าว แข่งขัน ไม่ยอมแพ้ และแสดงอารมณ์อย่างมาก แต่อีกขณะหนึ่งเด็กจะแสดงความน่ารัก มีน้ำใจ ช่วยเหลือ เชื่อฟัง พฤติกรรมการแสดงออกอย่างนี้พบได้ทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวัน และในระหว่างการเล่น เด็กอาจจะแสดงความกล้า ตื่นเต้น ดีใจ กับบางเรื่อง บางสถานการณ์ที่ถูกต้อง แต่จะแสดงตรงข้ามเป็นความกลัวหรือ ก้าวร้าวในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกัน หรือแม้ในเรื่องคล้ายกัน แต่คนละเวลาได้ ซึ่งจะทำให้พ่อแม่และผู้ใหญ่ไม่เข้าใจอารมณ์ และอาการของเด็กวัยนี้ เพราะความคิด จินตนาการของเด็กจะเป็นไปได้มากมายทั้งที่ตนคิด รู้สึกเอง และได้ยินได้พบเห็นผู้ใหญ่ควรให้ความจริงกับเด็ก ยอมรับความคิดของเขา แต่แยกแยะให้เห็นระหว่างความเป็นจริงกับสิ่งสมมุติ หรือความเป็นจริงกับความคิด ปรารถนาของเขา และไม่ควรอธิบายอะไรมากมายเกินไป จึงทำให้เด็กสับสน เข้าใจผิด และแปลผิดๆ ได้

วัย Oedipal เป็นวัยที่เกิด “Infantile neurosis” ได้แล้ว เนื่องจากสภาพจิตใจภายในมีความขัดแย้งกันอยู่เสมอ เช่น ความต้องการ ความอยาก กับข้อห้าม และความกลัว การลงโทษ เด็กวัยอนุบาลจะพบพฤติกรรมถดถอย และความกลัวได้เสมอ มีอาการย้ำคิดย้ำทำ ปัสสาวะรดที่นอน อุจจาระไม่เป็นที่เป็นทาง (Encopresis) คุณนี้ Phobias ความวิตกกังวลเมื่อจากผู้ใกล้ชิด ผันร้าย ปัญหาการนอน และการมีเรื่องราวเป็นอารมณ์ทะเลาะต่อสู้กับพี่น้อง หรือพ่อแม่ การเล่นของเด็กวัยนี้จะเป็นข้อบ่งชี้ที่ดี ถึงความรู้สึกนึกคิด ข้อขัดแย้ง และปัญหาที่เด็กประสบอยู่ ขณะเดียวกันการเล่นก็เป็นการค้นคว้าเกี่ยวกับตนเอง และผู้อื่นไปด้วย ทำให้เด็กวัยนี้สามารถเพิ่มการพึ่งตนเองและเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น และมีความกว้างในทางสังคมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะเมื่อเข้าโรงเรียนอนุบาล การเล่นระยะนี้จะเป็นการเล่น “ร่วมกัน” (Co-operative play) เด็กเริ่มมีการสมมุติให้เป็นบทบาทขึ้น มีการผลัดกันเล่นบ้าง และ เล่าเรื่อง หรือเล่นแสดงด้วยกันทั้ง 2 ฝ่าย แม้ว่าบางครั้งเรื่องราวอาจจะยังไม่ใช้เรื่องเดียวกันก็ได้ การอยู่ห่างพ่อแม่ และครอบครัวได้มากขึ้น ทำให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้ และเพิ่มทักษะในการเขียน อ่าน การแก้ปัญหา ภายในชั้นเรียน

และในการเล่นนอกห้องเรียน เห็นได้ชัดเจนขึ้นเมื่ออายุตอนปลายอนุบาล เป็นการพร้อมเข้าสู่วัย ประถม การเรียนรู้และซึมซับ จริยธรรม และคุณธรรม ค่อย ๆ เกิดขึ้นในเวลาที่ผ่านไปโดยเด็กได้ เรียนรู้โดยตรงจากการสั่งสอนอบรมของพ่อแม่ และครู อีกทั้งเด็กเองได้สังเกต และซึมซับ พฤติกรรม ทักษะคิด ทำทึของพ่อแม่ไปด้วย เมื่อเด็กสามารถแก้ปัญหา Oedipal ได้ในตอนปลายของ วัยนี้ โดยยอมรับบทบาททำทึของพ่อแม่ที่เป็นเพศตรงข้ามกับตน (ego ideal) และการรับรู้ ปฏิบัติได้ บ้างแล้วในเรื่องคุณธรรมขั้นต้น เช่น ไม่หยิบของผู้อื่น ไม่รังแกใคร ขอมที่จะผลัดกันทำผลัดกันเล่น รู้จักแบ่งปัน เป็นต้น ทำให้เด็กสามารถ อดทน รอคอย ยับยั้งความต้องการ และลดการเอาแต่ใจ ตนเองได้มากขึ้น เด็กจะเข้าใจในมุมมองและทักษะของผู้อื่น พอได้บ้างแล้ว เด็กวัยนี้ต้องการ การยอมรับ การชื่นชม การชมเชย ไม่ใช่เพียงจากพ่อแม่เท่านั้น แต่จากผู้อื่นเช่น ครู ญาติ เพื่อนๆ พี่ๆ ด้วย ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มีความมั่นใจ เป็นการส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง (Self esteem) ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพให้ก้าวหน้าและประสบความสำเร็จต่อไป ฉะนั้นเด็กวัยนี้ควรเริ่มหัดทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ หัดช่วยตัวเอง รับผิดชอบตนเองได้บ้าง และหัด ช่วยเหลือผู้อื่นบ้าง แต่ผู้ใหญ่ยังเป็นผู้ควบคุมดูแลและคอยช่วยเหลือเมื่อเด็กติดขัด ทำไม่ได้ การยอม ใ้เด็กหัดช่วยเหลือตนเอง และหัดทำอะไร ได้บ้าง จะช่วยเพิ่มความรู้สึกของตนเองว่ามี ความสามารถ คนทำได้ และประสบความสำเร็จ ทำให้สร้างความภาคภูมิใจ และภาพพจน์ต่อตนเอง ในด้านดี ผู้ใหญ่จึงไม่ควร ไปบังคับหรือคาดหวังเกินกำลังความสามารถของเด็ก เพราะประการหลัง นี้จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกไม่ดีต่อตนเอง กลัวผิด กลัวความล้มเหลว กลัวการไม่ยอมรับ และถูก ตำหนิ ลงโทษ กลายเป็นคนไม่กล้าทำอะไร และอาจหลบเลี่ยง วัยนี้จึงเป็นวัยเริ่มหัด เพราะเป็นวัย ใ้ลองทำ ภายใต้การดูแลควบคุมผู้ใหญ่

5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้

การเรียนรู้นั้นมีหลายวิธี

จาโรม บรุนเนอร์ นักการศึกษาอเมริกา ได้นำเสนอแนวการพัฒนา การศึกษาในปัจจุบันโดยเน้นความสำคัญของการศึกษาว่า “เราจะสอนอะไรก็ได้ให้กับเด็กระดับใด ก็ได้ ถ้าการนำเสนอตรงกับเงื่อนไขการรับรู้ของผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้ต้องเหมาะสมกับผู้เรียน อย่างแท้จริง จึงจะเกิดการเรียนรู้ได้ดี นอกจากนี้ความพร้อมเป็นสิ่งที่จะต้องจัดเตรียมและ พัฒนาขึ้น ผู้สอนจำเป็นต้องรู้ว่าสภาพเงื่อนไขของผู้เรียนเป็นอย่างไร แล้วจัดกระบวนการเรียนรู้ เงื่อนไขการเรียนรู้ให้เหมาะสม สำหรับในเด็กเล็ก การเรียนรู้ผ่านการกระทำ การเคลื่อนไหวทาง ภาย การที่ผู้เรียนได้ลงมือจับต้อง การกระทำของผู้เรียนจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้เป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับว่าสามารถใช้อธิบายลักษณะของการเกิดการเรียนรู้ หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ ทฤษฎีการเรียนรู้ในปัจจุบันประกอบไปด้วยหลักการ และแนวคิดที่หลากหลายจำนวนมาก ในการเรียนการสอนที่นิยมนำทฤษฎีการเรียนรู้มาใช้ในการจัดการศึกษาได้แก่ ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบโอเปอเรนต์ (Operant conditioning) ของ Skinner และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) โดย Bandura ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นหลักในการจัดการสอนได้ดังนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) โดย Bandura โดยสามารถสรุปเป็นกฎการเรียนรู้ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ได้ดังนี้

1. การเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องที่จะต้องพิจารณาในแง่ของการแสดงออก (Performance) หากแต่ว่าการได้มาซึ่งความรู้ใหม่ๆ (Acquired) ถือว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้ว แม้ว่าจะยังไม่มีการแสดงออกก็ตาม ซึ่งทำให้เห็นได้ว่าการเรียนรู้จะเน้นที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายใน เช่น การที่คนสนใจในการปลูกต้นไม้ชนิดหนึ่ง มีการเฝ้าดูและสังเกตวิธีปลูกของผู้ชำนาญ เมื่อเริ่มมีการให้ปลูกต้นไม้ชนิดนั้น บุคคลก็สามารถปลูกต้นไม้ได้ถูกต้องตามวิธีการด้วยความสามารถของตนเองจากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากภายในนั่นเอง

2. พฤติกรรมไม่ได้เกิดขึ้น และเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยทางสภาวะแวดล้อมเพียงอย่างเดียว หากแต่จะต้องมีปัจจัยภายในของบุคคลนั้นด้วย และการร่วมของปัจจัยส่วนบุคคลนั้นจะมีอิทธิพลไม่เท่าเทียมกัน บางปัจจัยมีอิทธิพลมากกว่าหรือน้อยกว่าก็ได้ ซึ่งจะทำให้เกิด พฤติกรรมไม่พร้อมกัน แต่ปัจจัยทั้งหมดจะต้องมีลักษณะกำหนดซึ่งกันและกัน อิทธิพลของปัจจัยจึงมีความสำคัญ

3. การเสริมแรงมีประสิทธิภาพต่อการกำกับพฤติกรรมมนุษย์ที่ผ่านการเรียนรู้มาแล้ว แต่ก่อนข้างไม่มีประสิทธิภาพต่อการเกิดการเรียนรู้ และเป็นการยากที่จะเกิดการเรียนรู้ตาม ธรรมชาติ โดยไม่มีแบบอย่างพฤติกรรมให้เห็นก่อน จึงเชื่อว่ามนุษย์ต้องผ่านการเรียนรู้และ โดยการสังเกตพฤติกรรมจากผู้อื่นมาก่อนทั้งสิ้น และมีแนวคิดของการสังเกตการเรียนรู้ทางสังคมที่สำคัญดังนี้

3.1 แนวคิดการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational learning)

Bandura เชื่อว่าการเรียนรู้ของคนเราเกิดจากการสังเกตตัวแบบ และตัวแบบเพียงคนเดียวสามารถที่จะถ่ายทอดทั้งความคิด และการแสดงออกได้พร้อมๆกัน Fischer & Gochros , (1975) และ Ross, (1981) อ้างถึงในสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, (2543) ได้สรุปหน้าที่ของตัวแบบออกเป็น 3 ลักษณะ กล่าวคือหน้าที่แรกตัวแบบทำหน้าที่ในการสร้างพฤติกรรมใหม่ ในกรณีนี้ผู้สังเกตยังไม่มี การเรียนรู้ถึงพฤติกรรมเลย แล้วเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบเช่น พฤติกรรมการพูดของเด็ก เป็นต้น หน้าที่อีกประการหนึ่งของตัวแบบคือการเสริม พฤติกรรมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ซึ่งเกิดจากการสังเกต

พฤติกรรมต้นแบบแล้วเกิดการเรียนรู้ หรือแรงจูงใจให้มีการเปลี่ยนพฤติกรรม หรือพัฒนาพฤติกรรมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นเช่น การดูนักตีเทนนิสมือหนึ่งของโลกแข่งขัน แล้วเกิดการเรียนรู้จำวิธีการตี มาพัฒนาทักษะการตีของตนเองให้ดีขึ้น และหน้าที่ของตัวแบบที่ยับยั้งการเกิดของพฤติกรรม หมายถึงในกรณีที่ผู้สังเกตมี พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือ ยังไม่เคยมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์มาก่อนตัวแบบนั้นก็จะช่วยให้พฤติกรรมไม่พึงประสงค์นั้นลดลง หรือไม่เกิดขึ้น เช่น การเห็นคนข้ามถนนที่ไม่ใช่ทางม้าลาย หรือสะพานลอย แล้วถูกรถชนตาย ก็ทำให้เกิดการยับยั้งไม่ให้บุคคลที่สังเกตเห็นทำตาม เป็นต้น

ตัวแบบจะมีอยู่ สองประเภทคือประเภทบุคคลจริงๆ (Live model) และที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic model) ที่เป็นตัวแบบที่ผ่านทางสื่อต่างๆ เช่นวิทยุ โทรทัศน์ การ์ตูน แล้วจะเกิดกระบวนการเรียนรู้ตามลำดับ คือกระบวนการตั้งใจ (Attentional processes) ตัวแบบที่จะทำให้บุคคลมีความตั้งใจจะสังเกตนั้นจะต้องเป็นตัวแบบที่มีลักษณะเด่นชัด ทำให้เกิดความพึงพอใจไม่สลับซับซ้อนมากนัก และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือความสามารถในการรับรู้ของผู้สังเกตด้วย เมื่อตั้งใจตัวแบบก็จะเข้าสู่กระบวนการเก็บจำ (Retention processes) ผู้สังเกตจะต้องมีการเก็บรหัสเป็นสัญลักษณ์เพื่อง่ายแก่การจำ การจัดโครงสร้างทางปัญญา การชักซ้อมลักษณะของตัวแบบที่สังเกตในความคิดของตนเอง และชักซ้อมด้วยการกระทำ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถทางปัญญาและโครงสร้างทางปัญญาของผู้สังเกตด้วย จากนั้นจะเข้าสู่กระบวนการกระทำ (Production processes) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตแปลงสัญลักษณ์ที่เก็บจำไว้เป็นการกระทำ จึงขึ้นอยู่กับความสามารถทางกาย และทักษะในพฤติกรรมย่อยๆต่างๆ ที่จะทำให้สามารถแสดงพฤติกรรมได้ตามตัวแบบ และการที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการจูงใจของ ความพึงพอใจของผลพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนความลำเอียงจากการเปรียบเทียบทางสังคม และมาตรฐานในตนเอง

3.2 การกำกับตนเอง (Self-regulation) คือการมนุษย์เราสามารถกระทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อควบคุม ความคิด ความรู้สึก และการกระทำของตนเอง ด้วยผลกรรมที่เขาหามาเอง เพื่อสำหรับตัวเขา ซึ่งการควบคุมนี้ต้องอาศัยการฝึกฝน และพัฒนา ตามกระบวนการแรกคือการสังเกตตนเอง (Self observation) เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการควบคุมตนเองคือบุคคลต้องรู้ว่ากำลังทำอะไรอยู่ การสังเกตตนเองทำหน้าที่อย่างน้อยที่สุด 2 อย่างคือ เป็นตัวให้ข้อมูลที่จำเป็นต่อการกำหนดมาตรฐานของการกระทำที่มีความเป็นไปได้จริง และประเมินการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่กระทำอยู่ แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยในหลายๆอย่าง เช่น การวินิจฉัยตัวเองซึ่งมักพบว่าคนเราไม่ค่อยตระหนักกับสิ่งที่ตนเองกระทำเป็นนิสัย การสังเกตตนเองจะทำให้บุคคลสามารถวินิจฉัยได้ว่าในเงื่อนไขใด ควรทำพฤติกรรมใด และนำไปสู่การตัดสินใจว่าพฤติกรรมใดควรจะเปลี่ยนแปลง กระบวนการต่อมาคือการตัดสินใจ (Judgement process) ข้อมูลที่ได้จากการ

สังเกตตนเองนั้นจะไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนไม่มากนัก ถ้าปราศจากกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการตัดสินใจจะอาศัยมาตรฐานส่วนบุคคลกับการเปรียบเทียบกับกลุ่มอ้างอิงทางสังคม ที่ประกอบด้วย การเปรียบเทียบกับบรรทัดฐานของสังคม ของตนเอง และกลุ่มการตัดสินใจจะไม่มีผลต่อพฤติกรรมใดหากพฤติกรรมนั้นไม่มีคุณค่าพอ แต่ถ้าพฤติกรรมนั้นมีคุณค่า การประเมินตนเองก็จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทันที การพัฒนามาตรฐานในการประเมิน และทักษะในการตัดสินใจนั้น จะนำไปสู่การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self-reaction) ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับผลที่ได้และความพึงพอใจที่มีสู่ผลทางบวก ส่วนมาตรฐานภายในบุคคลก็จะทำหน้าที่เป็นเกณฑ์ที่ทำให้บุคคลคงระดับการแสดงออก อีกทั้งเป็นตัวจูงใจให้บุคคลกระทำพฤติกรรมไปสู่มาตรฐานดังกล่าว อีกด้วย

3.3 การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) หมายถึง ความสามารถที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง ที่จะจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ แบบดูราเชื่อว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นมีผลต่อการกระทำของบุคคล และในแต่ละสภาพการณ์ ในคนๆเดียวกันก็อาจแสดงพฤติกรรมออกมาได้แตกต่างกัน สรุปได้ว่าความสามารถของคนเรานั้นไม่ตายตัว หากแต่ยืดหยุ่นได้ตามสภาพการณ์ ดังนั้นสิ่งที่กำหนดประสิทธิภาพของการแสดงออกจึงขึ้นอยู่กับ การรับรู้ความสามารถของตนเองในสภาวะนั้นๆนั่นเอง ปัจจัยต่างๆที่มีความเกี่ยวข้อง แบบดูราเสนอว่ามีอยู่ 4 ปัจจัยคือ (Evans, 1989 อ้างถึงในสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

3.3.1 ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery experiences) เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง เนื่องจากว่าเป็นประสบการณ์โดยตรง ความสำเร็จทำให้เพิ่มความสามารถของตนเอง บุคคลจะเชื่อว่าเขาสามารถทำได้ โดยไม่ยอมแพ้อะไรง่ายๆ แต่จะพยายามทำให้สำเร็จตามที่ต้องการ

3.3.2 การใช้ตัวแบบ (Modeling) คือการที่ได้สังเกตตัวแบบแสดง พฤติกรรมที่มีความซับซ้อน และได้รับผลกระทบที่พึงพอใจ ก็จะทำให้ผู้ที่สังเกตฝึกความรู้สึกว่า เขาก็จะสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ ถ้าเขาพยายามจริง และไม่ย่อท้อ

3.3.3 การใช้คำพูดชักจูง (Verbal persuasion) เป็นการบอกว่าบุคคลนั้นมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้ง่าย และใช้บ่อย แต่แบบดูราเชื่อว่าจะไม่ค่อยได้ผลที่จะทำให้คนเราสามารถพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งถ้าจะให้ได้ผล ควรจะใช้กับการทำให้บุคคลมีประสบการณ์ของความสำเร็จ อย่างค่อยเป็นค่อยไป และให้เกิดผลสำเร็จตามขั้นตอนพร้อมทั้งใช้คำพูดชักจูงร่วมกัน ก็จะให้เกิดผลดีในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง

3.3.4 การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional arousal) การกระตุ้นทางอารมณ์เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้บุคคลเกิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง คือการที่บุคคลถูกกระตุ้นอารมณ์ในทางลบ ก็จะทำให้เกิดการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำลง เช่น การตกอยู่ในสภาพสถานการณ์ที่มีความคาดหวัง หรือกดดันสูง เกิดความเครียด ก็จะทำให้เกิดการรับรู้ความสามารถตนเองต่ำลง อันจะนำไปสู่ประสบการณ์ที่ล้มเหลว ซึ่งจะทำให้การรับรู้แย่งอีกในทางตรงข้ามหากบุคคลที่สามารถควบคุมหรือระงับการถูกกระตุ้นทางอารมณ์ได้ ก็จะสามารถรับรู้ความสามารถของตนเองดี มีโอกาสแสดงออกถึงความสามารถมากขึ้นด้วยนำมาเป็นแนวในการจัดการเรียนการสอนได้ดังนี้คือ

3.3.4.1. ในการส่งเสริมการเรียนรู้โดยการสังเกต เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมใหม่ หรือดีขึ้นตลอดจนการยับยั้งพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้น โดยอาศัยแบบอย่างจากผู้สอนที่มีแบบอย่างที่เหมาะสม หรือจากการนำ สื่อ การเรียนรู้จากสถานการณ์ที่เหมาะสมให้ผู้เรียนได้สังเกต ซึ่งสิ่งที่นำมาต้องเด่นชัด มีความน่าสนใจ จูงใจเพียงพอ เช่น ครูผู้สอนควรมี บุคลิกภาพที่ดี มีความเหมาะสมกับวิชาที่สอน เช่น ครูพลุ่ ควรมีร่างกายที่สันทัด มีความสามารถทางกีฬา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี หรือนำ วิดีโอนักกีฬาทีมชาติมาให้ผู้เรียนดูเป็นต้น

3.3.4.2. การนำการจัดกิจกรรมในการอยู่ร่วมกัน ระดมสมอง ส้ารวจความคิดเห็น เป็นการ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการสังเกตตนเอง จากกิจกรรมกลุ่มการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในกลุ่มผู้เรียน เกิดกระบวนการตัดสินใจ และแสดงปฏิกิริยาต่อตนเองในการแสดงพฤติกรรม

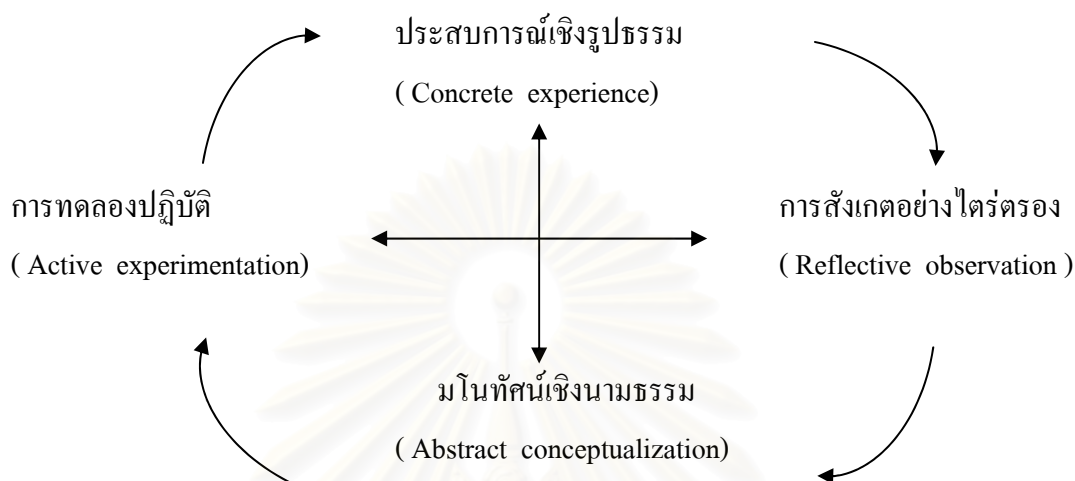
3.3.4.3. การเสนอปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของผู้เรียน เช่นการส่งเสริมประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ โดยผู้สอนเอื้ออำนวยโอกาสในการเรียนรู้โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการรับรู้ความสามารถในตนเอง เช่น การให้บทเรียนที่มีความยากตามลำดับขั้น โดยให้ผู้เรียนทำได้ และสามารถประสบความสำเร็จ แล้วผู้สอนใช้คำพูดชักจูงให้เห็นถึงความสามารถ เกิดการระงับการกระตุ้นทางอารมณ์ในทางลบ ลดความวิตกกังวล ส่งผลในการแสดงออกถึงความสามารถให้ดีขึ้น

ในปัจจุบันพบว่าการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แบบผู้เรียนมีส่วนร่วม (Participatory learning) เป็นการเรียนรู้ที่ ดร. ดีเจ นิโคล (Dr.D.J.Nicol) นักฝึกวิชาการการเรียนการสอน และนักฝึกอบรมเชื่อว่าเป็นรูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคคลทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมปฏิบัติได้ดีที่สุด (กรมสุขภาพจิต, 2542) โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning) ของโคลบ (Kolb) ได้มีนักการศึกษา และนักฝึกอบรมได้นำรูปแบบนี้ไปใช้ในการสอนในห้องเรียนทั้งระดับมัธยม และอุดมศึกษา

ตลอดจนการจัดการศึกษาในผู้ใหญ่ และฝึกอบรมในงานอาชีพต่างๆ เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม (Active learning) และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นมีในหลายชื่อ เช่น Experiential learning, Prior learning และ Participatory learning

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory learning) เป็นการเรียนรู้ที่ ดร. ดีเจ นิโคล (Dr.D.J.Nicol) นักฝึกวิชาการการเรียนการสอนและนักฝึกอบรมเชื่อว่าเป็นรูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคคลทั้งทางด้าน ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม ปฏิบัติได้ดีที่สุด ผ่านการสังเคราะห์จากผลวิเคราะห์ของการศึกษาวิจัยรูปแบบการเรียนรู้หลายรูปแบบ ที่เรียกว่า Meta analysis จนได้โครงสร้างพื้นฐานของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมซึ่งประกอบด้วย วงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ผสมผสานกับกระบวนการกลุ่ม (Group process) เพราะในแต่ละองค์ประกอบของวงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์นั้น ผู้เรียนทุกคนซึ่งมีประสบการณ์ติดตัวมาจะสามารถใช้ประสบการณ์ของตนให้เกิดประโยชน์สูงสุด หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนทดลองใช้ความรู้ที่เรียนมาไปสู่การปฏิบัติได้ดั่งนั้น ต้องผ่านกระบวนการกลุ่ม ทักสนา แคมณี (2537) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการทำงานกลุ่มว่า มนุษย์ทุกคนมีความจำกัดในเรื่องพลังมีความแตกต่างทางสติปัญญา และต้องพึ่งพาผู้อื่น ฉะนั้นการให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน และช่วยกันทำในสิ่งที่ยากหรือไม่เคยทำมาก่อนได้ด้วยความมั่นใจ กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพนั้นมีความสำคัญ ดังนั้นนักวิชาการการศึกษา หรือนักฝึกอบรมจึงได้แสวงหาวิธีการถ่ายทอด การจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่างๆ โดยศึกษาวิธีการเรียนรู้ของบุคคล และจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบการสอนวิธีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีองค์ประกอบดังที่กล่าวคือ

1. การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning) ในทศวรรษที่ 80 ได้มีการพัฒนาการเรียนรู้ (Learning process) รูปแบบใหม่ เรียกว่า การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning) ซึ่ง David A. Kolb (1984) ได้เสนอว่าประสบการณ์เป็นแหล่งของการเรียนรู้ และการพัฒนา Kolb (1984) ได้เสนอว่าประสบการณ์เป็นแหล่งของการเรียนรู้และการพัฒนา Kolb's model เป็นวงจรของการเรียนรู้ การได้รับความรู้ ทักษะ และทักษะจะอยู่ในกระบวนการ 4 องค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ดังนี้ 1 ประสบการณ์เชิงรูปธรรม (Concrete experience) การสังเกตอย่างไตร่ตรอง (Reflective observation) มโนทัศน์เชิงนามธรรม (Abstract conceptualization) และการทดลองปฏิบัติ (Active experimentation)



ตามแนวความคิดของโคลบ (Kolb,1984) มุ่งสอนให้ผู้เรียน เรียนเพื่อเรียนรู้ (learn to learn) เนื่องจากจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ คือ บุคคลได้พัฒนาความสามารถจากองค์ประกอบหลักทั้ง 4 ประการซึ่งจะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดสิ่งต่อไปนี้

ประการแรกองค์ประกอบที่เป็นประสบการณ์ ผู้สอนจะพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียน ซึ่งมีประสบการณ์ ได้นำประสบการณ์ของตนเองออกมาใช้ในการเรียนรู้ และสามารถแบ่งปัน ประสบการณ์ของตนเองที่มีให้แก่เพื่อนๆ ที่อาจมีประสบการณ์ที่เหมือนหรือต่างไปจากตนเองได้ ยิ่งขึ้นอยู่กับการใช้กระบวนการกลุ่มของผู้สอน การที่ผู้สอนพยายามให้ผู้เรียนได้ดึงประสบการณ์มาใช้ในการอบรมจะทำให้เกิดประโยชน์ทั้งผู้สอน และผู้เรียนดังนี้

ผู้เรียน การที่ผู้เรียน ได้ดึงประสบการณ์ของตัวเองออกมานำเสนอร่วมกับเพื่อนๆ จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าตัวเองได้มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง มีความสำคัญที่มีคนฟังเรื่องราวของ ตนเอง และได้มีโอกาสรับรู้เรื่องของคนอื่น ซึ่งจะทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น ทำให้สัมพันธภาพในกลุ่มผู้เรียนเป็นไปด้วยดี

ผู้สอน ไม่ต้องเสียเวลาในการอธิบาย หรือยกตัวอย่างให้ผู้เรียนฟัง เพียงแต่ใช้เวลา เล็กน้อยกระตุ้นให้นักเรียน ได้เล่าประสบการณ์ของตนเอง ผู้สอนอาจใช้ใบชี้แจงกำหนดกิจกรรมของผู้เรียนในการนำเสนอประสบการณ์ ในกรณีที่ผู้เรียนไม่มีประสบการณ์ในเรื่องที่จะสอน หรือมีน้อย ผู้สอนอาจยกกรณีตัวอย่าง หรือสถานการณ์ก็ได้

ประการที่สองคือการสะท้อนความคิดและอภิปราย (Reflection and discussion) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้เรียนจะได้แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกของตนเอง แลกเปลี่ยนกับสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดประเด็นการวิเคราะห์ วิचारณ์ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ถึงความคิด ความรู้สึกของคนอื่นที่ต่างไปจากของตนเอง จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขึ้น และผลของความคิดเห็น หรือการอภิปราย จะทำให้ได้ข้อสรุปที่หลากหลาย หรือมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ขณะทำกลุ่มผู้เรียนจะได้เรียนรู้ถึงการทำงานเป็นทีม บทบาทสมาชิกที่ดีที่จะทำให้งานสำเร็จ การควบคุมตนเองและการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น องค์ประกอบจะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งด้านความรู้ และเจตคติในเรื่องที่อภิปราย

ประการที่สาม คือความคิดรวบยอด (Concept)เป็นองค์ประกอบที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา หรือเป็นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย เกิดได้หลายทางเช่น จากการบรรยายของผู้สอน การมอบหมายให้อ่านเอกสาร ตำรา หรือได้จากการสะท้อนความคิดเห็น และอภิปรายในองค์ประกอบที่ 2 โดยผู้สอนอาจสรุปความคิดรวบยอดให้ จากการอภิปราย และการนำเสนอของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ผู้เรียนจะเข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด ซึ่งความคิดรวบยอดนี้จะส่งผลไปถึงการเปลี่ยนแปลงเจตคติ หรือความเข้าใจในเนื้อหาขั้นตอนของการฝึกทักษะต่างๆ ที่ช่วยทำให้ผู้เรียนปฏิบัติได้ง่ายขึ้น

และประการสุดท้ายคือ การทดลองและประยุกต์แนวคิด (Experimentation/ Application) เป็นองค์ประกอบที่ผู้เรียนได้ทดลองใช้ความคิดรวบยอดในรูปแบบต่างๆ เช่นการแสดงความคิดเห็น การสนทนา การเล่นบทบาทสมมติ ฯลฯ หรือเป็นการแสดงของผลสำเร็จของการเรียนรู้ในองค์ประกอบที่ 1-3 ผู้สอนสามารถใช้กิจกรรมในองค์ประกอบนี้ ในการประเมินผลการเรียนการสอนได้

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมนี้ จำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบทั้ง 4 มีความสัมพันธ์เป็นไปอย่างพลวัต (Dynamic) เกี่ยวข้องมีผลถึงกันหมด ผู้สอนจะเริ่มจากจุดใดก่อนก็ได้ ส่วนใหญ่จะเริ่มจากประสบการณ์ หรือความคิดรวบยอด ซึ่งทั้งสององค์ประกอบจะช่วยให้ผู้เรียนได้ดึงข้อมูลเก่า หรือรับข้อมูลใหม่บางส่วนก่อนเพื่อนำไปสู่การอภิปราย และการประยุกต์ใช้ ระยะเวลาของแต่ละองค์ประกอบไม่จำเป็นต้องเท่ากัน ผู้สอนจัดได้ตามความเหมาะสมของกิจกรรมในแต่ละองค์ประกอบ เช่น ถ้าเนื้อหาที่สำคัญมากก็อาจใช้เวลามาก หรือถ้าผู้สอนมีประเด็นในการอภิปรายที่สำคัญและมาก ก็อาจใช้เวลาในการอภิปรายมากกว่าส่วนขององค์ประกอบความคิดรวบยอด

6. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนเด็กในระดับอนุบาล

(หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546)

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการ พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัยบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัย เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี

พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน หรือทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาที่อธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมกับวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคม และสิ่งแวดล้อม หรือทฤษฎีพัฒนาบุคลิกภาพ ที่อธิบายว่าเด็กจะพัฒนาได้ดีถ้าในแต่ละช่วงอายุเด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพอใจ ได้รับความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอจากผู้ใกล้ชิด มีโอกาสช่วยตนเอง ทำงานที่เหมาะสมกับวัยและมีอิสระที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้อบ ๆ ตนเอง

ดังนั้นแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จึงเป็นเสมือนหนึ่งแนวทางให้ผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคล ในอันที่จะส่งเสริมให้เด็กพัฒนาการจนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์เรามีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง และการเรียนรู้จะเป็นไปได้ดี ถ้าผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว มีโอกาสคิดริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระ อบอุ่นและปลอดภัย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้นั้นเป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น ทั้งคนเราเรียนรู้มาตั้งแต่เกิดตามธรรมชาติก่อนที่จะมาเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และค้นพบด้วยตนเอง การเล่นมีอิทธิพลและมีผลต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จากการเล่นเด็กมีโอกาสนั่นไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ ผ่อนคลายอารมณ์ และแสดงออกถึงตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น การเล่นจึงเป็นทางที่เด็กจะสร้างประสบการณ์เรียนรู้สิ่งแวดล้อม เรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่น กับธรรมชาติรอบตัว ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้จึงถือ “การเล่น” อย่างมีจุดหมาย เป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

4. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมรอบตัว ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยนี้ถือว่าผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้ และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนกันหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่น มีความสุข

แนวทางการจัดประสบการณ์

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ได้ให้แนวทางการจัดประสบการณ์ดังนี้

1. การจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการ คือเหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ
2. การจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้คือ เด็กได้ลงมือทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
3. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
4. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
5. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ

6. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

7. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม

8. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

9. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และประเมินพัฒนาการ

10. จัดทำสารนิเทศด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำข้อมูลที่ได้มาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

7. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ

แนวการสอนการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล

สำหรับ จิตตินันท์ (2541) กล่าวถึงการสอนเรื่องการป้องกันการถูกล้วงละเมิดทางเพศและวิธีที่จะช่วยให้เด็กรู้จักป้องกันตนเอง จากการตกเป็นเหยื่อของผู้ล้วงเกินทางเพศ ได้มากกว่าเด็กที่ไม่เคยได้รับรู้มาก่อน ด้วยการสอนให้เด็กบอกความรู้สึกและความคิดจากที่ได้รับ การสัมผัสแบบต่างๆ ที่เด็กชอบและไม่ชอบ รวมทั้งฝึกที่บ้านด้วยการให้สัญญาณที่ไม่ชอบด้วยการพูดว่า “หนูไม่ชอบ อย่างนะ” เป็นการฝึกให้รู้จักวิธีปฏิเสธ และในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ขึ้นในทำนองนี้ ให้เด็กรีบมาบอกผู้ใหญ่ทราบทันที

กติการู้รักษาตัวรอด ปลอดภัย

1. ก่อนจะไปไหนให้ผู้ใหญ่รับรู้ จะไปที่ไหน ไปกับใคร ไปอย่างไร จะกลับเมื่อไร บอกให้พ่อแม่ทราบ
2. ขออนุญาตก่อนออกไปไหนกับใคร
3. อย่าใจอ่อนรับของจากใครที่แปลกหน้า เช่น เงิน ของขวัญ อาหาร เครื่องดื่ม และยาทุกประเภท

4. มีเพื่อนไปด้วย ช่วยให้ปลอดภัย จะออกไปเล่นนอกบ้านให้สนุก ก็หาเพื่อนคู่หู
5. เมื่อใครมาแตะต้องตัว สัญชาตญาณจะบอกให้รู้ว่าดีหรือร้าย
6. เมื่อสงสัยไม่ควรยินยอม พร้อมทั้งออกปากห้าม “อย่านะ หนูไม่ชอบ” และรีบบอกผู้ใหญ่ที่ไว้ใจ
7. ไม่ใช่ความผิดของหนู เมื่อไม่ชอบใจสัมผัส ก็ไม่ควรทนอีก อย่าไม่ใช่เรื่องที่จะปิดบัง ควรรีบฟ้องผู้ใหญ่ทันที
8. ไม่มีวันสายที่จะฟังผู้ใหญ่ หนูมีสิทธิที่จะเข้าชี้พรีพรีไร จนผู้ใหญ่เข้ามาปกป้อง
9. ความเป็น “คน” คนหนึ่งของหนู มีความสำคัญอยู่ที่หนูมีสิทธิหวังให้ชีวิตตั้งมั่นและปลอดภัย

Fink (1998) การสอนแนวทางป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศนั้น มีความจำเป็นที่จะสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมัธยม 6 ควรมีรายละเอียดสำคัญเกี่ยวกับประเด็นที่สอนให้กับผู้ปกครองของเด็กก่อนเข้าร่วมโปรแกรม ซึ่งมีประเด็นสำคัญดังนี้คือ

1. การสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยให้เด็กช่วยและดูแลตนเองมากขึ้น
2. การสอนสัมผัสดี / ไม่ดี หรือสับสน จะทำให้เด็กใส่ใจต่อความรู้สึกที่ได้รับจากการสัมผัส และรู้จักการปฏิเสธด้วยการพูดคำว่า “ไม่”
3. การรู้จักความลับที่ดี และความลับที่ไม่ดี ไม่มีคนที่ดีคนใดจะให้อื่นเก็บความลับที่ไม่ดี เด็ก ๆ จึงควรจะได้ฝึกพูดคำว่าไม่ และรู้จักชื่อผู้ใหญ่ที่ไว้ใจได้ เพื่อบอกสิ่งที่เป็นปัญหานำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศ

Mullinar (1994) การสอนเพศศึกษาในเด็กอายุ 5-7 ปี มีความจำเป็นในการสอนเรื่องความปลอดภัยส่วนตัว อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายที่เป็นส่วนตัว ความแตกต่างระหว่างสัมผัสที่ดีและไม่ดี การพัฒนาทักษะและฝนในการขอความช่วยเหลือเพื่อให้เห็นเองปลอดภัย

Korn (2004) ได้ทำการรวบรวมแนวการสอนเพื่อป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ พบว่าส่วนใหญ่มีแนวคิดที่ตรงกันหลายโปรแกรมการสอน จึงสรุปเป้าหมายโดยรวมของหลักสูตรการสอนป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศมีเป้าหมาย 5 ประการดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียน เรียนรู้เรื่องการสัมผัส สัมผัสที่เหมาะสม , สัมผัสที่ไม่เหมาะสม, สัมผัสที่ทำให้สับสน และความแตกต่างของการสัมผัส รวมถึง ทำให้เกิดความรู้สึกรู้สึกที่ต่างกันด้วย
2. เพื่อให้นักเรียนให้ความสำคัญและสนใจต่อความรู้สึกในขณะที่เล่น รวมถึงเชื่อในความรู้สึกของตนเอง
3. เพื่อให้นักเรียน เรียนรู้ว่าร่างกายเป็นของเขา มันไม่ถูกต้องถ้าใครจะมาสัมผัสที่ทำให้นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจ
4. เพื่อให้นักเรียน เรียนรู้ที่จะพูดปฏิเสธว่า ไม่ ต่อผู้ใหญ่ เพื่อน หรือผู้ที่ทำให้เขารู้สึกไม่สบายใจต่อการสัมผัสนั้น รวมถึง น้ำเสียงที่ดัง และยืนยันคำว่า ไม่
5. เพื่อให้นักเรียน เรียนรู้ที่จะบอกผู้ใหญ่ที่ไว้ใจ เมื่อ นักเรียนได้รับสัมผัสที่ไม่เหมาะสม หรือสัมผัสที่ทำให้รู้สึกเจ็บ และสัมผัสที่ทำให้รู้สึกไม่สบายใจ นอกจากนี้ความพยายามบอกให้ผู้ใหญ่ที่ไว้ใจรู้ว่าจะมีใครซักคนยอมเชื่อที่นักเรียนพูด

เนื้อหาที่สอนการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ

โปรแกรมการสอนที่พัฒนาขึ้น และมีการศึกษาวิจัยมาเป็นระยะเวลายาวนาน โดยปัจจุบันก็ได้นำมาใช้อย่างแพร่หลาย รวมทั้งนำมาใช้เป็นหลักสูตรขั้นพื้นฐานของโรงเรียนรัฐบาลเกือบทุกโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา

Finkelhor & Dziuba-Leatheman (1995) โปรแกรมสอนการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศนั้นมีเป้าหมายที่มุ่งสู่เด็ก และอาจจะตั้งเป้าหมายที่สังคม ผู้ปกครอง ครู หรือความร่วมมือของทุกฝ่าย แต่เป้าหมายโดยตรงอยู่ที่เด็ก โดยทั่วไปก็คือการสอนของทางโรงเรียน อย่างไรก็ตามบางท่านมั่นใจอย่างมากว่าเป้าหมายควรเป็นเด็ก Finkelhor (1984); Wurtele (1998). ในการแสดงการฝึกการป้องกันเหล่านี้ โดยอ้างเหตุผลว่าเด็กสามารถที่จะแยกแยะสถานการณ์หลวมๆที่เป็นไปได้, การขัดขวางในระดับหนึ่ง, และวิธีการบอกและในขณะที่เดียวกันก็เป็นการยืนยันว่าเด็ก ๆ จะไม่ถูกดำเนินจากการที่ถูกล่วงละเมิด Wurtele (1998). เพราะว่าขาดประสบการณ์มาก และยังมีความอ่อนแอ ต่อการตกอยู่ในสถานการณ์เป็นเหยื่อทางเพศ โปรแกรมนี้จึงค้นหาการตอบโต้ของเด็กซึ่งไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ โดยมีเนื้อหาการสอนดังนี้

1. การสัมผัส (Touch) การสัมผัสที่ทำให้ความรู้สึกต่างๆ 3 รูปแบบ คือ ความรู้สึกที่ดี ความรู้สึกที่ไม่ดี และความรู้สึกที่สับสนไม่แน่ใจ การสัมผัสบางอย่างจะเริ่มต้นด้วยความรู้สึกที่ดีและเมื่อเวลาผ่านไปสักระยะก็ยังคงความรู้สึกที่ดี เช่น การกอด การหอมแก้ม การกอดอ้อม แต่การล่วงละเมิดทางเพศอาจจะเริ่มต้นด้วยการสัมผัสที่ทำให้ความรู้สึกที่ดีในระยะแรก แต่

ต่อมาจะทำให้เกิดความสับสนไม่แน่ใจในการสัมผัสนั้น หรืออาจจะเริ่มต้นด้วยความรู้สึกสับสนไม่แน่ใจ หรือความรู้สึกที่ไม่ดี นั่นคือ จะต้องสอนให้เด็กเชื่อในความรู้สึกของตนเอง Wurtele, (1987)

2. ส่วนของร่างกายที่เป็นส่วนตัว (Private parts) อวัยวะที่เป็นส่วนตัว หรือ อวัยวะเพศ สำหรับชาย คือ อวัยวะเพศชาย ส่วนสำหรับหญิงคือ อวัยวะเพศหญิง สะโพก ก้น หน้าอก ต้องสอนให้เด็กทราบว่าบริเวณดังกล่าว เป็นส่วนที่ไม่ควรให้ผู้อื่นสัมผัสหากไม่มีเหตุผลที่เหมาะสม เช่น มีการเจ็บป่วยขึ้นบริเวณนั้น หรือจำเป็นต้องตรวจร่างกาย

3. สิทธิที่จะกล่าวปฏิเสธ (Children's rights) การสอนให้เด็กรู้จักสิทธิของตนเองที่จะกล่าวปฏิเสธ คำว่า “ไม่” ต่อบุคคลอื่น แม้ว่าจะเป็นผู้มีอายุมากกว่า เมื่อบุคคลนั้นขอดูหรือสัมผัสร่างกายที่เป็นอวัยวะส่วนตัวหรืออวัยวะเพศ รวมทั้งวิ่งหนีออกจากสถานที่นั้น

4. กลอุบาย (Trick) บุคคลที่ล่อลวงทางเพศต่อเด็กส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่เด็กรู้จักคุ้นเคย ซึ่งอาจอยู่บ้านเดียวกัน หรืออยู่บ้านใกล้เคียง บุคคลเหล่านี้มักใช้กลอุบายล่อลวงเด็กเพื่อให้เด็กให้ความร่วมมือในการตอบสนองความต้องการทางเพศของตน โดยอาจจะใช้สิ่งของที่เด็กชอบเป็นการจูงใจเด็ก เช่น ของกิน ของเล่น พาไปที่ขง บางครั้งอาจจะออกอุบายขอความช่วยเหลือจากเด็ก โดยการให้ช่วยหาของ หรือล่อลวงเด็กเข้าไปในที่ลับตาคนอื่น ถ้าเป็นคนแปลกหน้าบางครั้งเข้ามาตีสนิท หรือแม่แต่วิธีข่มขู่ โดยนำสิ่งที่เด็กทำความคิดมาบังคับให้เด็กทำตามสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องการ มิฉะนั้นเด็กจะได้รับความเดือดร้อน การกระทำวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นกลอุบายของบุคคลที่มีเจตนาจะล่อลวงทางเพศต่อเด็ก

5. การไปบอกผู้ใหญ่ เพื่อขอความช่วยเหลือ (Permission to tell) ผู้ที่ล่อลวงทางเพศต่อเด็ก จะบอกให้เด็กปกปิดเรื่องที่เกิดขึ้นไว้เป็นความลับ ไม่ให้เปิดเผยให้บุคคลอื่นทราบ ประกอบกับเด็กรู้สึกว่าคุณมีส่วนผิดด้วยที่ปล่อยให้เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้น ในขณะเดียวกันเด็กจะกลัวว่าผู้ใหญ่หรือบุคคลอื่นจะไม่เชื่อเรื่องที่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงต้องสอนให้เด็กทราบว่าไม่ใช่ความผิดของเด็ก หากมีเหตุการณ์ล่อลวงทางเพศขึ้นจึงไม่ควรปิดเป็นความลับ ถ้าเด็กบอกผู้ใหญ่คนแรกแล้วผู้ใหญ่ไม่เชื่อเรื่องที่เกิดแล้ว เด็กจะต้องบอกผู้ใหญ่คนอื่นต่อไปอีกจนกว่าจะมีผู้ใหญ่ที่เชื่อเรื่องนั้นและให้ความช่วยเหลือ

โปรแกรมการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศที่ใช้กันในปัจจุบันมี 2 แบบ คือ การสอนแบบชี้แนะ และการสอนจากการจัดทำหลักสูตรขั้นพื้นฐาน Conte, Rosen, Saperstein, and Shermack (1985) ได้พบว่าการสอนเพื่อป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ ส่วนใหญ่ครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

1. ความเป็นเจ้าของในร่างกายของตนเอง (Body Ownership) ให้เด็กมีความเชื่อว่าเขามีสิทธิในร่างกายเนื้อตัวของตนเอง
2. การสัมผัส (Touch Continuum) การสัมผัสแบ่งได้เป็นสองแบบคือสัมผัสดี และสัมผัสที่ไม่ดี
3. ความเป็นส่วนตัว (Secrecy) ความลับที่เป็นสิ่งที่คาดว่าจะไม่บอกให้ใครทราบ แต่สิ่งที่เลวร้ายที่ไม่คาดว่าจะเกิดขึ้นในที่สุดก็บอกให้ทราบ
4. การรับรู้ด้วยสัญชาตญาณ (Intuition) การรับรู้ด้วยสัญชาตญาณถึงการสัมผัสที่ไม่เหมาะสม และเชื่อในความรูสึกนั้น
5. พูดคำว่า “ไม่” (Saying NO) เด็กควรตอบสนองสถานการณ์การหลอกลวงนั้นด้วยคำพูดว่า ไม่ (บางโปรแกรมสอนให้วิ่งหนีหรือการบอกให้ผู้อื่นที่ไว้ใจทราบ)
6. ระบบสนับสนุน Support Systems ซึ่งมีความแตกต่างกันไปของเด็กแต่ละบุคคลที่นำไปสู่การช่วยเหลือ

Sanderson 2004. ได้รวบรวมแนวคิดหลักในการสอนการโปรแกรมการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศโดยทั่วไปสอนใน 3 ประเด็นนี้คือ

1. อธิบายคำว่า การล่วงละเมิดทางเพศให้ชัดเจน สอนคำจำกัดความของคำว่า การล่วงละเมิดทางเพศให้กับเด็ก
 2. ความเชื่อทั่วไปทั้งหมด ซึ่งเป็นการสัมผัสที่ไม่ดี จากกรสัมผัสนั้นทำให้รู้สึกไม่สบาย หรือรู้สึกสับสน หรือสัมผัสอวัยวะเพศ โดยสอนให้เด็กรู้จักการต่อต้านหรือปฏิเสธ / ไม่ยอม ตั้งแต่เริ่มต้น ใช้คำพูดว่า “ไม่” และ หลีกหนีจากสถานการณ์นั้น บางโปรแกรมส่งเสริมให้เด็กตะโกนหรือกรีดร้อง หรือน้อยครั้งที่จะให้เด็กต่อต้านด้วยกำลังกับผู้กระทำการล่วงละเมิดทางเพศ
 3. การส่งเสริมให้เด็กบอกผู้ปกครองหรือบอกผู้ใหญ่ที่ไว้ใจได้เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลายโปรแกรมสอนเด็กดังนี้
 - จะไม่กล่าวโทษผู้ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศทุกชนิด หากแต่ผู้ใหญ่หรือวัยรุ่นที่กระทำต่างหากที่ควรรับผิดชอบความผิดนี้ ไม่ใช่ผู้ถูกระทำเป็นคนผิด
 - ผู้กระทำอาจจะจะเป็นคนที่เด็กรู้จักดีหรือไว้ใจ
- โดยทั่วไปการหลีกเลี่ยงเช่น เป็นบุคคลในครอบครัว Bagley และคณะ (1996)

- การสัมผัสที่ดีและสัมผัสที่ไม่ดี หลายโปรแกรมมุ่งให้ความสำคัญที่การดูแลและการสอนความแตกต่างระหว่างการสัมผัส

- ความลับที่ดี และความลับที่ไม่ดี Tommison (1997); Tommison & Polle (2000). โปรแกรมที่ถูกเลือกบ่อยมากในการสอนความแตกต่างหรือการแยกแยะความลับที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ความลับที่เหมาะสมจะทำให้รู้สึกพึงพอใจ สนุก มีความสุข แต่ความลับที่ไม่เหมาะสมจะทำให้รู้สึกกลัว สับสน ตลใจ ซึ่งความลับแบบนี้จะต้องเปิดเผย

รูปแบบหรือวิธีการสอน

รูปแบบการให้ความรู้เรื่องการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศมีหลายรูปแบบ ดังนี้

1. การบรรยาย (Verbal instruction)
2. การบรรยายร่วมกับการดูภาพยนตร์ หรือวีดิทัศน์ (Verbal instruction plus film or Videotape)
3. การบรรยายกับการฝึกพฤติกรรม (Verbal instruction plus behavioral training)
4. การบรรยายร่วมกับการดูภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์ ร่วมกับการฝึกพฤติกรรม (Verbal instruction plus film or Videotape plus behavioral training)
5. การบรรยายร่วมกับการเต้น (Verbal instruction plus skit)
6. การแสดงบทบาทสมมติ (Role play)

Sanderson 2004. โปรแกรมการสอนเพื่อป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศจะเน้นพิเศษเกี่ยวกับแนวคิดและทักษะ รวมทั้งใช้วิธีการต่าง ๆ ในการสอนแนวคิดในการป้องกัน ทั้ง VDO หนังสือ เพลง ละคร หนังสือระบายสี หนังสือการ์ตูน การเลียนแบบ การเล่นเกมบทบาทสมมติ การเชิดหุ่น การสอนบทเรียน การฝึกทักษะ การอภิปรายกลุ่ม

Davis & Gidycz (2000); Finkelhor & Strapko (1992). โปรแกรมสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นคือ โปรแกรมที่มีการฝึกพฤติกรรมร่วมด้วย หรือ การสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ เช่นเดียวกับการรายงานของ Duffy (1988) นอกจากนี้การสอนเป็นกลุ่มก็มีความสำคัญ Garbarino (1987); Finkelhor & Strapko (1992). ทำให้เด็กไม่เกิดความกลัวหลังจากได้รับการฝึกทักษะทางพฤติกรรม

การเลือกสื่อในการเรียนการสอนเพื่อป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ

การเรียนการสอนที่มุ่งให้เกิดการเรียนรู้ในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ นั้นมีหลายวิธี โดยผ่านการใช้สื่อประกอบเช่น หนังสือ โปสเตอร์ แผ่นภาพ วิดีทัศน์ หรือแม้แต่การใช้หุ่นกระบอก รวมถึงการสอนแนวคิดหลัก แต่การสอนที่มีประสิทธิภาพอย่างหนึ่งในเด็กอนุบาลคือ การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ (Davis & Gidycz 2000)

บทบาทสมมติ

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติ ดังนี้

โพนเนกซ์ (Phoenex) กล่าวว่าการเล่นบทบาทสมมติ เด็กจะแสวงหาความหมายในชีวิตเมื่อเด็กเล่นสมมติเป็นบุคคลนั้น บุคคลนี้ เด็กจะสามารถเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2523 : กร./2523)

การเล่นสมมติระยะแรกจะเป็นการเล่นเกี่ยวกับบ้าน และสภาพการณ์ที่เด็กคุ้นเคย ต่อมาการเล่นจะกว้างออกไปเกี่ยวกับโลกรอบ ๆ ตัวและบุคคลที่รู้จัก เช่น หมอ พ่อค้า ตำรวจ บทบาทอื่น ที่เขาเล่นก็จะได้หาประสบการณ์จากหนังสือ นิทาน โทรทัศน์ ภาพยนตร์ต่าง ๆ

แชฟเทิล (ShafteI,1967) บทบาทสมมติ คือ วิธีการฝึกฝนเพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมที่ควรในการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจ ซึ่งมีเทคนิคหลายอย่าง เช่น การอภิปราย การวิเคราะห์ปัญหา การแสดงและปฏิบัติการจากผู้ดู

ลี (Lee, 1974) การแสดงบทบาทสมมติ หมายถึง การเรียนรู้จากการดูบทบาทของผู้แสดงในสถานการณ์จำลอง การแสดงบทบาทสมมติจะต่างจากการแสดงละคร คือ ผู้แสดงบทบาทสมมติจะต้องคิดคำพูดและแสดงท่าทางโดยทันทีไม่มีการเตรียมบทพูดไว้ล่วงหน้า

ทิสนา เขมมณี (2519) การแสดงบทบาทสมมติเป็นเครื่องมือและวิธีการอย่างหนึ่งในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่เรียน โดยผู้สอนสร้างสถานการณ์สมมติและบทบาทสมมติขึ้นให้ผู้เรียนได้แสดงออกมาตามที่คิดว่าจะเป็น และถือเอาการแสดงออกทั้งทางความรู้และพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปรายในการเรียนรู้

ประหยัด จิระวรพงศ์ (2522) การแสดงบทบาทสมมติ เป็นการแสดงที่ไม่ได้มีการเตรียมก่อน แสดงไปตามลักษณะนิสัยของตัวละครที่ถูกกำหนดโดยผู้แสดงต้องพยายามหาวิธีแก้ปัญหาให้ได้ การแสดงบทบาทจะให้ผลต่อผู้เรียนในหลายโอกาส เช่น เป็นการเตรียมพร้อมที่จะแก้ปัญหาบางอย่างในอนาคต การถ่ายทอดข้อเท็จจริง การวิเคราะห์สถานการณ์บางอย่างตาม

ความคิดเห็นผู้อื่น ควรให้ผู้เรียนแสดงบทบาทโดยอิสระเว้นไว้แต่กรณีที่ไม่ว่างแล้ว จึงไม่ปล่อยให้แสดงต่อไป

เยาวยา เดชะคุปต์ (2517) การใช้บทบาทสมมติในการเรียนการสอนควรให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ไม่ควรใช้เพื่อความบันเทิงเพียงอย่างเดียว หรือเพื่อเป็นไปตามโครงการสอนที่กำหนดไว้เท่านั้น

จากความหมายของการแสดงบทบาทสมมติข้างต้น สรุปได้ว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เหตุการณ์และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยผู้เรียนได้คิด ได้ลงมือปฏิบัติ ด้วยการแสดงบทบาททางคำพูด ท่าทาง ทำให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น รวมถึงเป็นการเตรียมพร้อมให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการป้องกันและ แก้ไขปัญหา รวมทั้งการตัดสินใจที่เหมาะสมเมื่อเกิดเหตุการณ์และปัญหาขึ้นในชีวิตประจำวัน

ขั้นตอนในการใช้บทบาทสมมติในการเรียนการสอน

แชฟเทิล (Shaftels) ได้แบ่งขบวนการใช้บทบาทสมมติเป็น 9 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่เรื่อง

แนะนำชี้แจงประเด็นปัญหา จับจุดสำคัญของปัญหา ตีความเกี่ยวกับปัญหา อธิบายและแสดง ครูเป็นผู้อธิบายการแสดงว่าเรื่องเป็นอย่างไร โดยสร้างประเด็นปัญหาผูกเป็นเรื่องและให้นักเรียนจับประเด็นของเรื่องได้คิดตีความหรือช่วยกันคิดวิเคราะห์ถึงปัญหานั้น ๆ

ขั้นที่ 2 เลือกผู้แสดงและกำหนดบทบาท

ครูและนักเรียนช่วยกันเลือกตัวแสดง ตามเรื่องที่เข้าใจแล้วและกำหนดบทบาทว่าใครจะแสดงบทไหนตามความสมัครใจของนักเรียน

ขั้นที่ 3 จัดฉากและเตรียมการแสดง

จัดลำดับการแสดง และขั้นตอนในการแสดง ครูและนักเรียนที่ เป็นผู้ช่วยกันจัดฉาก และครูช่วยนักเรียนที่จะแสดงให้เข้าใจบทบาท และลำดับการแสดงของตน

ขั้นที่ 4 เตรียมผู้ชมและผู้สังเกต

กำหนดสิ่งที่จะสังเกต แบ่งหัวข้อในการสังเกตให้นักเรียนเป็นกลุ่มๆ

ครูเตรียมแบ่งให้นักเรียนส่วนหนึ่งเป็นผู้ดูแลและอีกส่วนเป็นผู้สังเกต ครูเป็นผู้กำหนดว่าควรจะสังเกตในเรื่องอะไร และให้ใครสังเกตอะไรบ้าง

ขั้นที่ 5 บรรยายและแสดงบทบาทสมมติ เริ่มการแสดง ดำเนินการแสดง และการยุติการแสดง

เมื่อนักเรียนพร้อมแล้วให้เด็กแสดงบทบาทสมมติตามบทบาทที่กำหนดไว้และหยุดการแสดงไว้ที่ปัญหา

ขั้นที่ 6 อภิปรายและประเมินสถานการณ์

ครูนำการสนทนาเกี่ยวกับการแสดงเนื้อเรื่อง โดยใช้คำถามจูงใจให้นักเรียนตอบเกี่ยวกับเรื่องที่แสดงมาแล้ว เพื่อทบทวนความจำ มีการอภิปรายร่วมกันและหาทางเลือกใหม่เพื่อหาข้อยุติที่น่าพอใจ

ขั้นที่ 7 แสดงซ้ำอีกครั้ง ตามทางเลือกใหม่เสนอแนะบทบาทต่อเนื่อง หรือบทบาทในแบบอื่นตามความคิดเห็นของนักเรียน

ขั้นที่ 8 อภิปรายและประเมินสถานการณ์อีกครั้ง

ครูนำการสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่องและการแสดงโดยใช้คำถามให้นักเรียนตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ได้แสดงแล้ว เพื่อประมวลความคิดผลดีและผลเสียของการกระทำนั้นๆ

ขั้นที่ 9 แลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุปข้อคิดที่ได้จากการแสดงโดยเหตุการณ์สู่สภาพจริง เล่าประสบการณ์ที่นักเรียนเคยพบ สร้างข้อตกลงเกี่ยวกับหลักปฏิบัติ

ระยะเวลาในการสอน

Jennifer Sanderson (2004) บางโปรแกรมใช้วิธีเดียวแต่บางโปรแกรมใช้หลายวิธีร่วมกัน ระยะเวลาของโปรแกรมก็ต่างกันด้วย บางโปรแกรมสอนเพียง 1 บทเรียน แต่บางโปรแกรมก็มากกว่า 3 ชั่วโมง มากกว่าสองบทเรียน เพื่อย่ำบ่อยๆ เป็นการกระตุ้นและเสริมแรงก่อนจะมีการฝึกทักษะในแต่ละบทเรียน

Plummer, (1983) โปรแกรมการสอนจะปรับเปลี่ยนไปตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรม รวมถึงอายุของผู้เรียน บางโปรแกรมต้องการให้ทราบแนวคิดในการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศเท่านั้น โปรแกรมนี้จึงใช้เวลาเรียนเพียง 2 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที ถึงหนึ่งชั่วโมง ส่วนโปรแกรมที่มีวัตถุประสงค์ให้ฝึกทักษะทางพฤติกรรมร่วมด้วย (Behavioral skill training) จะใช้จำนวนครั้งในการสอนมาก

Wurtele, (1989) สำหรับโปรแกรมที่ผู้เรียนอายุ 3-5 ปี การจัดโปรแกรมการสอนที่ใช้เวลา ประมาณ 15 นาที แต่จัดให้มีการสอนติดต่อกันหลายครั้ง เนื่องจากเด็กมีช่วงความสนใจสั้น

8. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นางสาวชไมมาศ บรรพพงศ์ ทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ทักษะคิด การปฏิบัติในเรื่องเพศศึกษา การถูกล่วงละเมิดทางเพศ รวมทั้งพฤติกรรมกำบังกัน ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,073 คน พบว่า นักเรียนตอบคำถามในส่วนที่เป็นความรู้เรื่องเพศศึกษาได้ถูกต้องประมาณร้อยละ 60 และร้อยละ 50 มีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องเพศ นอกจากนี้พบว่านักเรียนที่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศร้อยละ 23.5 อย่างไรก็ตามพบว่าความรู้เรื่องเพศไม่มีความแตกต่างกันตามทัศนคติเรื่องเพศศึกษา ($P>0.05$) ส่วนความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมกำบังกันตัวจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศมีความแตกต่างกันตามความรู้เรื่องเพศศึกษา ($p<0.05$)

นางอรอนงค์ ชูชัยวัฒนา รายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสามารถของเด็กวัยเรียนในการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยศึกษาในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 5 จำนวน 118 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 68 คน และกลุ่มควบคุม 50 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนความรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความแตกต่างด้านสิทธิของเด็กที่จะกล่าวปฏิเสธในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่คะแนนความรู้รายด้านก่อนการทดลองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดีกว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

มรกต พุทธศุภะ 2541 ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการคุ้มครองดูแลและป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยศึกษาในกลุ่มตัวอย่างคือ ครู ผู้บริหาร นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (จำนวน 429 คน) ด้วยแบบสอบถาม การสัมภาษณ์และการสังเกต พบว่า โรงเรียนไม่ให้ความสำคัญในการป้องกันนักเรียนจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ นอกจากนี้ครูยังไม่มีความรู้เรื่องวิธีป้องกันและการช่วยเหลือที่ถูกต้อง

Wurtele, Sandy; Owens, Julie Sarmo 1997. ทำการศึกษาเรื่อง การสอนทักษะความปลอดภัยส่วนตัว : ตำรวจจากอายุ เพศ ในเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 5 ปี (Teaching personal safety skills to young children: an investigation of age and gender across five studies) พบว่าเด็กได้รับประโยชน์จากโปรแกรมการสอนทักษะความปลอดภัยส่วนตัว แต่ในทางกลับกันโปรแกรมก็

มีผลแตกต่างกันระหว่างเด็กหญิงและเด็กชาย การศึกษาในเด็กอนุบาล อายุ 5 ปี จำนวน 406 คน ในระหว่างปี ค.ศ.1990-1995 ที่เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกทักษะทางพฤติกรรม หรือ โปรแกรมควบคุม พบว่า เด็กได้รับประโยชน์ในการปรับพฤติกรรมจากโปรแกรมความปลอดภัยส่วนตัว โดยแสดงให้เห็นถึงความรู้ที่เพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับการลวงละเมิดทางเพศ โครงสร้างทางทักษะที่ดีขึ้นในการจัดวาง และการสัมผัสที่ไม่เหมาะสม ในทางตรงกันข้ามพบการแสดงออกที่มั่นคงจากการวัดสถานการณ์ไม่ดีในรูปแบบต่างๆ และยิ่งไปกว่านั้น ไม่พบว่าอายุ เพศมีผลการตอบสนองที่แตกต่างกันในโปรแกรมนี้

Wurtele et al. (1986) ศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสอนทักษะความปลอดภัย (personal safety skills) เพื่อป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศหลาย ๆ รูปแบบ กับเด็กอนุบาล ป.1, ป.5 และ ป.6 โดยการแบ่งเป็นกลุ่มตามวิธีการทดสอบดังนี้

กลุ่มที่ 1. ให้ดูภาพยนตร์เรื่องการสัมผัส

กลุ่มที่ 2 ฝึกทักษะเชิงพฤติกรรม ใช้ตัวแบบ และการเสริมแรงทางสังคม

กลุ่มที่ 3 ให้ดูภาพยนตร์เรื่องการสัมผัส และฝึกทักษะเชิงพฤติกรรมร่วมด้วย

ผลการเปรียบเทียบพบว่ากลุ่มที่ 2 และ 3 มีความรู้และทักษะความปลอดภัยในการป้องกันการลวงละเมิดทางเพศสูงกว่ากลุ่มที่ 1 และกลุ่มควบคุม นอกจากนี้การทดสอบซ้ำหลังการสอนแล้วอีก 3 เดือน ผลที่ได้ ก็ยังคงอยู่

Wurtele, Marrs, และ Miller-Perrin (1987) ศึกษาโปรแกรมการฝึกทักษะทางพฤติกรรมเพื่อป้องกันการลวงละเมิดทางเพศ ในเด็กอนุบาลสองโรงเรียน จำนวน 26 คน การศึกษาด้วยวิธีการสองอย่างคือ 1. การฝึกฝนเป็นกลุ่มจากตัวแบบ (participant Modeling group หรือ PM) 2. การฝึกเป็นกลุ่มจากตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Modeling group หรือ SM) นอกจากนี้เทคนิคที่ใช้ในการศึกษาคือ การแนะนำ การใช้ตัวแบบ และใช้ตัวแบบร่วมกับการมีส่วนร่วมในกลุ่ม การให้เด็กแสดงละคร ซึ่งใช้เวลาสำหรับแต่ละบทเรียน ๆ ละ 50 นาทีในหนึ่งวัน สำหรับเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองมีดังนี้

1. ฝึกแยกแยะส่วนของร่างกายที่เป็นส่วนตัวหรืออวัยวะเพศ
2. ฝึกการพูดตอบต่อการสัมผัสที่เหมาะสม และไม่เหมาะสมด้วยการพูดคำว่า “ตกลง“ หรือ “ไม่”
3. ฝึกการยืนยันคำตอบที่ชัดเจน
4. ฝึกที่จะบอกสัมผัสที่ไม่เหมาะสมกับผู้ใหญ่ที่ไว้ใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ 1. แบบสอบถามความปลอดภัยส่วนตัว 2. แบบทดสอบถ้าอยู่ในสถานการณ์การลวงละเมิดนั้น 3. แบบวัดความกลัว

ผลการศึกษาพบว่า โปรแกรม PM ช่วยให้เรียนรู้ทักษะในการป้องกันตนเองจากสถานการณ์ล่อลวงละเมิดทางเพศดีกว่า โปรแกรม SM

Wurtele (August 1989) นักจิตวิทยา มหาวิทยาลัยโคโลราโด ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบการสอนทักษะความปลอดภัยส่วนตัวเพื่อป้องกันการล่อลวงละเมิดทางเพศ กับนักเรียนอนุบาล อายุ 4-6 ปี จำนวน 100 คน (เด็กชาย 49 คน หญิง 51 คน) โดยเปรียบเทียบระหว่างการฝึกทักษะทางพฤติกรรมกับโปรแกรมยึดความรู้สึกเป็นหลัก ด้วยวิธีชี้แนะ, การใช้ตัวแบบ, การซ้อมละคร, การติดตามผล ระยะเวลาทั้งสิ้น 3 วัน วันละ 30 นาที โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1. ความเป็นเจ้าของในเนื้อตัวร่างกายของตนเอง
2. แยกแยะอวัยวะต่าง ๆ ที่เป็นส่วนตัว
3. การสัมผัสที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม
4. ทักษะการยืนยันคำตอบปฏิเสธ
5. เน้นเด็กที่ตกเป็นเหยื่อไม่ใช่คนผิด
6. ผู้ใหญ่ขอให้เด็กสัมผัสอวัยวะที่เป็นส่วนตัว(อวัยวะเพศ) ของเขา

(การฝึกพฤติกรรม BST) หรือ โปรแกรมการใช้ความรู้สึกในการตัดสินใจที่ปลอดภัย (FP)

การศึกษาเป็นแบบทดลองกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่ม และแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยมีเครื่องมือในการทดสอบเป็นคำถามความปลอดภัยส่วนตัว (Personal Safety Questionnaire) และการทดสอบถ้าอยู่ในสถานการณ์นั้นจะอย่างไร (“What if” Situation Test) รวมถึงการทดสอบความกลัวของเด็กที่เข้าร่วมโปรแกรม

ผลการศึกษาพบว่าโปรแกรมทั้งสองมีผลในการเพิ่มพูนความรู้และทักษะความปลอดภัยส่วนตัวของเด็กเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม แต่กลุ่มที่ใช้โปรแกรมฝึกพฤติกรรมมีความสามารถในการแยกแยะสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสมมากกว่ากลุ่มที่ใช้โปรแกรมการใช้ความรู้สึกเป็นหลัก นอกจากนี้ยังมีการติดตามประเมินผล 6 อาทิตย์ หลังจากสอนแล้ว พบว่าผลกระทดลองที่ได้ยังคงอยู่

Conte, Rosen, Saperstein และ Shermack. (1985) ได้ทำการศึกษาการประเมินโปรแกรมการป้องกันการตกเป็นเหยื่อทางเพศ (An evaluation of a program to prevent the sexual victimization of young children) ในเด็กช่วงอายุ 4-5 ปี จำนวน 20 คน และ 6-10 ปี จำนวน 20 คน ด้วยการให้ความรู้แล้วสังเกตความเปลี่ยนแปลง ซึ่งใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติมาประกอบการศึกษา ระยะเวลาในการให้ความรู้ใช้เวลา 1 ชั่วโมงต่อ 1 วัน รวมทั้งสิ้น 3 วัน สำหรับเนื้อหาที่ใช้ในการให้ความรู้ประกอบดังนี้

1. ความเป็นเจ้าของในเนื้อตัวร่างกายของตนเอง
2. การสัมผัสที่เหมาะสม หรือไม่เหมาะสม
3. ทักษะในการเรียนรู้อธิบายอย่างเหมาะสม
4. ความลับ กับ ความประหลาดใจ

การศึกษาเป็นการศึกษาเชิงทดลอง ซึ่งมีการสุ่มตัวอย่างกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมเป็นรายชื่อเด็กที่ไม่ได้รับการสุ่ม มีการทดสอบก่อนและหลังการให้ความรู้

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีความรู้ในเรื่องแนวคิดการป้องกันมากกว่ากลุ่มควบคุม โดยผลการทดสอบกลุ่มทดลองในเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศก่อนและหลังให้ความรู้แตกต่างกันดังนี้ ก่อนการทดลอง 28% และหลังทดลอง 50% และพบว่าเด็กโตรับรู้แนวคิดได้ดีกว่าเด็กเล็ก แต่ทั้งนี้ การศึกษาด้วยการใช้บทบาทสมมติประกอบในการให้ความรู้ทำให้เด็กเข้าใจแนวคิดหลักได้ดีกว่าการการสอนแบบนามธรรมในทุกกลุ่มอายุ

จากการศึกษาของ Fryer, Kraizer, and Miyoshi ในหัวข้อการวัดวิธีลดความเสี่ยงต่อการถูกล่วงละเมิดในเด็กด้วยวิธีการใหม่ (Measuring actual reduction of risk to child abuse approach : A new approach.) โดยโปรแกรมที่ใช้จะประเมินความจำเป็นที่เด็กเรียนรู้ความปลอดภัยส่วนตัวจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ในเด็กอนุบาลถึง ป.2 จำนวน 44 คน ประกอบด้วยกลุ่มทดลองที่ได้จากการสุ่ม 23 คน และกลุ่มควบคุมจากรายชื่อที่เหลืออีก 21 คน ระเบียบวิธีการวัดด้วยการวัดพัฒนาการของภาษา การวัดความภาคภูมิใจในตนเอง และการวัดระดับความรู้ในการป้องกันและแนวคิดด้านความปลอดภัย รวมถึงการตอบสนองในขณะการแสดง เช่น คุณเห็นด้วยที่จะออกจากโรงเรียนกับคนแปลกหน้า

สำหรับเนื้อหาในการเรียนรู้ประกอบด้วย การเข้าใจอย่างชัดเจนในแนวคิดหลักเกี่ยวกับการป้องกันการล่วงละเมิด เช่น ความชัดเจนเกี่ยวกับกฎที่จะนำไปสู่ความปลอดภัยจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศในขณะที่อยู่คนเดียวดังนี้

1. ให้อยู่ห่างจากผู้อื่นกว่าระยะแขนเอื้อมถึง
2. ไม่พูดและไม่ตอบคำถามผู้อื่น
3. ไม่เอาของทุกอย่างจากคนอื่น
4. อย่าไปไหนกับคนอื่น

โดยมีวิธีการให้ความรู้ด้วยเครื่องมือดังนี้ วิดีทัศน์ การนำเสนอ บทบาทสมมติ การอภิปราย โดยใช้เวลาทั้งสิ้น 8 วันๆ ละ 20 นาที

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง รวมทั้งมีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดหลักในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศมากกว่ากลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองมีความรู้ที่แตกต่างกันระหว่างก่อนและหลังการทดลอง พบว่า มีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดการป้องกันตนเองมากกว่าก่อนการทดลอง โดยเด็กกลุ่มทดลองจะไม่ยอมไปไหนกับคนแปลกหน้า และมีความรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุม

Korn (2004) ผู้ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศมีทั้งเพศชายและเพศหญิง ในทุกช่วงอายุ ทุกสังคม และทุกสถานะทางเศรษฐกิจไม่ว่าจนหรือรวย (Putnam, 2003) นอกจากนี้มีการประเมินโอกาสที่จะเกิดการล่วงละเมิดทางเพศพบว่าเกิดขึ้นกับ เพศหญิง 1 ใน 4 คน และเพศชาย 1 ใน 10 คน Fieldman & Crespi, (2000) การรายงานของ (The U.S. Department of Health and Human Service in 1998,) พบความรุนแรงจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศในเด็กอายุ 3 ปี จำนวน 10%, อายุ 4-7 ปี จำนวน 28.4%, อายุ 8 ปี จำนวน 25.5%, อายุ 12 ปีขึ้นไป พบ 35.9% ซึ่งการรายงานนี้ให้ผลเช่นเดียวกับ (Putnam, 2003) นอกจากนี้ 2-5 ครั้งที่เกิดการล่วงละเมิดขึ้นในหญิงมากกว่าในชาย และบ่อยครั้งที่ผู้กระทำเป็นผู้ชาย ซึ่งประเมินโดยรวมพบถึง 86-94% Green & Kaplan, (1994)



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การออกแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental research) การวิจัยใช้รูปแบบการทดลอง วัดผลก่อนและหลังการทดลอง โดยมีกลุ่มควบคุม (Pre and post study with control group)

ประชากรกลุ่มตัวอย่างและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Sample size and Sampling Technique)

1. การคำนวณขนาดตัวอย่างจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ร้อยละของความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการล่วงละเมิดทางเพศในกลุ่มที่ไม่ได้รับการเรียนวิธีป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศจะมีคะแนนเป็น 24.8 ± 2.6 (อ้างอิง อรอนงค์ ชุชัยวัฒนา 2539) กำหนดให้ความแตกต่างจากกลุ่มที่ให้การศึกษาจะมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 10% เป็น 26.2 กำหนด Type I error เป็น 5% และ power เป็น 90% จึงคำนวณหาตัวอย่างด้วยวิธีดังนี้

$$\text{กำหนด } \alpha = 0.05$$

$$\beta = 0.10$$

$$Z_\alpha = Z_{0.05/2} = 1.96 \text{ (two tail)}$$

$$Z_\beta = Z_{0.10} = 1.28$$

$$\text{สูตร } n/\text{group} = \frac{2(Z_\alpha + Z_\beta)^2 \sigma^2}{(X_1 - X_2)^2}$$

$$X_1 = \text{ค่าเฉลี่ยในกลุ่มที่ 1} = 24.8$$

$$X_2 = \text{ค่าเฉลี่ยในกลุ่มที่ 2} = 26.2$$

$$\sigma^2 = 2.6^2$$

$$n/\text{group} = \frac{2(1.96+1.28)^2 (2.6^2)}{(24.8-26.2)^2}$$

$$\text{จะต้องศึกษาในคนกลุ่มละ} = 72.4 \text{ คน}$$

เพิ่มอีก 10% กรณีกลุ่มตัวอย่างหายในช่วงเก็บข้อมูลจึงเป็นกลุ่มละ 80 คน

2. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเจาะจง (Purposive) ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม ซึ่งตั้งอยู่ในเขตเมือง มีลักษณะการเป็นอยู่ที่แออัดและมีระดับเศรษฐกิจปานกลาง-ต่ำ มีจำนวน 4 โรงเรียน ดังนี้ 1. โรงเรียนวัดราชบพิธ 2. โรงเรียนวัดจันทน์นอก 3. โรงเรียนวัดราชสิงขร 4. โรงเรียนวัดจันทน์ใน และสุ่มอย่างง่ายเพื่อกำหนดว่าโรงเรียนใดเป็นกลุ่มทดลองและโรงเรียนใดเป็นกลุ่มควบคุม ซึ่งจะได้กลุ่มทดลองจำนวน 80 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย เครื่องมือ 3 ชุด ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ทางด้าน เพศ อายุ รายได้ ที่พัก จำนวนพี่น้อง การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ
2. แบบสัมภาษณ์ความสามารถในการแยกแยะสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ดัดแปลงจาก WIST-III(Wurtele ,Kast ,& Kondrick , 1988) โดยการระบุเหตุการณ์สมมุติฐานในแต่ละสถานการณ์ ที่ผู้ใหญ่ทำการขอสัมผัสและชวนไปที่อื่น (ซึ่งมีทั้งการสัมผัสที่เหมาะสมและสัมผัสที่ไม่เหมาะสม) เช่น การมอง การจูบ การจับ การลูบคลำร่างกายที่เป็นส่วนตัวหรืออวัยวะเพศของเด็ก รวมถึงการชวนไปที่สถานบันเทิงที่นักเรียนชอบ ,ซึ่งพิจารณาผลลัพธ์จากการขอแต่ละอย่าง มีผลต่อการตอบสนองของเด็กอย่างไร เช่น ยอม หรือไม่ยอม โดยไม่ได้บอกการป้องกันจากสถานการณ์เหล่านี้ ซึ่งข้อคำถามจะแบ่งเป็นสองด้าน คือ เป็นข้อคำถามด้านบวกและข้อคำถามด้านลบดังนี้

ข้อคำถามด้านบวกจะเป็นสถานการณ์ที่เหมาะสมในการขอสัมผัสร่างกาย

1. ถ้าหนูจู่รถจักรยานล้ม แล้วทำให้อวัยวะเพศเจ็บ หนูจะยอมให้หมอตรวจอวัยวะเพศไหม
2. ถ้ากินหนูสกปรก หนูจะยอมให้แม่ทำความสะอาดกันไหม
3. ถ้าหนูช่วยครูทำความสะอาดห้องเรียน แล้วครูขอกอดเพื่อขอบคุณ หนูจะยอมไหม

ข้อคำถามด้านล่างจะเป็นสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสมในการขอสัมผัสร่างกายและ การชักชวน

4. ถ้าเพื่อนชวนเล่นสมมติ เป็นพ่อ แม่ ลูก แล้วทำท่าจูบกัน หนูจะยอมเล่นไหม
5. ถ้าคนข้างบ้านหนู บอกว่าจะให้ของเล่นชิ้นใหญ่แลกกับจับกัน หนูจะยอมให้จับไหม
6. ถ้าพี่ชายบอกว่าจะซื้อขนมที่หนูชอบให้กิน แต่ให้หนูจับอวัยวะเพศของพี่ หนูจะยอมไหม
7. ถ้ามีผู้ชายคนหนึ่งที่หนูเคยเห็นหน้า แล้วชวนหนูไปเที่ยวสวนสนุก หนูจะยอมไปไหม

แบบสัมภาษณ์ทั้ง 7 ข้อนี้มีเกณฑ์การให้คะแนนคือ ในข้อคำถามเชิงบวก ถ้าเด็กตอบยอม จะได้ 1 คะแนน แต่ถ้าตอบไม่ยอมจะได้ 0 คะแนน สำหรับในข้อคำถามเชิงลบนั้น ถ้าเด็กตอบ ยอม จะได้ 0 คะแนน แต่ถ้าตอบไม่ยอมจะได้ 1 คะแนน (ให้ผู้ตอบเลือกเพียง 1 ตัวเลือก) รวมเป็น 7 ข้อ คิดเป็น 7 คะแนน

3. หลักสูตรการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ ประกอบด้วยแผนการจัดประสบการณ์ที่ 1-3 โดยครอบคลุมเนื้อหาการสอนคือ การสัมผัสที่ดี, การสัมผัสที่ไม่ดี และทักษะในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งมีรายละเอียดในภาคผนวกหน้า 105 – 126 ทั้งนี้ได้ใช้เวลาในการสอนทั้ง 3 แผนนี้จำนวน 6 คาบเรียน ๆ ละ 30 นาที

ขั้นตอนในการวิจัย

การวิจัยการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศสำหรับเด็กอนุบาล มีขั้นตอนในการดำเนินวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยมี โปรแกรมการสอนและสร้างรูปแบบการประเมินการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศสำหรับเด็กอนุบาล

1. ศึกษาและประมวลข้อมูลขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการสอนเรื่องการสัมผัส และทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศสำหรับเด็กอนุบาล จากเอกสารและงานวิจัย ทั้งในและต่างประเทศเพื่อนำมาประกอบการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมกับวัย

2. กำหนดขอบเขตและองค์ประกอบของโปรแกรมการสอน ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาการสัมผัส และทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การประเมินผลการสอน

3. สร้างรูปแบบการสอนและการประเมินผลเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศและตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ ครู 1 ท่าน นักจิตวิทยา 1 ท่าน และ จิตแพทย์เด็ก 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ รวมถึง ความเหมาะสมของเครื่องมือในการใช้กับเด็กอนุบาล ทั้งนี้ได้ใช้ความเห็นพ้องของผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ใน 3 ซึ่งได้ตรวจสอบและแก้ไขในส่วนที่เป็นแบบสัมภาษณ์ให้ใช้เป็นภาษาเดียวกันกับที่เด็กใช้ นอกจากนี้ให้เพิ่มเติมประสบการณ์เกี่ยวกับการล้วงละเมิดทางเพศเพื่อให้ทราบโอกาสเสี่ยงที่เด็กจะได้รับจากการถูกล้วงละเมิดทางเพศ

ขั้นที่ 2 ดำเนินการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศสำหรับเด็กอนุบาล

1. เลือกเด็กอนุบาลกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นเด็กอนุบาล ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม จำนวน 4 โรงเรียน ๆ ละ 40 คน รวมทั้งสิ้น 160 คน โดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) แล้วทำการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) ว่าโรงเรียนใดจะเป็นกลุ่มทดลองและโรงเรียนใดเป็นกลุ่มควบคุม

2. ทำหนังสือแนะนำตัว และขออนุญาตในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตบางคอแหลม

3. พบผู้อำนวยการของแต่ละโรงเรียนทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ 1. โรงเรียนวัดราชบัวขาว 2. โรงเรียนวัดจันทร์นอก 3. โรงเรียนวัดราชสิงขร 4. โรงเรียนวัดจันทร์ใน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

4. ทำหนังสือขออนุญาตผู้ปกครองของนักเรียนอนุบาล ที่จะเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยนี้ โดยแจ้งรายละเอียดเนื้อหาในการสอน และขั้นตอนในการทำวิจัย รวมถึงระยะเวลาและประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมในการศึกษาครั้งนี้

5. ขอความร่วมมือจากอาจารย์และนักเรียนเพื่อชี้แจงขั้นตอนการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

6. ขอความร่วมมือจากเพื่อนนิสิตปริญญาโท 8 คน ในการช่วยสัมภาษณ์เด็กอนุบาล โดยนิสิตปริญญาโทที่เป็นผู้ช่วยวิจัยทั้ง 8 คน จะผ่านการอบรม เพื่อให้ทุกคนมีมาตรฐานเดียวกันในการเก็บรวบรวมข้อมูล

7. สร้างสัมพันธภาพและทำความรู้จักรวมถึงสอนเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้กับนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม และทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยมี นิสิตปริญญาโทช่วยในการเก็บข้อมูล 4 คน / นักเรียน 20 คน แล้วส่งมอบให้ผู้วิจัยทำการตรวจ

8. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบวัดผลในการวิจัยซึ่งประกอบด้วย

- แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปคือ เพศ อายุ รายได้ ที่พัก จำนวนพี่น้อง การใช้ภาษาเรียกแทนอวัยวะเพศชายและอวัยวะเพศหญิง

- แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการได้รับข้อมูลเพื่อป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ และประสบการณ์เกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ

- แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความสามารถในการแยกแยะการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ

9. ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเองในกลุ่มทดลองตามแผนการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้นทั้งหมด 3 แผน ให้แก่นักเรียนที่เข้าร่วมการสอน (รายละเอียดดู แผนการจัดประสบการณ์ในภาคผนวก จ หน้า 105-126)

10. ส่วนกลุ่มควบคุมสอนเฉพาะเรื่อง “ร่างกายของหนู” (ในภาคผนวก ก หน้า 99-101) แต่จะไม่ได้รับการสอนเกี่ยวกับการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศแต่อย่างใด

11. เมื่อสิ้นสุดการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ที่ 1-3 ผู้วิจัยจะทำการทดสอบ post-test ทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยผู้ช่วยวิจัยจะทำการเก็บรวบรวมผลการทดสอบซึ่งเป็นชุดที่เคยใช้ทดสอบก่อนเรียน จากนั้นส่งมอบแบบทดสอบทั้งก่อนและหลังการสอนให้กับผู้วิจัยทั้งหมด ซึ่งจะเข้าสู่การประเมินผลต่อไป

12. ส่วนกลุ่มควบคุมที่ผู้วิจัยไม่ได้จัดสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศนั้น ได้ทำการจัดสอนให้ในภายหลังจากที่โปรแกรมการศึกษาสิ้นสุด

ขั้นที่ 3 การประเมินผลการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศสำหรับเด็กอนุบาล

1. ประเมินความสามารถในการแยกแยะการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ

2. เปรียบเทียบค่าที่ประเมินได้ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมการ
สอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ
3. เปรียบเทียบค่าที่ได้จากการประเมินระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่ม
ควบคุม
4. การสรุปและอภิปรายผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลโดยผู้ช่วย ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโทเพศศาสตร์จำนวน 8 คน เพื่อเป็นผู้ช่วยในการสัมภาษณ์เด็กอนุบาล ในส่วนของแบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการได้รับข้อมูลเพื่อป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ และประสบการณ์เกี่ยวกับการล้วงละเมิดทางเพศรวมถึงการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความสามารถในการแยกแยะการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศด้วย โดยผู้ช่วยในการวิจัยทั้ง 8 คน เป็นนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเพศศาสตร์ และได้รับการอบรมวิธีการสัมภาษณ์, วิธีการบันทึกข้อมูลและการพูดคุยกับเด็ก เช่น ในกรณีของเด็กไม่พูด หรือเด็กไม่ตอบ เพื่อให้ผู้ช่วยวิจัยทั้ง 8 คน มีมาตรฐานเดียวกันกับผู้วิจัย หลังจากนั้นจึงให้ผู้ช่วยเป็นผู้เก็บข้อมูลให้ผู้วิจัย โดยผู้วิจัยไม่ทราบผลการทดสอบของนักเรียนทั้งก่อนและหลังการเรียนการสอน จากนั้นผู้ช่วยวิจัยจะส่งแบบวัดผลการวิจัยให้หลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอนเรียบร้อยแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการประมวลผลข้อมูล และจัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำเสนอและสรุปผลการวิจัย โดยนำเสนอ 3 ส่วนคือ

1. แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดในเด็กอนุบาล จำแนกตาม เพศ อายุ รายได้ ที่พัก จำนวนพี่น้อง การใช้ภาษาเรียกแทนอวัยวะเพศหญิงและอวัยวะเพศชาย การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศและประสบการณ์ที่เคยได้รับเกี่ยวกับการล้วงละเมิดทางเพศ โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ (Frequencies table) โดยระบุค่าของข้อมูลเป็นร้อยละ มีช้อยค่าเฉลี่ย เพื่อพรรณาลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ย ในด้านความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล โดยใช้สถิติ Paired - t test ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ย ด้านความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติ Independent Samples t- test ในการวิเคราะห์ข้อมูล



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบผลของการวิจัย เรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนอนุบาล 2 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม แบ่งออกเป็นกลุ่มควบคุม คือ โรงเรียนวัดราชบัวขาว จำนวน 40 คน โรงเรียนวัดจันทร์นอกจำนวน 40 คน และกลุ่มทดลองคือ โรงเรียนวัดราชสิงขรจำนวน 40 คน โรงเรียนวัดจันทร์ใน จำนวน 40 คน รวมทั้งสองกลุ่มเป็นจำนวน 160 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจำนวน 160 ชุด มาวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 2-7)

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ย ในด้านความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล (ตารางที่ 8-9)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ย ด้านความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง (ตารางที่ 10-12)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการสนทนา เรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดในเด็กอนุบาล โดยจำแนกตาม เพศ อายุ รายได้ของผู้ปกครอง ซึ่งมีลักษณะของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มควบคุม (n = 80)		กลุ่มทดลอง (n = 80)		รวม (n = 160)	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	42	52.5	46	57.5	88	55.0
หญิง	38	47.5	34	42.5	72	45.0
อายุ						
5 ปี	14	17.5	33	41.3	47	29.4
6 ปี	66	82.5	47	58.7	133	70.6
รายได้ของผู้ปกครอง เฉลี่ยต่อเดือน						
3,000-7,000 บาท	4	5.0	4	5.0	8	5.0
7,001-11,000 บาท	2	2.5	11	13.7	13	8.1
11,001-15,000 บาท	2	2.5	8	10.0	10	6.3
มากกว่า 15,000 บาท	4	5.0	5	6.3	9	5.6
ไม่ทราบ	68	85.0	52	65.0	120	75.0
รวม	80	100.0	80	100.0	160	100.0
มัธยฐาน	11,500 บาท		10,750 บาท		11,000บาท	

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการสนทนาเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในครั้งนี้ ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีข้อมูลส่วนบุคคลไม่แตกต่างกันมากนัก โดยกลุ่มควบคุม คิดเป็นร้อยละ 52.5 ที่เป็นชาย และ ร้อยละ 47.5 ที่เป็นเพศหญิง ส่วนกลุ่มทดลองคิดเป็นร้อยละ 57.5 ที่เป็นเพศชาย และร้อยละ 42.5 ที่เป็นเพศหญิง นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ส่วนใหญ่มีอายุ 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 82.5 ในกลุ่มควบคุม และ ร้อยละ 58.7 ในกลุ่มทดลอง สำหรับรายได้ของผู้ปกครองเฉลี่ยต่อเดือนทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีค่ามัธยฐานที่ใกล้เคียงกัน โดยในกลุ่มควบคุมค่ามัธยฐานของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 11,500 บาท ส่วนกลุ่มทดลองมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 10,750 บาท

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเด็กอนุบาลที่เข้าร่วมการสอน เรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ โดยจำแนกตามบุคคลที่กลุ่มตัวอย่าง พักอาศัย ดังนี้

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มควบคุม (n = 80)		กลุ่มทดลอง (n = 80)		รวม (n = 160)	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
พักอาศัยอยู่กับ						
พ่อ	3	3.7	5	6.2	8	5.0
แม่	12	15.0	11	13.7	23	14.4
พ่อ/แม่	51	63.8	57	71.3	108	67.5
ญาติ	14	17.5	6	7.5	20	12.5
ผู้อื่นที่ไม่ใช่ญาติ	-	-	1	1.3	1	.6
รวม	80	100.0	80	100.0	160	100.0

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษาครั้งนี้ทั้งกลุ่ม ควบคุมและกลุ่มทดลองส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับพ่อแม่ของตน คิดเป็นร้อยละ 63.8 ของกลุ่ม ควบคุม และคิดเป็นร้อยละ 71.3 ของกลุ่มทดลอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับการให้ความหมายคำว่า อวัยวะเพศชายของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล

การให้ความหมายของอวัยวะเพศชาย	กลุ่มควบคุม (n = 80)		กลุ่มทดลอง (n = 80)		รวม (n = 160)	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
จู้, กะจู้	16	20.0	41	51.2	57	35.7
ไข่, หำ	14	17.4	15	18.7	29	18.1
อวัยวะเพศชาย	21	26.2	1	1.3	22	13.8
เจี้ยว, กะเจี้ยว, กระจ๊วย	4	5.0	4	5.0	8	5.0
เป้า	2	2.4	-	-	2	1.3
สับปะรด	1	1.3	-	-	1	.6
จู้ย	-	-	1	1.3	1	.6
ผู้ชาย	-	-	1	1.3	1	.6
สะคือ	-	-	1	1.3	1	.6
หอย	1	1.3	-	-	1	.6
ที่ปีศาจ	1	1.3	-	-	1	.6
ไม่ตอบ	3	3.8	6	7.4	9	5.6
ไม่รู้	17	21.3	10	12.5	27	16.9
รวม	80	100.0	80	100.0	160	100.0

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เรียก จู้ หรือกะจู้ แทนอวัยวะเพศชาย ทั้งในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง คิดเป็นร้อยละ 35.7 รองลงมาเรียกว่า ไข่หรือหำ คิดเป็นร้อยละ 18.1 และรองลงมาตามลำดับดังนี้ อวัยวะเพศชาย เจี้ยว กะเจี้ยว กระจ๊วย เป้า สับปะรด จู้ย ผู้ชาย สะคือ หอย ที่ปีศาจ ซึ่งคำที่ใช้เรียกแทนอวัยวะเพศนั้นจะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างตอบตามความเข้าใจของตนเอง บางคำก็มีชื่อซ้ำกับอวัยวะเพศหญิง หรืออวัยวะอื่น ๆ แต่นั่นก็เป็นความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งก็มีอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 5.6 และบางส่วนตอบว่าไม่รู้ คิดเป็นร้อยละ 16.9 ทั้งนี้ การให้ความหมาย แทนคำว่าอวัยวะเพศชายนี้ ใช้สำหรับการสัมภาษณ์เด็ก และใช้ภาษาที่ตรงกับความหมายที่กลุ่มตัวอย่างเข้าใจง่าย แต่สำหรับกลุ่มตัวอย่างบางรายที่ไม่รู้หรือไม่ตอบนั้น ผู้วิจัยจะใช้สื่ออื่น เช่น รูปภาพ ประกอบกับเพลงที่จะทำให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจส่วนที่เรียกว่าอวัยวะเพศชายได้ถูกต้องและตรงกัน

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับการให้ความหมายแทนการใช้คำว่า อวัยวะเพศหญิง ของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ

การให้ความหมายของ อวัยวะเพศหญิง	กลุ่มควบคุม (n = 80)		กลุ่มทดลอง (n = 80)		รวม (n = 160)	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
จิม, กะจิม	14	17.4	20	25.0	34	21.2
อวัยวะเพศหญิง	21	26.2	1	1.3	22	13.8
ปี้, เป้า, ปิ้ง, ปู้, โป๊ะ	8	10.0	7	8.7	15	9.3
ไข่	3	3.7	7	8.7	10	6.3
หี, หอย	4	5.0	6	7.4	10	6.3
จู้, กระจู้, ห่า	2	2.4	2	2.4	4	2.5
จ้าว, โจ้ย, โม่๊ะ	3	3.8	1	1.3	4	2.5
จี้, จ้อย, จ้อ	1	1.3	2	2.4	3	1.9
หมี	-	-	1	1.3	1	.6
มิ	-	-	1	1.3	1	.6
สั้ม	1	1.3	-	-	1	.6
ผม	-	-	1	1.3	1	.6
ที่ปัสสาวะ	1	1.3	-	-	1	.6
สะดือ	-	-	1	1.3	1	.6
ไม่ตอบ	7	8.8	15	18.8	22	13.8
ไม่รู้	15	18.8	15	18.8	30	18.8
รวม	80	100.0	80	100.0	160	100.0

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าการให้ความหมายอวัยวะเพศหญิงของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เรียกว่า จิม หรือกะจิม แทนคำว่า อวัยวะเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 21.2 และรองลงมาสามารถเรียกอวัยวะเพศหญิงได้อย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 13.8 ซึ่งผู้วิจัยได้สอนให้กลุ่มตัวอย่างก่อนเรียน ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง สำหรับ 6 อันดับรองลงมาคือ ปี้ เป้า ปิ้ง ปู้ โป๊ะ ไข่ หี หอย จู้ กระจู้ ห่า จ้าว โจ้ย โม่๊ะ โจ๊ะ โม่๊ะ จี้ จ้อย จ้อ หมี มิ สั้ม ผม ที่ปัสสาวะ สะดือ ในขณะที่เดียวกันก็มีกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าไม่รู้ คิดเป็นร้อยละ 18.8 และมีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ตอบร้อยละ

13.8 ซึ่งสังเกตว่าขณะที่ถามเด็กกลุ่มนี้จะเงียบไป แต่ก็มีเพียงบางส่วนที่เงินอายุแล้วก็เงียบไป ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้รูปภาพประกอบกับการเรียกชื่อแทนคำว่าอวัยวะเพศหญิงกับกลุ่มตัวอย่างทุกคน

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้จากการได้รับข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง (จากแบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 2 ข้อ 1-4 อยู่ในภาคผนวก หน้า 129)

ศึกษาในกลุ่มควบคุม	(n = 80) กลุ่มควบคุม		(n = 80) กลุ่มทดลอง		(n=160) รวม	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
การได้รับข้อมูล เกี่ยวกับการป้องกัน การล่วงละเมิดทางเพศ	2.21	1.66	2.16	1.57	2.19	1.61

จากตารางที่ 6 พบว่าระดับค่าคะแนนเฉลี่ยของเด็กอนุบาลกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในการศึกษารั้งนี้เท่ากับ 2.19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.61 โดยกลุ่มควบคุมมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.21 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.66 เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มทดลองซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.16 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.57 ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบโดยวิธี Independent sample t-test จะได้ $t(158) = -.19$ แสดงให้เห็นว่าทั้งสองกลุ่มได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศมาบ้างแล้วในระดับที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเด็กอนุบาลที่เคยมีประสบการณ์ถูกล่วงละเมิดทางเพศ

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มควบคุม (n = 80)		กลุ่มทดลอง (n = 80)		รวม (n = 160)	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์เกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ						
	1. เคยมีคนมาจับอวัยวะเพศหนูไหมคะ					
เคย	8	10	6	7.5	14	8.7
ไม่เคย	72	90	74	92.5	146	91.3

จากตารางที่ 7 พบว่าเด็กอนุบาลจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 ตอบว่าเคยถูกสัมผัสที่อวัยวะเพศ โดยพบในกลุ่มควบคุมจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และในกลุ่มทดลองจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 เมื่อนำมาเปรียบเทียบด้วยวิธีการทางสถิติ Chi square = .313 ดังนั้นทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองจึงไม่มีความแตกต่างเกี่ยวกับประสบการณ์ล่วงละเมิดทางเพศ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล (ตารางที่ 8-9)

ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล (จากแบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 3 ข้อ 1-7 อยู่ในภาคผนวก หน้า 130)

กลุ่มควบคุม	(n = 80) ก่อนการทดลอง		(n = 80) หลังการทดลอง		df	t
	Mean	SD	Mean	SD		
คะแนนที่ได้	4.55	1.37	4.41	1.43	79	.926

จากตารางที่ 8 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองเท่ากับ 4.55 และหลังการทดลองเท่ากับ 4.41 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนลดลงเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบวิธีการทางสถิติ Paired - t test พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน แสดงว่า เด็กอนุบาลกลุ่มควบคุม หลังการทดลองมีความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศไม่เปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการ สอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล (จากแบบสัมภาษณ์ ข้อ 1-7 รายละเอียดในภาคผนวก หน้า 132)

กลุ่มทดลอง	(n = 80) ก่อนการทดลอง		(n = 80) หลังการทดลอง		df	t
	Mean	SD	Mean	SD		
คะแนนที่ได้	4.71	1.43	5.61	1.26	79	-5.17*

* $p < .001$

จากตารางที่ 9 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มทดลองก่อนการทดลองเท่ากับ 4.71 และหลังการทดลองเท่ากับ 5.61 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนเพิ่มมากขึ้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับวิธีการทางสถิติ Paired - t test พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มทดลอง หลังจากการทดลองมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $t(79) = -5.17, p < .001$ แสดงว่า เด็กอนุบาลกลุ่มทดลองหลังการทดลองมีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศเพิ่มขึ้น

ผลการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาล ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง (ตารางที่ 10-12)

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง ก่อนการ สอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล (ข้อ 1-7 รายละเอียดในภาคผนวก หน้า 134)

ก่อนการทดลอง	กลุ่มควบคุม (n = 80)		กลุ่มทดลอง (n = 80)		df	t
	Mean	SD	Mean	SD		
คะแนนที่ได้	4.55	1.37	4.71	1.43	158	.73

จากตารางที่ 10 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาล ของกลุ่มควบคุมเท่ากับ 4.55 และก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองเท่ากับ 4.71 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนการทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย เมื่อนำมาเปรียบเทียบด้วยวิธีการทางสถิติ Independent Samples t- test พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกัน แสดงว่าเด็กอนุบาลกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลระหว่างกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง ในระยะหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล (รายละเอียดในภาคผนวก หน้า 136)

ศึกษาหลังการทดลอง	กลุ่มควบคุม (n = 80)		กลุ่มทดลอง (n = 80)		df	t
	Mean	SD	Mean	SD		
คะแนนที่ได้	4.41	1.43	5.61	1.26	158	5.63*

* $p < .001$

จากตารางที่ 11 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาล กลุ่มควบคุมหลังการทดลองเท่ากับ 4.41 และกลุ่มทดลองเท่ากับ 5.61 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของกลุ่มทดลองมากกว่ากลุ่มควบคุม เมื่อนำมาเปรียบเทียบด้วยวิธีการทางสถิติ Independent Samples t- test พบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ มากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $t(158) = 5.63$, $p < .001$ แสดงว่า เด็กอนุบาลกลุ่มทดลอง หลังการทดลองมีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศมากกว่ากลุ่มควบคุม

ตารางที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาลระหว่างกลุ่มควบคุม($n = 80$) กับกลุ่มทดลอง ($n = 80$) ในระยะก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล

ความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ	<i>Mean</i>	<i>SD</i>	<i>df</i>	<i>t</i>
ก่อนการทดลอง				
กลุ่มควบคุม	4.55	1.38	79	.73
กลุ่มทดลอง	4.71	1.43	79	
หลังการทดลอง				
กลุ่มควบคุม	4.41	1.43	79	5.63*
กลุ่มทดลอง	5.61	1.26	79	

* $p < .001$

จากตารางที่ 12 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาลกลุ่มทดลองก่อนการทดลองเท่ากับ 4.71 กลุ่มควบคุมเท่ากับ 4.55 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับวิธีการทางสถิติ Independent Samples t- test พบว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศไม่แตกต่างกัน ในขณะที่เดียวกันพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศกลุ่มทดลองหลังการทดลองเท่ากับ 5.61 กลุ่มควบคุมเท่ากับ 4.41 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันด้วยวิธีการทางสถิติ Independent Samples t- test พบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $t(158) = 5.63, p < .001$ แสดงว่านักเรียนอนุบาลกลุ่มทดลองหลังจากเข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ จะมีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศดีกว่ากลุ่มควบคุม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบผลของการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล โดยใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental research) รูปแบบการศึกษาเป็นการวัดผลก่อนและหลังการทดลองแบบมีกลุ่มควบคุม (Pre and post study with control group) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองในระยะก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นนักเรียนอนุบาลจำนวน 4 โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม แบ่งออกเป็นกลุ่มควบคุม คือ โรงเรียนวัดราชบัวขาว จำนวน 40 คน โรงเรียนวัดจันทร์นอกจำนวน 40 คน และกลุ่มทดลองคือ โรงเรียนวัดราชสิงขรจำนวน 40 คน โรงเรียนวัดจันทร์ใน จำนวน 40 คน รวมทั้งสองกลุ่มเป็นจำนวน 160 คน

สมมติฐานในงานวิจัย

1. เด็กอนุบาลกลุ่มทดลอง ภายหลังเข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศมีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศดีกว่าก่อนเข้าร่วมการสอน
2. เด็กอนุบาล กลุ่มทดลอง ภายหลังเข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศมีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศดีกว่ากลุ่มควบคุม

สรุปผลการวิจัย

1. จากการศึกษาพบว่า เด็กอนุบาล ภายหลังเข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ มีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศมากกว่าก่อนเข้าร่วมการสอนฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .001$

2. จากการวิจัยพบว่า เด็กอนุบาลกลุ่มทดลอง ภายหลังจากเข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ มีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศมากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .001$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามสมมุติฐานของการวิจัยคือ ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 โดยพบว่าเด็กอนุบาลกลุ่มทดลอง ภายหลังจากเข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ มีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศมากกว่าก่อนเข้าร่วมการสอนฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .001$ (ส่วนที่ 2 ตารางที่ 9) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 สามารถอธิบายได้ดังนี้

การสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล มีผลให้เด็กอนุบาลมีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศดีขึ้น ด้วยเหตุว่าผู้วิจัยได้นำแนวการสอนเกี่ยวกับการสัมผัสและทักษะต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศไปสอนให้กับนักเรียนอนุบาล อีกทั้งยังมีสื่อการสอนที่เป็นรูปภาพประกอบกับเสียงเพลง และมีรูปแบบการสอน แบบแสดงสมมติ ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่นักเรียนชอบ จึงทำให้นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติได้ง่าย เพราะการแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะเล่นปนเรียน นักเรียนจะได้รับ ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน มีความกระตือรือร้นในการเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ข้อแตกต่างของพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม เกิดความเข้าใจถึงลักษณะการปฏิบัติที่ถูกต้องจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง (ทิสนา แคมมณี (2519) และแนวการสอนนี้ยังสอดคล้องกับ Nelson and Clark (1986) ที่ว่า การสอนเพื่อทำให้เด็กเกิดความปลอดภัยจากการถูกล้วงละเมิดทางเพศ จะมีประสิทธิภาพสูงหากให้มีแนวการสอนที่ส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสฝึกฝน โดยเฉพาะการแยกแยะสถานการณ์ที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมจากการที่ผู้ใหญ่ขูดหรือขอสัมผัสร่างกายที่เป็นส่วนตัวของเด็ก เพราะสิ่งแรก que เด็กควรทำได้คือการแยกแยะให้ได้ว่าสถานการณ์ใดที่อาจจะเกิดอันตราย เมื่อเกิดสถานการณ์แบบนี้ เด็กจะต้องรู้ว่าจะทำอย่างไร ซึ่งการให้เวลากับเด็กได้ฝึกฝนจะทำให้มีแนวโน้มว่าเด็กจะสามารถนำไปใช้ในการป้องกันตนเองได้มากกว่าเด็กที่ไม่เคยได้รับการสอนมาก่อน ดังนั้นการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาลที่ได้ใช้รูปแบบการให้ความรู้ด้วยการแสดงบทบาทสมมติ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้เด็กเกิดทักษะในการแยกแยะสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสมจากการล้วงละเมิดทางเพศ และมีแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเองจากการถูกล้วงละเมิดทางเพศได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับเทียบกับการศึกษาของ Wurtele และคณะ (1989) ที่ทำการศึกษาเปรียบเทียบ

ประสิทธิภาพของการสอนแบบ 2 วิธี เพื่อให้บุคคลได้รับความปลอดภัย โดยเปรียบเทียบระหว่างการสอนแบบฝึกทักษะทางพฤติกรรม และการสอนที่ยึดความรู้สึกเป็นหลัก โดยมีกลุ่มควบคุมในเด็กระดับอนุบาล จำนวน 100 คน พบว่า ภายหลังจากการสอนแบบฝึกทักษะของกลุ่มทดลองมีความแตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .001$ ดังนั้นจะเห็นว่าการสอนเพื่อป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศที่มีการส่งเสริมและกระตุ้นผู้เรียนด้วยสื่อการสอนรูปภาพ ประกอบเพลง และรูปแบบการสอนแบบแสดงสมมติ ที่เน้นการฝึกฝนทักษะทางพฤติกรรม รวมถึงการกล่าวคำชมเชย และปรบมือให้กับผู้เรียน เป็นการเสริมแรงให้กับผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2543) ทำให้ผู้เรียนสนใจและต้องการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยสังเกตจากการที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมขณะเรียน โดยนักเรียนแย่งกันยกมือ ขอดอกมาแสดงบทบาทสมมติกันอย่างมากมาย จนทำให้ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกเด็กที่ยกมือเร็วที่สุดออกมาทบทวนเรื่องราวที่ได้เรียนไปแล้ว ถ้าเด็กตอบได้ก็จะได้ออกมาแสดงบทบาทสมมติในเรื่องต่อไป แต่ทั้งนี้ก็จะสังเกตและให้โอกาสเด็กทุกคนได้มีโอกาสออกมาแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งจะ让孩子 เกิดการเรียนรู้ที่ดี จะเห็นได้ว่าการจัดสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศด้วยวิธีนี้ เป็นไปในแนวทางการศึกษาและการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กอนุบาล ของกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ที่ว่าการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็กโดยให้เด็กได้มีโอกาสลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว ได้สำรวจ ได้เล่น ได้สังเกต สืบค้น ทดลองและคิด วางแผน ตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยการสนับสนุนของผู้สอน จะทำให้เด็กได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของตนเอง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้เด็กอนุบาลภายหลังเข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศมีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศดีกว่าก่อนการเข้าร่วมการสอน

ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 โดยพบว่าเด็กอนุบาลกลุ่มทดลอง ภายหลังจากเข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ มีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศมากกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .001$ (ส่วนที่ 3 ตารางที่ 11) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 สามารถอธิบายได้ดังนี้

นักเรียนอนุบาลกลุ่มทดลองหลังจากได้เข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัส และทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศมีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศดีกว่ากลุ่มควบคุม เนื่องจากกลุ่มทดลองได้รับการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ แต่กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการสอนดังกล่าว แต่จะได้รับการสอนเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับร่างกาย

ในส่วนต่าง ๆ และการให้ความหมาย เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ในงานวิจัยเท่านั้น ซึ่งเหตุผลทำให้งานวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้ ดังที่ได้อธิบายแล้วในสมมติฐานข้อที่ 1 ส่วนเหตุผลเพิ่มเติมที่ทำให้เด็กอนุบาลกลุ่มทดลองมีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ เพิ่มขึ้นนั้น เพราะการสอนในกลุ่มทดลองนั้น ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับการสอนที่สอดคล้องกับระดับพัฒนาการของเด็ก และมีรูปแบบการสอนที่มุ่งเน้นให้เด็กได้คิด ริ เริ่ม วางแผนและลงมือกระทำด้วยการแสดงบทบาทสมมติ อย่างเป็นลำดับและขั้นตอนที่ชัดเจน รวมถึงการสนับสนุนของผู้ปกครองที่เข้าร่วมประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการสอนเพื่อป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ ทำให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ 2546) โดยผู้วิจัยได้จัดอบรมผู้ปกครองกลุ่มทดลอง เพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความตระหนักถึงปัญหาการล้วงละเมิดทางเพศที่เกิดขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การป้องกันและระมัดระวังเด็กในความดูแล รวมถึงการสังเกตและรับฟังสิ่งที่เด็กพูดเมื่อมีเหตุการณ์เกี่ยวกับการล้วงละเมิดทางเพศ จะเห็นได้ว่าการที่ให้ผู้ปกครองของเด็กกลุ่มทดลองได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการสอน ทำให้เด็กกลุ่มทดลองมีโอกาสในการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ (สำหรับ จิตตินันท์ 2541) ที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการสอนเพื่อป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศที่บ้าน และมีความสำคัญที่จะทำให้เด็กปลอดภัย โดยเฉพาะ การให้สัญญาณของเด็กเมื่อมีเหตุการณ์ล้วงละเมิดทางเพศเกิดขึ้น ซึ่งกลุ่มที่ได้รับการสอนเรื่องการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศและวิธีที่จะช่วยให้เด็กรู้จักป้องกันตนเองจากการตกเป็นเหยื่อของผู้ถูกล้วงละเมิดทางเพศได้มากกว่าเด็กที่ไม่ได้รับรู้มาก่อน แต่ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาของ อรอนงค์ ชูชัยวัฒนา ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกัน ซึ่งทำการศึกษาเรื่อง ความสามารถของเด็กวัยเรียนในการป้องกันตนเองจากการถูกล้วงละเมิดทางเพศ พบว่าก่อนและหลังการทดลองเด็กมีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทำการเปรียบเทียบแล้วผู้วิจัยพบว่า เหตุที่ผลการวิจัยมีความแตกต่างกันนั้น เนื่องจากการศึกษาของ อรอนงค์ ชูชัยวัฒนา มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างน้อย อีกทั้งใช้รูปแบบการสอนด้วยการให้อ่านเรื่องสั้นและอภิปราย รวมถึงการทดสอบที่ใช้ความจำของเด็กเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ผลการวิจัยแตกต่างจากที่ผู้วิจัยใช้รูปแบบแสดงบทบาทสมมติ ทำให้เด็กเข้าใจง่าย อีกทั้งยังเป็นการฝึกทักษะในการแสดงออกทางพฤติกรรมและตอบโต้ต่อสถานการณ์ล้วงละเมิดทางเพศแบบต่าง ๆ ทำให้เด็กจดจำได้ดีกว่า และเมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ Wurtele และคณะ (1989) ที่ทำการศึกษาเปรียบเทียบการสอนแบบฝึกทักษะทางพฤติกรรมเพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากการถูกล้วงละเมิดทางเพศระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแล้ว ผลการศึกษาพบว่าในกลุ่มทดลอง (การสอนแบบฝึกทักษะทางพฤติกรรม) มีความแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .001$ และพบว่ากลุ่มทดลองมีความสามารถในการแยกแยะจากการที่ผู้ใหญ่ข่มขืนตัวเด็กได้ และตัดสินใจเพื่อป้องกันตนเองจากการถูกล้วงละเมิดทางเพศเพิ่มมากกว่ากลุ่มควบคุม

จากเหตุผลข้างต้น จึงทำให้เด็กอนุบาลกลุ่มทดลองภายหลังเข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ มีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศมากกว่ากลุ่ม ควบคุม

การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนจากการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการจัดบันทึกข้อสังเกตต่าง ๆ ของนักเรียนอนุบาลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 คน ในระหว่างการศึกษาวิจัย นอกจากนี้นักเรียนอนุบาลได้มีโอกาสแสดงความรู้สึกลังจากได้เข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ ออกมาเป็นการ์ดสีหน้ายิ้มเพื่อแสดงความสนุกสนาน หรือสีหน้าบึ้งเพื่อแสดงความไม่สนุกในการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งก็พบว่า มีเด็กอนุบาลที่มีความสุขและรู้สึกสนุกสนานถึงร้อยละ 95.6 แต่มีเพียงร้อยละ 4.4 ที่นักเรียนบอกว่าไม่สนุก ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กที่มีความสุขและสนุกสนานในการเข้าร่วมการสอนนั้นพบว่า เด็กแสดงถึงความสนใจในเรื่องราวสมมติที่ผู้วิจัยเล่าด้วยน้ำเสียงตื่นเต้น และเด็กยิ้มแย้มในขณะที่แสดงบทบาทสมมติ เด็กร้องเพลงและเต้นประสานเสียงด้วยความกระตือรือร้น เด็กแย่งกันยกมือตอบคำถามที่ผู้วิจัยถาม และในขณะที่ผู้วิจัยขอตัวแทนที่สมัครใจในการแสดงบทบาทสมมติ จนทำให้ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกผู้มาแสดงบทบาทสมมติด้วยการตอบคำถามในเนื้อหาที่ผู้วิจัยได้สอนไปแล้ว

ในกรณีที่เด็กตอบไม่สนุกสนานนั้น ผู้วิจัยสังเกตว่า เกิดจากการที่เด็กไม่ชอบแสดงออกหน้าชั้น และยังมีอีกบางคนที่มีลักษณะหอยเหงา และบางคนก็ป่วยซึ่งต้องการนั่งเฉย ๆ รวมถึงต้องการพักผ่อนด้วย

ปัญหาและอุปสรรค

ด้านเครื่องมือ

1. เนื่องจากการวิจัยนี้มีรูปแบบการวัดผลด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เด็ก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้ช่วยในการวิจัย ที่เป็นนิสิตปริญญาโท เพื่อสัมภาษณ์เด็กเป็นรายบุคคล จึงทำให้มีความลำบากในการวิจัยที่จะหาผู้วิจัยคนเดิมมาสัมภาษณ์เด็กกลุ่มเดิม จึงทำให้มีผู้ช่วยในการวิจัยมีบุคลิกที่หลากหลาย และบางครั้งผู้ช่วยวิจัยต้องสัมภาษณ์เด็กจำนวนมากขึ้น เนื่องจากผู้ช่วยวิจัยบางคนไม่มา ทำให้มีผลกระทบและมีอุปสรรคต่อการวิจัย แต่อย่างไรก็ตามอุปสรรคนี้ผู้วิจัยสามารถแก้ไขโดยการอบรมวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ผู้ช่วยวิจัยมีมาตรฐานเดียวกันและมีค่าตอบแทนการสละเวลาของผู้ช่วยวิจัยด้วย

2. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระยะเวลาในการสอนเรื่องการสัมผัส และทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศทั้งสิ้น 3 คาบ เรียน คาบเรียนละ 50 นาที แล้วทำการทดสอบ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ถ้าใช้จำนวนคาบเรียนเพิ่มมากขึ้น จะทำให้เด็กได้ทบทวน และแสดงบทบาทสมมติซ้ำ และมีโอกาสฝึกฝนทุกคน จะทำให้เด็กอนุบาลสามารถเรียนรู้ได้ดีมากขึ้น

3. ผู้วิจัยสังเกตเห็นเนื้อหาที่ใช้ในการสอนเด็ก เพื่อให้เกิดความสามารถในการแยกแยะการสัมผัสที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมได้นั้น ยังไม่สามารถช่วยให้เด็กบางกลุ่มเข้าใจ และนำไปปฏิบัติแยกแยะการสัมผัสร่างกายที่เป็นส่วนตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะผู้วิจัยพบว่าแม้กลุ่มนี้จะได้รับการสอนแล้วยังคงตอบว่ายอมให้ผู้อื่นจับหรือสัมผัสร่างกายที่เป็นส่วนตัวของตนเองได้ จากในกรณีที่พบดังนี้

กรณีเด็กอนุบาลเพศชายจำนวน 4 คน บอกว่าเพื่อนในห้องเรียนเคยจับอวัยวะเพศของตนเองเล่นๆ เป็นการล้อเลียนเพื่อน หรือบางทีแกล้งเพื่อน เป็นเรื่องตลกและสนุกไป และมีเด็กทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 5 คน บอกว่าถูกคนรู้จัก คือ พ่อ พี่ และปู่ จับอวัยวะเพศเล่นๆ ซึ่งกรณีที่พบดังกล่าวนี้ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าจะสอนให้เด็กกลุ่มนี้รู้ว่าการสัมผัสร่างกายที่เป็นส่วนตัวเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม แต่การตอบโต้ต่อสถานการณ์สมมติของเด็กกลุ่มนี้ยังออกมาในลักษณะการยอมให้ผู้อื่นสัมผัสเนื้อตัวร่างกายที่เป็นส่วนตัวของตนเอง ซึ่งเป็นประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญต่องานวิจัยนี้ด้วย

ด้านกระบวนการ

การวิจัยมีกระบวนการประเมินผลในชั้นเรียนด้วยการให้เด็กแสดงบทบาทสมมติทุกอย่าง จึงทำให้ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า แม้จะสอนเด็กถึงลักษณะของการสัมผัสที่ดีและไม่ดีเป็นอย่างไร รวมถึงสถานการณ์ที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมในการขอสัมผัสจากผู้ใหญ่ แต่ผลการตอบโต้ต่อสถานการณ์เสี่ยง (สถานการณ์สมมติ) เด็กบางส่วนที่ยอมตอบตกลงให้ผู้อื่นสัมผัสร่างกายที่เป็นส่วนตัวของตนเอง การที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าส่วนหนึ่งมาจากกระบวนการที่กำหนดเหตุการณ์สมมติโดยให้เด็กในกลุ่มกันเอง และเป็นเพื่อนของเด็กเอง ทำให้การแสดงบทบาทไม่สมจริงนั่นเอง จึงทำให้ไม่สามารถคาดคะเนได้ว่าเมื่อเป็นสถานการณ์จริงเด็กจะตอบโต้และแสดงพฤติกรรมตอบโต้ในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศได้ในระดับใด กระบวนการดังกล่าวจึงมีผลต่องานวิจัยที่น่าจะพิจารณา หรืออาจใช้กระบวนการประเมินผลในชั้นเรียนโดยบุคคลภายนอก เพื่อให้เหตุการณ์คล้ายความจริงมากที่สุด ทั้งนี้ น่าจะเป็นวิธีที่น่ามาพิจารณาในการประเมินผลในชั้นเรียนต่อไป

ตัวเด็ก

การวิจัยนี้ไม่ได้มีการแบ่งแยกกลุ่มเด็กจึงทำให้ได้เด็กอนุบาลที่มีลักษณะปะปนกันหลายแบบ เนื่องจากผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มนักเรียนตัวอย่าง จึงทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กหลากหลายรูปแบบ เช่น มีทั้งเด็กเรียนเก่ง เด็กสมาธิสั้น เด็กพิการ เด็กปัญญาอ่อน มีผลทำให้กลุ่มที่ตั้งใจเรียนและเรียนดีอยู่แล้วสามารถเรียนรู้ได้ครบตามกระบวนการเรียนรู้ แต่เด็กที่มีสมาธิสั้น ก็จะสนใจได้ในระยะสั้นเฉพาะในช่วงที่มีการแสดงบทบาทสมมติ แต่ในช่วงที่ครูเสริมแล้วสรุปให้กลับไม่สนใจและไม่รับรู้ ทำให้เด็กแต่ละลักษณะมีการรับรู้ที่แตกต่างกันไปด้วย ดังนั้นการพิจารณาปัจจัยจากตัวเด็กจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น เพื่อที่จะจัดรูปแบบ และลักษณะการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกลุ่มที่แตกต่างกันไป

ทัศนคติของครู ผู้ปกครอง ต่องานวิจัย

จากการทำวิจัยที่นำการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศเข้าสู่โรงเรียน เพื่อสอนให้กับนักเรียนอนุบาลนั้น ในระยะเริ่มแรกที่ผู้วิจัยได้นำการสอนฯ เข้าสู่โรงเรียน ซึ่งจะมีการดำเนินตามขั้นตอน คือ ส่งจดหมายขออนุญาตทำวิจัยกับผู้อำนวยการโรงเรียน รวมถึงการขออนุญาตผู้ปกครองนักเรียนอนุบาล ผู้วิจัยได้พบมุมมองต่าง ๆ ของผู้อำนวยการและผู้ปกครองบางท่าน เกี่ยวกับการสอนฯ เช่น ผู้อำนวยการและผู้ปกครองที่สนใจจะให้ความร่วมมือในการสอนเป็นอย่างดี ซึ่งผู้อำนวยการบางท่านส่งเสริมและต้องการให้สอนเด็กอนุบาลต่อเนื่อง และในระยะยาว รวมถึงต้องการขยายผลที่จะให้มีการสอนเพื่อป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศกับนักเรียนในระดับอื่นๆ อีก ทำให้งานวิจัยเป็นไปด้วยความราบรื่น ในขณะที่บางโรงเรียนที่ผู้อำนวยการขอตอบปฏิเสธการสอนเรื่องการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล โดยให้เหตุผลว่า ทางโรงเรียนได้ป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาลคืออยู่แล้ว ด้วยมาตรการที่ไม่ให้ครูผู้ชายสอนในเด็กอนุบาล ซึ่งกรณีนี้ผู้วิจัยใช้ความพยายามที่จะอธิบายประเด็นปัญหา โอกาสเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กอนุบาลนอกเหนือจากเขตพื้นที่ในโรงเรียน รวมถึงประเด็นสำคัญที่ใช้ในการสอนซึ่งเด็กจะได้รับประโยชน์มากกว่าเด็กที่ไม่ได้รับการสอน ทำให้ผู้อำนวยการโรงเรียนดังกล่าวหันมาสนใจและอนุญาตให้สอนในโรงเรียนได้ และกรณีที่ผู้ปกครองบางท่านไม่อนุญาตให้เด็กเข้าร่วมในการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศนั้น ทำให้เด็กอนุบาลบางส่วนไม่ได้เข้าร่วมในการศึกษาวิจัย และขาดโอกาสในการเรียนรู้การป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ ดังนั้นจะเห็นว่า ทัศนคติของครู และผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ซึ่งจะเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ควรนำมาพิจารณาถึงความจำเป็นในจัดหลักสูตรการสอนหรือคู่มือเกี่ยวกับการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศให้กับครูและสำหรับผู้ปกครองต่อไป

ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก จากที่ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นและพบว่า มีผลต่อการพิจารณางานวิจัย นอกเหนือจากผู้วิจัยได้จัดให้เป็นไปตามกระบวนการเรียนรู้ของเด็กอนุบาลแล้ว ผู้วิจัยพบว่ายังมีปัจจัยอื่น ๆ อีก ที่มีผลกระทบต่อกระบวนการเรียนรู้เรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล ตัวอย่าง เช่น ปัจจัยทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสติปัญญา ด้านแรงจูงใจ และสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็กอนุบาล ซึ่งผลกระทบในแต่ละด้านดังกล่าว มีดังนี้

ด้านร่างกาย

ในระหว่างการศึกษาวิจัย พบว่า มีเด็กอนุบาลบางคนเจ็บป่วย จึงมีการหยุดเรียน และทำให้ขาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้ในบางหัวข้อ ตามลำดับชั้นเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้วางแผนจัดสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศไป นอกจากนี้มีเด็กบางคนที่เจ็บป่วย เป็นไข้ แขนหัก และต้องรับประทานยา ทำให้เด็กมีลักษณะซึม ง่วงนอน มีผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ ซึ่งปัญหาทางด้านร่างกายนี้เป็นประเด็นสำคัญที่น่าจะนำมาพิจารณาเกี่ยวกับการศึกษาวิจัย ซึ่งมีผลกระทบต่องานวิจัยดังกล่าว

ด้านอารมณ์

ข้อสังเกตจากการวิจัยครั้งนี้ ยังรวมถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็กอนุบาลอีก ซึ่งผู้วิจัยสังเกตพบว่า อารมณ์ของเด็กมีความเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เพื่อป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ จากการศึกษาที่ผู้วิจัยสังเกตพบว่า เด็กที่มีอารมณ์ดีในขณะที่เรียนจะสามารถคิดและแก้ไขปัญหาได้ดี ซึ่งต่างจากเด็กที่มีอารมณ์หงอยเหงา หรืออารมณ์ฉุนเฉียว อารมณ์หงุดหงิด โดยอารมณ์ต่าง ๆ เหล่านี้มาจากการถูกทำโทษ การทะเลาะและแย่งของเล่นกัน ซึ่งการกระตุ้นอารมณ์ในทางลบจากครูประจำห้องนี้ มีผลต่อความสามารถในการรับรู้ของเด็กต่ำลงด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าความพร้อมทางด้านอารมณ์ของเด็กในการเรียนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศมีความสำคัญและมีผลต่อความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กด้วย

ด้านสติปัญญา

ข้อสังเกตหนึ่งจากการวิจัย ที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งนอกเหนือจากที่ผู้วิจัยได้จัดและส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้แล้ว ด้านสติปัญญาของเด็กที่แตกต่างกันยังมีผลต่อการรับรู้เรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศอีก โดยผู้วิจัยสังเกตจากการสนทนาโต้ตอบ และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเองเกี่ยวกับสถานการณ์ล้วงละเมิดทางเพศว่าเมื่อมีเหตุการณ์แบบนี้เด็กจะพูดอย่างไร แล้วเด็กจะทำอย่างไร ซึ่งคำตอบเด็กของเด็กที่ตอบนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยคาดไม่ถึงกับคำตอบของเด็ก เช่น ทะลึ่ง เดี่ยวตกรนกระ บาบกรรมนะ ไม่เอาเดี่ยวไปบอกพ่อแม่ เป็นต้น ในขณะที่เด็กบางคนตอบเพียงสั้นๆ ว่าไม่รู้ ดังนั้นจะเห็นว่าปัจจัยด้านสติปัญญาของเด็กมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กด้วย

ด้านแรงจูงใจ

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งที่พึงนำมาพิจารณาในการเรียนรู้จากงานวิจัยนี้คือ แรงจูงใจทางลบ ของเด็ก ซึ่งผู้วิจัยพบว่าเมื่อเด็กได้แสดงบทบาทสมมติ ได้คิด และแก้ปัญหาที่เผชิญในสถานการณ์ต่าง ๆ นั้น มีเด็กบางคนเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น เด็กรู้ว่าการจับร่างกายที่เป็นส่วนตัวของผู้อื่นเป็นสิ่งที่ไม่ดีและไม่เหมาะสม จึงนำวิธีนี้ไปแกล้งเพื่อน ล้อเพื่อนเล่น ดังนั้นแรงจูงใจที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางลบ จึงเป็นสิ่งที่พึงระมัดระวังในการศึกษา และมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กด้วย

สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น การจัดห้องเรียน

ข้อสังเกตจากการศึกษาวิจัยที่ได้อีกประการหนึ่ง คือ การจัดห้องเรียน สำหรับการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศนั้น เป็นสิ่งสำคัญ ผู้วิจัยพบว่า ห้องเรียนที่ทางโรงเรียนจัดให้สำหรับใช้สอนมีความแตกต่างกัน เช่น โรงเรียนบางแห่งให้จัดสอนในห้องประชุมที่มีลักษณะกว้างและใหญ่ แต่บางแห่งจัดในห้องเรียนซึ่งมีโต๊ะเรียนมากมาย บางห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะสำหรับจัดกิจกรรมที่มีนักเรียน 20 คน จึงทำให้มีลักษณะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการสอนแตกต่างกันไป ซึ่งผู้วิจัยสังเกตว่ามีผลต่อความสนใจและการเรียนรู้ของเด็กด้วย

ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

1. ควรให้ความสำคัญกับการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล รวมถึงตระหนักว่าปัญหาการล้วงละเมิดทางเพศเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งการให้ความสำคัญกับปัญหานี้จะทำให้เกิดความระมัดระวังและนำไปสู่การป้องกันปัญหาตั้งแต่

ต้นเหตุ ทั้งนี้จะช่วยลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อเด็ก รวมถึงการลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ ต่อเด็กและสังคมต่อไป

2. ควรมีแนวทางในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล ทั้งในแง่การสังเกตเด็กที่อยู่ในความดูแล และการสัมภาษณ์เด็กเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากโอกาสที่เด็กจะเข้ามาบอกว่าตนเองถูกล่วงละเมิดทางเพศนั้นน้อยมาก ดังนั้นการป้องกันปัญหาเชิงรุก จะเป็นสิ่งที่ช่วยเหลื่อเด็กได้มาก ก่อนที่จะเกิดปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศที่รุนแรงกว่า ทั้งนี้การสังเกตจากงานวิจัย ผู้วิจัยพบกรณีตัวอย่าง เด็กที่ตกอยู่ในกลุ่มเสี่ยงจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ จำนวน 3 กรณีดังนี้

กรณีที่ 1 เด็กหญิงวัย 6 ขวบ อาศัยอยู่กับพ่อคนเดียว หลังจากเลิกเรียนก็เดินกลับบ้านตามลำพัง ขณะที่กำลังเดินทางกลับบ้านอยู่นั้นมีผู้ชายที่ไม่รู้จักเข้ามาจับอวัยวะเพศของตน ซึ่งเด็กก็ได้เล่าให้พ่อฟัง หลังจากนั้นคุณพ่อก็ได้แจ้งกรมอเตอร์ไซด์ไปรับเด็กหญิงกลับบ้านทุกวันแล้วเด็กเล่าว่าก็ไม่เคยเจอผู้ชายคนนั้นอีก แล้วก็ไม่เคยถูกคนอื่นจับอวัยวะเพศอีก

กรณีที่ 2 เด็กชายวัย 6 ขวบ อาศัยอยู่กับพ่อแม่ ในช่วงเย็นของทุกวันจะวิ่งเล่นใกล้ ๆ บ้าน แล้ววันนั้นไปเล่นอยู่แถวบ้านรุ่นพี่คนหนึ่งเป็นผู้ชาย เขามาจับอวัยวะเพศตน เด็กเล่าว่าไม่ชอบที่เขาจับอวัยวะเพศ จึงไม่ไปเล่นใกล้บ้านเขาอีก แต่ก็ไม่ได้บอกให้ใครรู้เรื่องนี้เลย

กรณีที่ 3 เด็กหญิงวัย 6 ขวบ ถูกพี่ชายต่างบิดาถู้อวัยวะเพศ เด็กบอกว่าเจ็บ และไม่ชอบ นอกจากนี้เด็กเล่าว่าพี่ชายชอบมาจับอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งเด็กไม่กล้าบอกแม่ เนื่องจากกลัวแม่จะทำโทษ กรณีนี้ผู้วิจัยได้สังเกตเด็กทั้งในด้านพฤติกรรมและสีหน้าประกอบกับเรื่องราวที่เด็กพูดแล้วจึงทำให้แน่ใจว่าเด็กอาจถูกล่วงละเมิดทางเพศ จึงได้ประสานงานกับทางโรงเรียน และได้รับความร่วมมือด้วยดีในการสอบถามเรื่องราวและก็ได้ข้อมูลซึ่งตรงกัน ทางโรงเรียนจึงได้ขอความร่วมมือและแนวทางในการช่วยเหลือเด็ก ซึ่งในเบื้องต้นได้ขอความร่วมมือจากที่บ้านเด็ก เพื่อร่วมกันช่วยเหลือและดูแลเด็กต่อไป

จากกรณีศึกษาดังกล่าวข้างต้น ที่ผู้วิจัยได้ค้นพบการสังเกตและสอบถามเด็กเป็นระยะนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ใหญ่สามารถประเมินสถานการณ์เสี่ยงที่จะเกิดกับเด็กได้ ซึ่งการที่ผู้วิจัยได้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือเด็กที่ตกในภาวะเสี่ยงจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศนี้ จึงน่าจะนำมาพิจารณาและให้ฝ่ายต่างๆ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็ก รวมทั้งครู ผู้ปกครองที่จะต้องตระหนักถึงปัญหา สังเกต การสำรวจ เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับเด็กเป็นระยะๆ และต่อเนื่อง

3. ควรจะเริ่มนำหลักสูตรการสอนเพื่อป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ หรือแผนการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศไปใช้สอนเด็กระดับอนุบาล

ในระยะยาว เพราะการสอนซ้ำๆ จะทำให้เด็กจำได้ดี และมีผลในทางปฏิบัติมากกว่าสอนเพียงในระยะสั้นเท่านั้น

4. ควรจะมีการสอนเพื่อป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศอย่างมีรูปแบบ ในการใช้หลักสูตรการสอนเพื่อป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศสำหรับครู ผู้ปกครอง และสำหรับนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยให้ความสำคัญกับประเด็นนี้เนื่องจากระหว่างที่ทำวิจัยมีกรณีตัวอย่างของผู้ปกครองที่มีมุมมองผิดเกี่ยวกับการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ และมีข้อสงสัยหลายประการ ทำให้ผู้วิจัยต้องมีการประชุมและชี้แจง สำหรับครูสอนอนุบาลนั้นมี 3 ท่านที่มีความไม่แน่ใจ และพบกรณีปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศที่ครูไม่รู้แนวทางในการแก้ไข ไม่ทราบจะสอนเด็กอย่างไร เมื่อเกิดเหตุการณ์ล่วงละเมิดทางเพศขึ้น แล้วยังมีครูบางท่านที่รู้สึกไม่สบายใจ มีเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ล่วงละเมิดทางเพศ เพราะไม่รู้จะพูดอย่างไร จะทำอย่างไร ซึ่งมีกรณีตัวอย่างที่ครูเข้ามาปรึกษา ดังนี้

กรณีที่ 1 เด็กอนุบาลถูกชายพิการสัมผัสอวัยวะเพศ ครูอนุบาลรู้สึกไม่สบายใจ และไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ตนเองทำถูกต้องหรือไม่ จากเหตุการณ์เกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กคนหนึ่งบริเวณหน้าโรงเรียน โดยผู้กระทำเป็นคนพิการ ได้กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กด้วยการสัมผัสอวัยวะเพศเด็ก ครูผู้ซึ่งเห็นเหตุการณ์ จึงแจ้งตำรวจ เป็นผลให้ชายพิการที่กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กถูกจับ ในขณะที่เดียวกันครูก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ บ้างก็บอกว่าครูทำรุนแรงเกินไป ทำให้คนพิการนำเอกสารต้องเข้าคุก บ้างก็บอกว่าไม่น่าทำเขาเลย ฯลฯ จึงทำให้ครูไม่แน่ใจ และกังวลมาโดยตลอดว่าสิ่งที่ทำนั้นถูกหรือผิดกันแน่

กรณีที่ 2 เด็กชายวัย 6 ขวบ เจ็บอวัยวะเพศ ครูท่านหนึ่งได้รับทราบเรื่องจากเด็กชายวัย 6 ขวบ คนหนึ่ง กรณีที่เด็กบอกว่าเจ็บอวัยวะเพศ ครูจึงสอบถามถึงสาเหตุที่ทำให้เจ็บอวัยวะเพศชาย เด็กบอกว่ารุ่นพี่ ป. 5 ให้เงิน เป็นค่าจ้าง เพื่อให้เด็กอนุบาลรุ่นน้องดูอวัยวะเพศชายของตน ซึ่งน้องอนุบาลหนึ่งติดการดูอยู่แล้ว และเป็นสาเหตุให้เด็กชายเจ็บอวัยวะเพศ ครูจึงได้เรียกเด็กรุ่นพี่มาทำโทษ แต่ก็ไม่รู้จะพูดกับเด็กอนุบาล 1 ให้เข้าใจได้อย่างไร และไม่ว่าตนทำถูกหรือไม่ หรือควรทำอย่างไร

กรณีที่ 3 เด็กหญิงวัย 6 ขวบถูกล่วงละเมิดทางเพศ ครูท่านหนึ่งได้ข้อมูลว่าเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ และก็แน่ใจว่าเด็กถูกกระทำจริง แต่ไม่ต้องการให้เปิดเผยข้อมูลต่อสังคมภายนอก ในขณะที่เดียวกันผู้ปกครองของเด็กก็ไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาของเด็ก จึงทำให้ครูไม่รู้จะจัดการกับปัญหานี้อย่างไร โดยที่ครูต้องการช่วยเหลือเด็กที่อยู่ในความดูแลภายใต้ข้อจำกัดที่มี

จากงานวิจัยและปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศที่พบดังกล่าว จึงควรจัดให้มีหลักสูตรการสอนสำหรับครู ผู้ปกครอง รวมถึงนักเรียน ทั้งนี้เพื่อมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศกับเด็กต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาผลการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล ควรเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมทุกเขตพื้นที่ เพื่อจะได้ข้อมูลที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการสอนเพื่อป้องกันการล่วงละเมิดในเด็กอนุบาลที่มีพื้นที่แตกต่างกัน

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล เพื่อที่จะสามารถใช้รูปแบบและสื่อการสอนแบบต่างๆ เช่น หนังสือ เพลง ละคร การเลียนแบบ หนังสือระบายสี หนังสือการ์ตูน การเล่นเกมทบาทสมมติ การเชิดหุ่น การสอนบทเรียน การฝึกทักษะ การอภิปรายกลุ่ม เป็นต้น เพื่อหาวิธีที่เหมาะสมกับเด็กอนุบาลในแต่ละกลุ่มได้อย่างเหมาะสม รวมถึงมีรูปแบบที่หลากหลายทำให้เด็กสามารถรับรู้ได้ดี และนำไปใช้เพื่อป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในทางปฏิบัติได้ต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมประชาสัมพันธ์, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมเยาวชนแห่งชาติ. (2540). **สถิติเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ**. กรุงเทพมหานคร: กรมประชาสัมพันธ์. (อัครา)
- โกวิท ปรวาลพุกษ์. (2542). **พัฒนาการศึกษาแท้และเพิ่มพัฒนาการ**. กรุงเทพมหานคร: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- ชไมมาศ บรรพพงศ์. (2544). **ความรู้ ทักษะ การปฏิบัติในเรื่องเพศศึกษา การถูกล่วงละเมิดทางเพศ รวมทั้งพฤติกรรมป้องกันในนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา เขมมณี. (2545). **ศาสตร์การสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2544). **การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น.
- นิกร ดุสิติน และคณะ. (2549). **คู่มือการให้การปรึกษาปัญหาทางเพศ**. ศูนย์วิจัยและพัฒนาเพศศาสตร์ศึกษา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์ศรี ชันธิกุล. (2540). **การพัฒนากระบวนการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พินศิริ นามสีฐาน. (2543). **ความผิดเกี่ยวกับเพศ: ศึกษากรณีการล่วงละเมิดทางเพศ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มรกต พุทศสุภะ. (2541). **การคุ้มครองดูแลเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศนักเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มูลนิธิปวีณาเพื่อเด็กและสตรี. (2548). **รายงานการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิปวีณาเพื่อเด็กและสตรี. (อัครา)
- มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. (2548). **รายงานการช่วยเหลือเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. (อัครา)
- รัตโนทัย พลบูรณ์. (2545). **ตำราจิตเวชเด็กและวัยรุ่น**. ชมรมจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บีคอน เอ็นเทอร์ไพรซ์.

- วันเพ็ญ บุญประกอบ. (2545). **ตำราจิตเวชเด็กและวัยรุ่น**. ชมรมจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บิยอนด์ เอ็นเทอร์ไพรซ์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมวิชาการ. (2540). **แนวการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำของคุรุสภา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมวิชาการ. (2546). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย**. (ม.ป.ท.).
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2543). **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาธารณสุข, กระทรวง. กรมสุขภาพจิต. (2542). **ทารุณกรรมทางเพศในเด็ก: การตรวจประเมินและการบำบัดรักษา**. (ม.ป.ท.)
- สาธารณสุข, กระทรวง. กรมอนามัย. (2545). **คู่มือการอบรมวิทยากรเพศศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำหรั จิตตินันท์. (2541). **ตัวของหนู**. มูลนิธิมิตรมวลเด็ก สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2549). **สถิติคดีอาญาที่ได้รับแจ้งทั่วประเทศเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ** [Online]. www.pitc.police.go.th: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ [16 กุมภาพันธ์ 2549]
- สุชา จันทร์เอม. (2536). **จิตวิทยาเด็ก**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- อเนก อารีพรรค และสุวิทนา อารีพรรค. (2542). **การเรียนรู้เรื่องเพศ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรอนงค์ ชูชัยวัฒนา. (2539). **ความสามารถของเด็กในวัยเรียนในการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต. ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัมพร แจ่มสุวรรณ. (2544). **การล่วงละเมิดทางเพศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: ศึกษาจากห้องปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. *สงขลานครินทร์เวชสาร* 19: 219-226.
- อัมพล สุอำพัน. (2537) **ผลกระทบของการกระทำทารุณและการปล่อยปละละเลย**. เอกสารประชุมวิชาการเรื่อง เด็กถูกรุณกรรมกับปัญหาสุขภาพกายและจิตสังคม: วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย.
- อุบลรัตน์ เฟื่องสัจฉิย์. (2542). **จิตวิทยาพัฒนาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2535). **การทารุณเด็กทางเพศ : รายงานผู้ป่วย 16 ราย**. *จุฬาลงกรณ์เวชสาร* 36, 8: 583-591.

ภาษาอังกฤษ

- Bagley, C., Thurston, W.E., and Tutty, L.M. (1996). **Understanding and preventing child sexual abuse**. V1. England: Ashgate.
- Berrick, J.D. and Gilbert, N. (1991). **With the best of intention: the child sexual abuse prevention movement**. New York: Guilford.
- Bolen, R. M. (2003). Child Sexual Abuse: Prevention or Promotion?. **Social Work** 48: 74-85
- Boyle, C. L., et. al., (2005). Teaching Young Children to Discriminate Abusive From Nonabusive Situations Using Multiple Exemplars in a Modified Discrete Trial Teaching Format. **Journal of Family Violence** 20: 55-69
- Briggs, F., and Hawkins, R.M.F. (1994). Follow up study of children of 5-8 years using child protection programmes in Australia and New Zealand. **Early Child Development and Care** 100: 111-117.
- Conte, J., Rosen, C., Saperstein, L., and Shermack, R. (1985). An evaluation of a program to prevent the sexual victimization of young children. **Child Abuse & Neglect** 9: 329-34
- Davis, M.K. and Gidycz, C.A. (2000). Child sexual abuse prevention programs: a meta-analysis. **Journal of Clinical Child Psychology** 29: 257-265.
- Faulkner, N. (1996-2003). **Search pandora's box** [Online]. Available from: **www.prevent-abuse-now.com** [2005, October 20]
- Finkelhor and Dzuiba-Leatheman (1995). Victimization prevention programs: a national survey of children's exposure and reaction. **Child Abuse and Neglect** 19: 129-39
- Freyd, J.J., et al. (2005). **The science of child sexual abuse**. *Science* 308, 501.
- Fryer, G., Kraizer, S., and Miyoshi, T. (1987). Measuring actual reduction of risk to child abuse approach : A new approach. **Child Abuse & Neglect** 11(2): 173-9
- Goldman, J., Salus, M.K. Wolcott, D., and Kennedy, K. (2003). **A coordinated response to child abuse and neglect: The foundation for practice**. Washington, DC: Office on Child Abuse and Neglect (DHHS).
- Jame, B. K. (1993). The Fungible Woman and Other Myths of Sexual Harassment. **Tulane Law Review** 67: 1373.
- Jennifer, S. (2004). **Child- focused sexual abuse prevention programs**. [Online]. Crime and misconduct commission. Available from: **www.cmc.qld.gov.au** [2006, January 7]

- Lisa Korn (2004). **A Literature review on School child Sexual abuse prevention programs.**
Master's Thesis. Guidance and Counseling. Graduate College. University of Wisconsin-Stout.
- McDaniel, C. (2001). Children's literature as prevention of child sexual abuse. **Children's Literature in Education** 32: 203-24
- Plummer, C. A. (2001). Prevention of child sexual abuse: a survey of 87 programs. **Violence and Victims** 16: 573-88
- Sandy, K. (1997). **The right touch.** New York: Arts.
- Tang, C. k., et. al., (2004). Intention to participate in child sexual abuse prevention programs: a study of Chinese adults in Hong Kong. **Child Abuse & Neglect** 28: 1187-97
- Wurtele, S. K., and Owens, J. S. (1997). Teaching personal safety skills to young children: an investigation of age and gender across five studies. **Journal Child Abuse & Neglect.** 21 : 805-14.
- Wurtele, S. K., et. al., (1986). Teaching personal safety skills for potential prevention of Sexual abuse : A comparison of treatment. **Journal of Consulting and Clinical Psychology** 54 : 688-692.
- Wurtele, S. K., et. al., (August 1989). Comparison of programs for teaching personal safety skills to preschoolers. **Journal of Consulting and Clinical Psychology** 57: 505-11.
- Wurtele, S. K., Marrs, S. R., and Miller-Perrin, C.L. (1987). Practice makes perfect ? The role of participant modeling in sexual abuse prevention programs. **Journal of Consulting and Clinical Psychology** 55: 599-602.
- Zehr, M. A. (2004). Some Catholic Schools Slow to Teach Sex-Abuse Awareness. **Education Week** 23: 13

ภาคผนวก



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

จดหมายเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ
และจดหมายขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาแพทยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 88145
 ที่ ศธ 0512.5 พคม /2549 วันที่ พฤษภาคม 2549
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เชิญผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ด้วย นางสาวปราลป พรมล้วน นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาแพทยศาสตร์ (สหสาขาวิชา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รหัสประจำตัวนิสิต 478 91690 20 ได้รับอนุมัติโครงการวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม” (TEACHING THE RIGHT TOUGH AND PERSONAL SAFETY SKILL AGAINST SEXUAL ABUSE IN PRE-SCHOOL CHILDREN OF BANG-KHOLEM DISTRICT BANGKOK METROLIS ADMINISTRATION) โดยมี รองศาสตราจารย์ นายแพทย์อัมพล สุอำพัน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนางปิยลัมพร หะวานนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของเครื่องมือดังกล่าว ใ้ขอความอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย เรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

1. แพทย์หญิงปรีชวัน จันทร์ศิริ ตำแหน่งอาจารย์ประจำแผนกจิตเวช คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำเนาเรียนผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศรี แสงเจริญ ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรณระพี สุทธิวรรณ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุรศักดิ์ ฐานีพานิชกุล)
 รักษาราชการแทนผู้อำนวยการหลักสูตรสหสาขาวิชาแพทยศาสตร์



ส่วนราชการ หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหา

บันทึกข้อความ

บัณฑิต สาขาวิชาแพศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 88145

ที่ ศธ 0512.5 พสม / 2549

วันที่ พฤษภาคม 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการขอเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยฯ

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ด้วย นางสาวปราลป พรหมล้วน นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาแพศศาสตร์ (สหสาขาวิชา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รหัสประจำตัวนิสิต 478 91690 20 ได้รับอนุมัติ โครงร่างวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในเด็ก อนุบาล โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม” (TEACHING THE RIGHT TOUGH AND PERSONAL SAFETY SKILL AGAINST SEXUAL ABUSE IN PRE-SCHOOL CHILDREN OF BANG-KHOLEM DISTRICT BANGKOK METROLIS ADMINISTRATION) มีความประสงค์จะเก็บ รวบรวมข้อมูลจากเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล2 โดยเป็น โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม จำนวน 4 โรงเรียน ด้วยมีความเหมาะสม และมีจำนวนประชากรเพียงพอในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ดัง รายชื่อต่อไปนี้

- | | |
|-------------------------|------------------------|
| 1. โรงเรียนวัดราชบัวขาว | 3. โรงเรียนวัดราชสิงขร |
| 2. โรงเรียนวัดจันทน์นอก | 4. โรงเรียนวัดจันทน์ |

ใน ระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2549 โดยเด็กอนุบาลที่จะเข้าร่วมในโครงการวิจัยการ สอนนั้นเป็นเด็กอนุบาล 2 จำนวน 40 คน/โรงเรียน ซึ่งแต่ละโรงเรียนจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 20 คน โดยแต่ละกลุ่มจะจัดสอน กลุ่มละ 30 นาที/1 วัน รวมทั้งสิ้น 5 วัน ซึ่งจัดสอนวันละ1 ชั่วโมง ดังนี้

- | | |
|---------------------------------------|--|
| 1. เรื่อง ตัวของหนู และทดสอบก่อนเรียน | 2. เรื่อง สัมผัสที่ดี |
| 3. เรื่อง สัมผัสที่ไม่ดี | 4. เรื่อง ทักษะในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ |
| 5. ทดสอบหลังเรียน | |

ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์บัณฑิตวิทยาลัย แจ้งขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการเขต บางคอแหลม ทั้งนี้ นิสิตประสงค์จะนำส่งเอกสารขอความอนุเคราะห์ดังกล่าว พร้อมการแนบโครงร่าง วิทยานิพนธ์ และแบบสอบถาม เพื่อประกอบการเก็บข้อมูลให้กับโรงเรียน ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุรศักดิ์ ฐานิพานิชสกุล)

รักษาราชการแทนผู้อำนวยการหลักสูตรสหสาขาวิชาแพศศาสตร์



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาแพศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 88145

ที่ ศธ 0512.5 พคม / 2549

วันที่ มิถุนายน 2549

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการขอเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยฯ

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ด้วย นางสาวปราลอบ พรหมล้วน นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาแพศศาสตร์ (สหสาขาวิชา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รหัสประจำตัวนิสิต 478 91690 20 ได้รับอนุมัติโครงการวิทยานิพนธ์เรื่อง “การสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม” (TEACHING THE RIGHT TOUGH AND PERSONAL SAFETY SKILL AGAINST SEXUAL ABUSE IN PRE-SCHOOL CHILDREN OF BANG-KHOLEM DISTRICT BANGKOK METROLIS ADMINISTRATION) มีความประสงค์จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ของโรงเรียนเพาะปัญญา จำนวน 40 คน โดยจะแบ่งจำนวนนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 20 คน โดยแต่ละกลุ่มจะจัดสอน กลุ่มละ 30 นาที/1 วัน รวมทั้งสิ้น 5 วัน ด้วยโรงเรียนเพาะปัญญามีความเหมาะสม และมีจำนวนประชากรเพียงพอในการศึกษาวิจัยดังกล่าว พร้อมยินดีจะให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัยเก็บข้อมูลวิจัย ซึ่งจัดสอนวันละ 1 หัวข้อ ดังนี้

- | | |
|--|--|
| 6. เรื่อง ตัวของหนู และทดสอบก่อนเรียน | จัดสอน วันพุธที่ 7 มิถุนายน 2549 |
| 7. เรื่อง สัมผัสที่ดี | จัดสอน วันพฤหัสบดีที่ 8 มิถุนายน 2549 |
| 8. เรื่อง สัมผัสที่ไม่ดี | จัดสอน วันพุธที่ 17 มิถุนายน 2549 |
| 9. เรื่อง ทักษะในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ | จัดสอน วันพฤหัสบดีที่ 15 มิถุนายน 2549 |
| 10. ทดสอบหลังเรียน | จัดสอน วันศุกร์ที่ 16 มิถุนายน 2549 |

ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์บัณฑิตวิทยาลัย แจ้งขอความอนุเคราะห์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพาะปัญญา ทั้งนี้ นิสิตประสงค์จะนำส่งเอกสารขอความอนุเคราะห์ดังกล่าว พร้อมการแนบโครงการวิทยานิพนธ์ และแบบสัมภาษณ์ เพื่อประกอบการเก็บข้อมูลให้กับโรงเรียน ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรสหสาขาวิชาแพศศาสตร์

คำร้องขอคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาแพทยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 88145
ที่ ศธ.0512 พคม / 2549 **วันที่** กันยายน 2549

เรื่อง ขอให้ตรวจสอบรูปแบบการพิมพ์วิทยานิพนธ์ และออกหนังสือเชิญกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ด้วยนางสาวปราถน พรมล้วน รหัสประจำตัว 478 91690 20 นิสิตมหาบัณฑิต หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สหสาขาวิชาแพทยศาสตร์ จำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต ได้ทำวิทยานิพนธ์เสร็จแล้ว และได้ขอคณะกรรมการสอบ ในวันอังคารที่ 3 ตุลาคม 2549 เวลา 13.00 น. สถานที่สอบ ห้อง 406 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ อาคารสถาบัน 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พร้อมกันนี้ได้ส่งสำเนาวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 เล่ม มาเพื่อให้งานมาตรฐานการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย ดำเนินการตรวจ รูปแบบการพิมพ์ และออกหนังสือเชิญกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดังมีรายนามต่อไปนี้

รายนามคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

- | | |
|---|-----------------------------------|
| 1. รองศาสตราจารย์ ดร.พรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ | ประธานกรรมการ |
| 2. รองศาสตราจารย์นายแพทย์อัมพล สุอำพัน | อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ |
| 3. นางปิยลัมพร หะวานนท์ | อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์(ร่วม) |
| 4. ศาสตราจารย์กิตติคุณนายแพทย์นิกร คูสัตติน | กรรมการ |
| 5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรณระพี สุทธิวรรณ | กรรมการ |

ทั้งนี้ นิสิตจะมารับหนังสือเชิญกรรมการสอบ และสำเนาวิทยานิพนธ์ที่ตรวจรูปแบบการพิมพ์แล้วด้วยตนเอง

ลงชื่อ ลงชื่อ
 (รศ.นพ.อัมพล สุอำพัน) (รองศาสตราจารย์ ดร.พรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้อำนวยการหลักสูตรสหสาขาวิชา

- ขอให้ออกหนังสือขออนุญาตผู้บังคับบัญชาของคณะกรรมการสอบ ดังรายนามต่อไปนี้
 - รองศาสตราจารย์นายแพทย์อัมพล สุอำพัน หน่วยงานต้นสังกัด คณบดีคณะแพทยศาสตร์
 - นางปิยลัมพร หะวานนท์ หน่วยงานต้นสังกัด ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์
 - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรณระพี สุทธิวรรณ หน่วยงานต้นสังกัด คณบดีคณะจิตวิทยา

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

- | | |
|---|--|
| 1. อาจารย์ แพทย์หญิง ปรีชวรรณ จันทร์ศิริ | อาจารย์ประจำภาควิชาจิตเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย |
| 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณระพี สุทธิวรรณ | อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย |
| 3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศรี แสงเจริญ | อาจารย์ระดับ 8
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ |

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลสำหรับประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
(Patient/ Participant Information Sheet)

ชื่อโครงการ การสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ ในเด็ก
อนุบาล โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม

ชื่อผู้วิจัย นางสาวปราลป พรหมล้วน นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาแพศ
ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่ปฏิบัติงาน

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาคารสถาบัน 2
ซอยจุฬาฯ 62 ถนนพญาไท เขตป้อมปราบฯ กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์ที่ทำงาน 02-2188154 โทรศัพท์ที่บ้าน 02-6888504
โทรศัพท์เคลื่อนที่ 06-3461150 E-mail parlop.p@student.chula.ac.th

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการให้คำยินยอมที่ให้แก่ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยคำอธิบาย
ดังต่อไปนี้

1. โครงการนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการ
ป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ ในเด็กอนุบาล เพื่อศึกษาว่าเด็กที่เข้าร่วมในโปรแกรมการสอน
นั้นมีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม
หรือไม่
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อศึกษาผลที่ได้จากการสอนต่อความสามารถในการ
ป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล และเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการ
ล้วงละเมิดทางเพศระหว่างกลุ่มเด็กอนุบาลที่สอนฯและกลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนฯ โดยผ่านการ
แสดงบทบาทสมมติในการเรียนรู้ รวมระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม 4 สัปดาห์
3. ประชากรในการศึกษาเป็น เด็กอนุบาล อายุ 4-6 ปี ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบาง
คอแหลม ซึ่งทำการสุ่มเพื่อหากกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองจำนวนทั้งสิ้น 160 คน ดังนี้

- กลุ่มที่ 1** กลุ่มควบคุม จำนวน 80 คน เป็นกลุ่มที่ไม่ได้สอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการ
ป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ โดยสุ่มได้ 2 โรงเรียน คือ 1. โรงเรียนวัดลาดบัวขาว
2. โรงเรียนวัดจันทร์นอก ซึ่งจะได้โรงเรียนละ 40 คน กลุ่มห้องเรียนและระดับชั้น จะได้ ระดับ

อนุบาล 1 จำนวน 20 คน และระดับอนุบาล 2 จำนวน 20 คน ซึ่งผู้วิจัยจะเข้าพบนักเรียนในช่วงโครงการเสริมสร้างประสบการณ์ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ที่ใช้ในการทดสอบเด็ก (ใช้แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1) แล้วทำการทดสอบความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศและสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป ใช้เวลา 30 นาที จำนวน 2 ครั้ง ในสัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 4 ของระยะเวลาการดำเนินการศึกษาทำการทดสอบความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศอีกครั้ง ใช้เวลา 30 นาที

กลุ่มที่ 2 กลุ่มทดลอง จำนวน 80 คน เป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ โดยสุ่มได้ 2 โรงเรียน คือ 1. โรงเรียนวัดราชสิงขร 2. โรงเรียนวัดจันทร์ใน ซึ่งจะได้โรงเรียนละ 40 คน สุ่มห้องเรียนและระดับชั้น จะได้ ระดับอนุบาล 1 จำนวน 20 คน และระดับอนุบาล 2 จำนวน 20 คน ซึ่งผู้วิจัยจะเข้าพบนักเรียนในช่วงโครงการเสริมสร้างประสบการณ์ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ที่ใช้ในการทดสอบเด็ก (ใช้แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1) แล้วทำการทดสอบความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศและสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป ใช้เวลา 30 นาที จำนวน 2 ครั้ง ในสัปดาห์ที่ 1 และในสัปดาห์ที่ 2-3 สอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในแผนการจัดประสบการณ์ที่ 2-3 ใช้เวลา 30 นาที สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 4 ครั้ง และในสัปดาห์ที่ 4 ของระยะเวลาการดำเนินการศึกษาทำการทดสอบความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ ใช้เวลา 30 นาที

4. ลักษณะโครงการวิจัย เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ซึ่งเป็นการศึกษาที่ผู้วิจัยคาดว่าไม่มีความเสี่ยงใดๆ เกิดขึ้นกับเด็กอนุบาลที่เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้
5. ความรับผิดชอบของเด็กอนุบาลผู้เข้าร่วมกิจกรรมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ โดยการมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทสมมติและตอบแบบสัมภาษณ์
6. ความไม่สะดวกที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กอนุบาลผู้เข้าร่วมกิจกรรม คือ การตอบแบบสัมภาษณ์ 2 ครั้งๆ ละ ประมาณ 30 นาที
7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้คือ เด็กอนุบาลที่เข้าร่วมกิจกรรมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ จะมีความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศได้ในระดับหนึ่ง นอกจากนี้ยังส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม และเรียนรู้จักการเข้ากลุ่มได้อย่างมีความสุข รวมถึงการส่งเสริมการแสดงออกให้กับเด็กอนุบาลเพื่อพัฒนาความมั่นใจและความภาคภูมิใจในตนเอง ส่วนเด็กอนุบาลกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ ผู้วิจัยจะจัดให้เข้าร่วมกิจกรรมการสอนนี้ในภายหลังจากที่การวิจัยสิ้นสุด

8. การวิจัยนี้ไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนใด ๆ และไม่มีการเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ
9. บิดา มารดาที่ไม่ให้บุตรเข้าร่วมวิจัย อาจปฏิเสธที่ให้บุตรเข้าร่วม หรือถอนตัวเมื่อใดก็ได้
10. เด็กอนุบาลที่เข้าร่วมในกิจกรรมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศหรือ ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยในโครงการวิจัยนี้ สามารถปฏิเสธที่จะเข้าร่วมหรือสามารถถอนตัวออกจากการวิจัยได้ทุกขณะตามความสมัครใจ ซึ่งจะไม่สูญเสียประโยชน์ใดที่พึงจะได้รับ
11. ข้อมูลที่ได้รับจากผู้เข้าร่วมวิจัยจะถือเป็นความลับ และไม่เปิดเผยข้อมูลให้บุคคลอื่นทราบ นอกเหนือจากคณะผู้วิจัย ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะนำเสนอเป็นภาพรวม
12. เด็กอนุบาลซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 160 คน
13. หากท่านมีข้อสงสัยสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ผู้วิจัย นางสาวปราลป พรหมล้วน นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเพศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หมายเลขโทรศัพท์ 06-346-1150



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบยินยอมของประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

(Informed Consent Form)

ชื่อ โครงการ การสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ ในเด็ก
อนุบาล โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม

ข้าพเจ้า ผู้ปกครองของ ด.ช./ด.ญ. ได้รับทราบ
จาก ผู้วิจัยชื่อ นางสาวปราลป พรมล้วน นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเพศ
ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้ลงนามด้านท้ายของหนังสือนี้ ถึง
วัตถุประสงค์ ลักษณะ และแนวทางการศึกษาวิจัย รวมทั้งทราบถึงผลดี ผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น
ข้าพเจ้าได้ซักถาม ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาดังกล่าวนี้ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้ามีความยินดีให้ ด.ช./ด.ญ. เข้าร่วม
การศึกษาวิจัยและยินยอมให้เด็ก ซึ่งเป็นบุตรของข้าพเจ้าเข้าร่วมการศึกษาวิจัยครั้งนี้โดยสมัครใจ
และอาจถอนตัวจากการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องแจ้งเหตุผล และไม่มีผล
ต่อการเรียนหรือเสียประโยชน์ใด ๆ ที่พึงได้รับ โดยผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเป็นความลับและ
จะเปิดเผยเฉพาะข้อมูลสรุปผลการวิจัยในภาพรวม

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าและ ด.ช./ด.ญ. ยินดีเข้า
ร่วมการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ภายใต้งื่อนใจที่ได้ระบุไว้แล้วในข้างต้น

ลงนาม

ด.ช. ด.ญ. ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ลงนาม

ผู้ปกครอง

ลงนาม

(นางสาวปราลป พรมล้วน)

ผู้วิจัยหลัก

ลงนาม

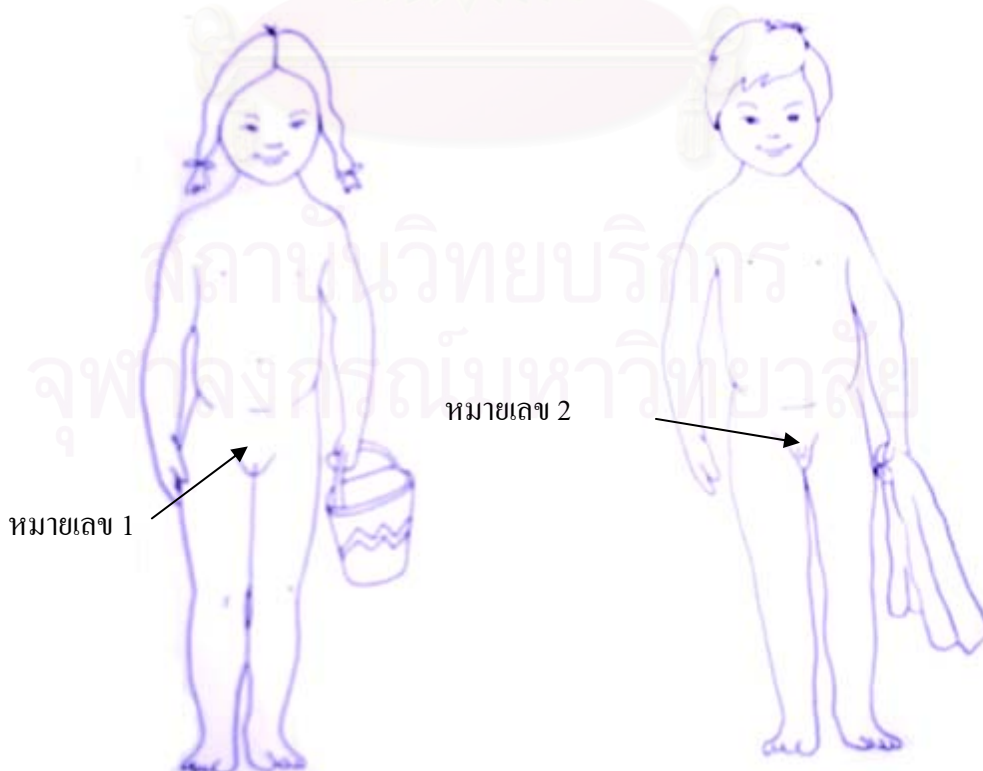
()

พยาน

ยินยอมวันที่ เดือน พ.ศ. 2549

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนจากระเบียนสะสมของครูประจำชั้น

1. เพศ ชาย หญิง
 2. เกิดวันที่..... เดือน..... ปี พ.ศ.
 3. รายได้ของผู้ปกครอง(พ่อ/ แม่) เฉลี่ยเดือนละ..... บาท
 4. หนูพักอยู่กับใคร
 - อยู่กับพ่อ
 - อยู่กับแม่
 - อยู่กับพ่อแม่
 - อยู่กับญาติหรือผู้ปกครอง
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ)
 5. หนูมีพี่น้องร่วมพ่อแม่เดียวกันกี่คน.....
 - ชายกี่คน(รวมตัวนักเรียนด้วย)
 - หญิงกี่คน..... (รวมตัวนักเรียนด้วย)
 6. หนูเรียก ตรงนี้ (รูปหมายเลข1) ว่ายังไงคะ
- (รูปหมายเลข2) ว่ายังไงคะ



ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์การได้รับข้อมูลของนักเรียนเกี่ยวกับการป้องกันและประสบการณ์
การล่วงละเมิดทางเพศ

1. เคยมีคนสอนหนูใหม่ค่ะว่า “อย่าให้คนแปลกหน้ามาโดนตัวหนู”

<input type="checkbox"/> เคยสอน	สอนโดย.....	<input type="checkbox"/> ไม่เคยสอน
---------------------------------	-------------	------------------------------------

2. เคยมีคนสอนหนูใหม่ค่ะว่า “ไม่ให้ไปกับคนอื่น ถ้าไม่ใช่เป็นคนในบ้าน”

<input type="checkbox"/> เคยสอน	สอนโดย.....	<input type="checkbox"/> ไม่เคยสอน
---------------------------------	-------------	------------------------------------

3. เคยมีคนสอนหนูใหม่ค่ะว่า “อย่าให้คนอื่นจับก้นหนู”

<input type="checkbox"/> เคยสอน	สอนโดย.....	<input type="checkbox"/> ไม่เคยสอน
---------------------------------	-------------	------------------------------------

4. เคยมีคนสอนหนูใหม่ค่ะว่า “อย่าให้คนอื่นจับอวัยวะเพศหนู”

<input type="checkbox"/> เคยสอน	สอนโดย.....	<input type="checkbox"/> ไม่เคยสอน
---------------------------------	-------------	------------------------------------

5. เคยมีคนมาจับอวัยวะเพศหนูใหม่ค่ะ

<input type="checkbox"/> เคยสอน	ส่วนใด.....	เป็นใคร.....	<input type="checkbox"/> ไม่เคยสอน
---------------------------------	-------------	--------------	------------------------------------

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ ความสามารถในการแยกแยะการสัมผัสและทักษะป้องกัน
การล่วงละเมิดทางเพศ

1. ถ้าหนูจี้รถจักรยานล้ม แล้วทำให้หนูเจ็บที่อวัยวะเพศ หนูจะยอมให้หมอ
ตรวจอวัยวะเพศไหม

ยอม ไม่ยอม

2. ถ้ากั้นหนุสกรปรก หนูจะยอมให้แม่ล้างกั้นไหม

ยอม ไม่ยอม

3. ถ้าหนูช่วยครูทำความสะอาดห้องเรียน แล้วครูขอกอดขอบคุณ หนูจะให้ครูกอดไหม

ยอม ไม่ยอม

4. ถ้าเพื่อนชวนเล่นพ่อแม่ แล้วมีการหอมแก้มกัน หนูจะยอมให้หอมแก้มไหม

ยอม ไม่ยอม

5. ถ้าคนข้างบ้านหนูขอจับกั้นหนู แล้วจะเอาของเล่นชิ้นใหญ่มาให้ หนูจะยอมให้
จับกั้นไหม

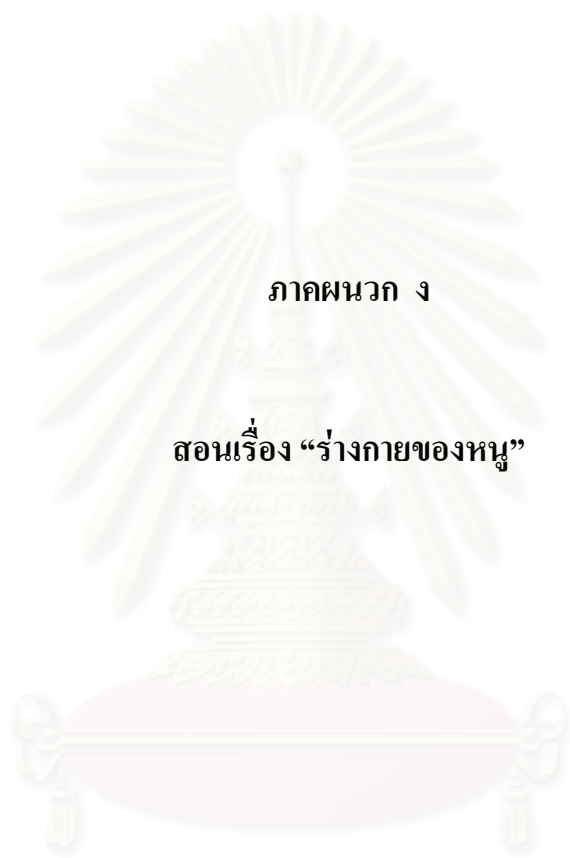
ยอม ไม่ยอม

6. ถ้าพี่ผู้ชายที่โรงเรียนบอกว่าจะให้เงิน 100 บาท แต่ให้หนูจับอวัยวะเพศของพี่
หนูจะจับไหม

ยอม ไม่ยอม

7. ถ้าพี่ผู้ชายที่หนูเคยเห็นหน้า ชวนหนูไปที่สวนสนุก หนูจะไปเที่ยวกับเขาไหม

ยอม ไม่ยอม



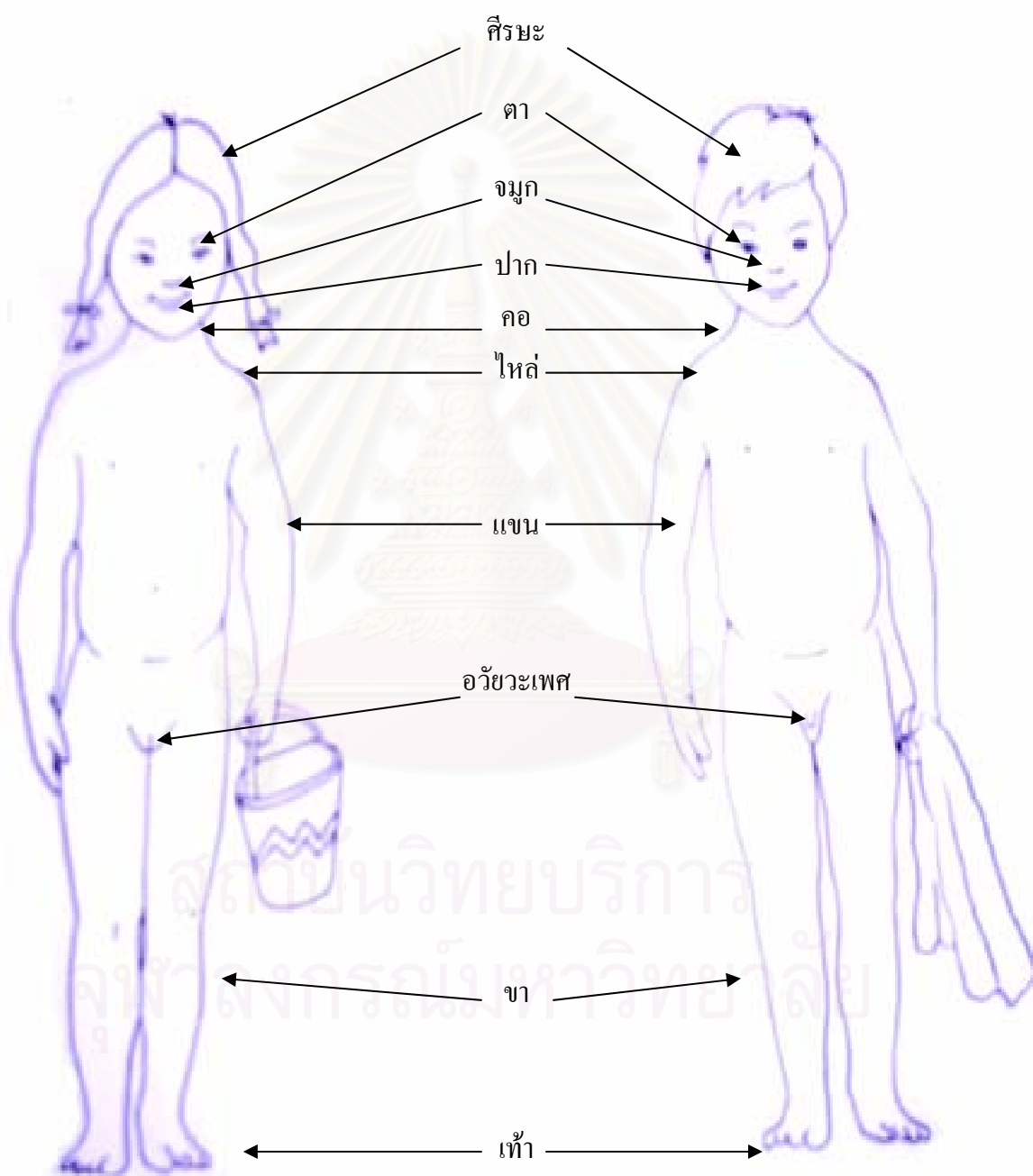
ภาคผนวก ง

ตอนเรื่อง “ร่างกายของหนู”

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพที่ 2

ร่างกายของหนู



เพลง โอ้..ร่างกายของหนู 1

(ทำนองโดย: Mr.Pedro Goas Chica)

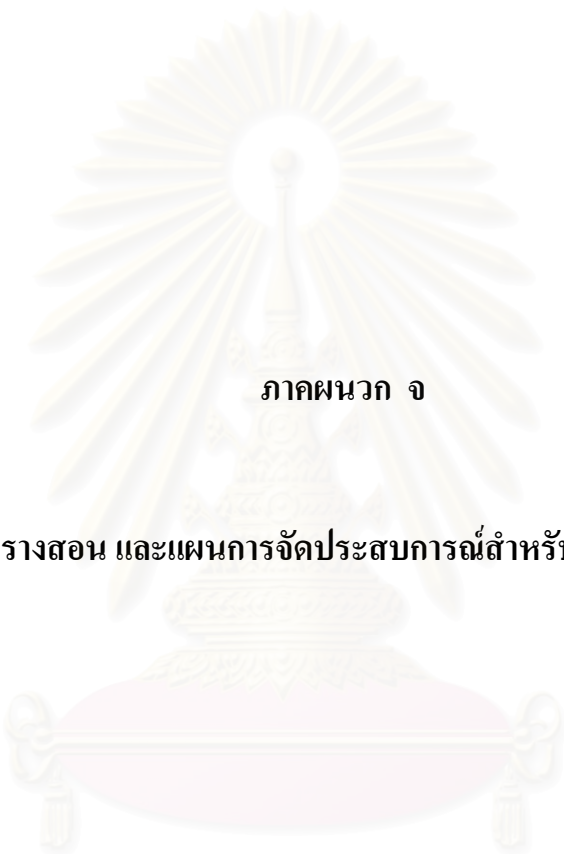
โอ้ร่างกาย หนูก็รู้ ก็รู้ หนูก็รู้ ก็รู้ หนูก็รู้ ก็รู้
 โอ้ร่างกาย หนูก็รู้ ก็รู้ โอ้.....ร่างกายของหนู
 มีใบหน้าที่ควดา หนูก็รู้ ก็รู้ หนูก็รู้ ก็รู้ หนูก็รู้ ก็รู้
 มีจมูกสองรู หนูก็รู้ ก็รู้ เป็น....ของหนู นั่นเอง

ดนตรี....

โอ้ร่างกาย หนูก็รู้ ก็รู้ หนูก็รู้ ก็รู้ หนูก็รู้ ก็รู้
 โอ้ร่างกาย หนูก็รู้ ก็รู้ โอ้.....ร่างกายของหนู

มีคอ ไหล่ ไซ้ไหมนะ แขน ขา อวัยวะ iverse เพศ
 หนูก็รู้ รู หนูก็รู้ รู หนูก็รู้ รู เป็นของหนู คนเดียว

สถาบันวิทย์บริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก จ

ตารางสอน และแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13

ตารางสอน เรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ
ในเด็กอนุบาล ระหว่างเดือนมิถุนายน – เดือน กรกฎาคม 2549

โรงเรียน	วันที่	เวลา	เรื่อง	จำนวน
1.ร.ร.เพาะปัญญา (กลุ่มทดสอบ เครื่องมือ)	จ. 5 มิ.ย.49	9.00-10.00	- “ตัวหนู” - ทดสอบก่อนเรียน	20 คน
	อ. 6 มิ.ย.49	9.00-10.00	สัมผัสที่ดี	
	พ 7 มิ.ย.49	9.00-10.00	สัมผัสที่ไม่ดี	
	พฤ 8 มิ.ย.49	9.00-10.00	ทักษะป้องกันการ ล้วงละเมิดทางเพศ	
	ศ.9 มิ.ย.49	9.00-10.00	ทดสอบหลังเรียน	
2. ร.ร.วัดจันทร์ใน (กลุ่มทดลอง)	12 มิ.ย.49	8.30-9.30 9.30-10.30	- “ตัวหนู” - ทดสอบก่อนเรียน	40 คน
	13 มิ.ย.49	8.30-9.30 9.30-10.30	สัมผัสที่ดี	
	14 มิ.ย.49	8.30-9.30 9.30-10.30	สัมผัสที่ไม่ดี	
	15 มิ.ย.49	8.30-9.30 9.30-10.30	ทักษะป้องกันการ ล้วงละเมิดทางเพศ	
	16 มิ.ย.49	8.30-9.30 9.30-10.30	ทดสอบหลังเรียน	
3. วัดลาดบัวขาว (กลุ่มควบคุม)	19 มิ.ย.49	8.30-9.30 9.30-10.30	- “ตัวหนู” - ทดสอบก่อนเรียน	40 คน

ต่อ

โรงเรียน	วันที่	เวลา	เรื่อง	จำนวน
กลุ่มควบคุม	23 มิ.ย.49	8.30-9.30 9.30-10.30	ทดสอบหลังเรียน	
	26 มิ.ย.49	8.30-9.30 9.30-10.30	สัมพัทธ์ที่ดี	
	27 มิ.ย.49	8.30-9.30 9.30-10.30	สัมพัทธ์ที่ไม่ดี	
	28 มิ.ย.49	8.30-9.30 9.30-10.30	ทักษะป้องกันการ ล้างละเมิดทางเพศ	
4. วัดจันทร์นอก (กลุ่มควบคุม)	3 กค. 49	8.30-9.30 9.30-10.30	- “ตัวหนู” ทดสอบก่อนเรียน	40 คน
	7 กค.49	8.30-9.30 9.30-10.30	ทดสอบหลังเรียน	
	12 กค.49	8.30-9.30 9.30-10.30	สัมพัทธ์ที่ดี	
	13 กค.49	8.30-9.30 9.30-10.30	สัมพัทธ์ที่ไม่ดี	
	14 กค.49	8.30-9.30 9.30-10.30	ทักษะป้องกันการล้าง ละเมิดทางเพศ	
5. วัดราชสิงขร (กลุ่มทดลอง)	17 กค.49	8.30-9.30 9.30-10.30	- “ตัวหนู” - ทดสอบก่อนเรียน	40 คน
	18 กค.49	8.30-9.30 9.30-10.30	สัมพัทธ์ที่ดี	
	19 กค.49	8.30-9.30 9.30-10.30	สัมพัทธ์ที่ไม่ดี	
	20 กค.49	8.30-9.30 9.30-10.30	ทักษะป้องกันการล้าง ละเมิดทางเพศ	
	21 กค.49	8.30-9.30 9.30-10.30	ทดสอบหลังเรียน	

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1

หน่วย การสัมผัสที่ดี

เรื่อง แผลที่ก้น

วันที่

เวลา 30 นาที/คาบ (2 คาบ)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ฟังและปฏิบัติตามคำสั่งได้
2. ส่งเสริมการสนทนาและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและครูได้
3. อธิบายการสัมผัสที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของตนเองได้
4. บอกลักษณะของการสัมผัสที่ดีได้
5. สามารถแยกแยะการสัมผัสที่ดีได้

สาระสำคัญ

การสัมผัส คือ การที่คนอื่นเอาอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของเขามาถูกต้องตัวเรา เช่น ตัวคนอื่นโดนตัวเราด้วยการจับมือ การลูบศีรษะ การกอด การจูบ การลูบคลำ การนวด หรือการสัมผัสร่างกายทั้งหมด บ่อยครั้งที่เราสัมผัสตัวเรากับคนอื่น เช่น ตัวเรากับคุณแม่/คุณพ่อ ตัวเรากับคุณปู่/คุณย่า กับญาติ ตัวเรากับเพื่อน ตัวเรากับสิ่งของ ซึ่งการสัมผัสต่างๆ นี้ มีทั้งสัมผัสที่ดีและสัมผัสที่ไม่ดี

การสัมผัสที่ดี คือการที่คนอื่นมาสัมผัสตัวเราแล้วรู้สึกดี รู้สึกพอใจ รู้สึกสบาย รู้สึกปลอดภัย มีความสุข และอบอุ่น แม้เวลาผ่านไประยะหนึ่ง ความรู้สึกที่ดีเหล่านี้ก็ยังคงมีอยู่ เช่น การกอดของคุณแม่ การกอด การหอม การได้นั่งตักคุณย่า การที่คุณครูใช้มือลูบหัวเบาๆ เพื่อชื่นชมที่นักเรียนเป็นเด็กดี การที่เพื่อนจับมือแสดงความยินดี เป็นต้น

ร่างกายทั้งหมดของนักเรียนตั้งแต่หัวจรดเท้ารวมถึงอวัยวะเพศเป็นของนักเรียนบางส่วนเป็นอวัยวะพิเศษส่วนตัว เช่น อวัยวะเพศ นักเรียนจะใส่เสื้อผ้าปกคลุมไว้ แม้แต่ลงเล่นน้ำในสระว่ายน้ำก็จะใส่ชุดคลุมไว้ไม่ให้ใครมองเห็น รวมทั้งไม่ให้ใครจะมาสัมผัส นอกจากมีเหตุผลที่ดี เช่น คุณหมอ หรือพยาบาล สัมผัสเพื่อตรวจร่างกายและอวัยวะเพศเมื่อเจ็บป่วย หรือ คุณพ่อ/คุณแม่ที่ดูแลอาบน้ำให้น้องตัวเล็ก, รวมทั้งการสัมผัสเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือ เป็นต้น (Kleven, 1997)

ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรม	เวลา	สื่อ/อุปกรณ์
<p>ขั้นนำ</p> <ol style="list-style-type: none"> เปิดเทปเพลง "โอ้ร่างกายของหนู" ทำท่าทางประกอบจังหวะเพลง ให้นักเรียนจับคู่กัน แล้วสัมผัสกันคนละ 1 อย่าง และบอกความรู้สึกจากการสัมผัสนั้น ให้นักเรียนบอกการสัมผัสที่ตนได้รับจากผู้อื่น <ul style="list-style-type: none"> - สัมผัสกับใคร - สัมผัสอย่างไร (ให้นักเรียนแสดงท่าทางของสัมผัสที่เด็กๆ ได้รับจากคนอื่น แล้วให้เพื่อนทายว่านั่นคือสัมผัสอะไรเอ๋ย) เช่น คุณแม่กอด พี่ชายจับมือข้ามถนน คุณพ่อช่วยสระผม คุณย่านวดขาเบาๆ คุณครูลูบศีรษะ ครูสรุปสัมผัสที่ดีต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับในชีวิตประจำวัน 	<p>5 นาที</p> <p>5 นาที</p>	<p>เทปเพลง</p>
<p>ขั้นกิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูสอนความหมายของการสัมผัส และลักษณะของการสัมผัสที่ดี และให้นักเรียนตระหนักถึงความเป็นเจ้าของในร่างกายของตนเอง ตามสาระสำคัญ ครูเล่าการสัมผัสที่ดีให้นักเรียนฟัง เรื่อง แผลที่ก้นของตั้ม แล้วให้นักเรียน เลือกผู้แสดงและกำหนดบทบาทสมมติ <ul style="list-style-type: none"> - เลือกนักเรียนที่จะแสดงสมมติเป็นตัวละครจากเรื่องที่เล่า - จัดฉากและเตรียมการแสดง ด้วยอุปกรณ์ที่ใช้ในสถานการณ์ สมมติตามจุดที่กำหนดไว้ - เตรียมผู้ชม โดยเน้นมารยาทในการฟังและการสังเกต สถานการณ์ เพื่อแสดงความคิดเห็นในภายหลัง - นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามเหตุการณ์ที่ครูเล่า หลังจากแสดงจบแต่ละรอบ ให้นักเรียนบอกความคิดของตนเอง <ul style="list-style-type: none"> - สัมผัสที่ 1 จะยอมให้ครูลูบหัวหรือไม่ 	<p>5 นาที</p> <p>5 นาที</p> <p>30 นาที</p>	<p>กล่องกระดาษ ฉาก ฝ้ายกัน เศษไม้</p>

<ul style="list-style-type: none"> - สัมผัสที่ 2 จะยอมให้แม่ ตำรวจดูร่างกายและก้นหรือไม่ - สัมผัสที่ 3 จะยอมให้คุณหอมสัมผัสเพื่อตรวจรักษาบาดแผลที่ก้นหรือไม่ 		
<p>8. ให้นักเรียนแสดงซ้ำเรื่องเดิมและยอมตกลงให้ผู้ใหญ่สัมผัสตามคำขอในสถานการณ์ข้อ 5 (แสดงซ้ำ 1 รอบ)</p> <p>9. เมื่อนักเรียนแสดงจบแล้วให้บอกความรู้สึกที่ผู้ใหญ่ขอสัมผัส</p> <p>ขั้นสรุป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูสรุปสถานการณ์ข้อสัมผัสต่างๆ ของผู้ใหญ่ในใบความรู้ 1 2. ครูสรุปประสบการณ์การสัมผัสที่ดีที่นักเรียนได้รับสัมผัสทั้งจากในชีวิตประจำวันที่นักเรียนตอบและจากบทเรียนที่ได้เรียนรู้ 	5 นาที	
<p>ขั้นประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตและบันทึกการมีส่วนร่วมในกิจกรรม 2. ประเมินความสามารถในการแยกแยะสัมผัสที่ดีจากสถานการณ์จำลอง 1 ที่ครูจัดขึ้น เป็นรายบุคคล 3. ประเมินระดับความพอใจเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในการเข้าร่วมกิจกรรมวันนี้ โดยจะมีทั้งหมด 2 รูปหน้าแทนความรู้สึก ตั้งแต่ไม่สนุก ☹, สนุก ☺ 	5 นาที	กระดาศ แข็ง

สื่อ/อุปกรณ์

1. เทปเพลง "ไอ้ร่างกายของหนู" ประกอบกิจกรรมเข้าจังหวะ
2. ป้ายหมายเลขใช้แทนการเรียกชื่อ (ครบจำนวนนักเรียน)
3. กระดาศแข็ง รูปหน้า ที่ใช้บอกแทนความรู้สึกของนักเรียน
4. สถานการณ์จำลอง เรื่อง แผลที่ก้น
5. กล่อง กระดาศ นากัน ผ้ากั้น หิน เศษไม้

สถานการณ์สมมติ 3

แผลที่ก้น

พฤติกรรมที่เหมาะสม/ สัมผัสร่างกายและอวัยวะเพศ

หลังเลิกเรียน ขณะที่รอคุณแม่ที่โรงเรียน น้องต๋ม น้องแป้ง น้องพลอย จึงวิ่งเล่น
ซ่อนแอบกัน เล่นกันอยู่หลายรอบ ผลัดกันเป็นคนหา ผลัดกันเป็นคนซ่อน แล้วเล่นรอบนี้
พลอยเป็นคนหา พลอยนับ 1-20 เมื่อนับครบแล้วจึงจะหา ต๋มและแป้ง ในขณะที่พลอยนับ
19 แต่ ต๋มก็ยังตัดสินใจไม่ได้ว่าจะแอบที่ใด ด้วยความกลัวว่าตนเองจะตกเป็นผู้หา จึงกระโดด
พุ่งเข้าหลังกล่อง คุณพระช่วย ก้นของต๋มกระแทกอย่างแรงกับคินสอแหลมที่วางแคะกะอยู่ ต๋ม
ร้อง อูย ๆ ๆ โอย ๆ ๆ อยู่นาน

สัมผัสที่ 1 คุณครูเดินมาเห็น จึงเข้ามาปลอบและลูบหัวเบาๆ ต๋มจะยอมให้ครูลูบหัว
เพื่อปลอบใจหรือไม่

(ผู้แสดง คือ คุณครู ต๋ม แป้ง พลอย)

สัมผัสที่ 2 คุณแม่มาถึงพอดี จึงขอตรวจดูก้นที่เจ็บ

(ผู้แสดง คือ คุณแม่ ต๋ม แป้ง พลอย)

สัมผัสที่ 3 คุณหมอขอตรวจดูและรักษาบาดแผลที่ก้น ต๋มจะยอมหรือไม่

(ผู้แสดง คือ คุณแม่ คุณหมอ ต๋ม แป้ง พลอย)

คำชี้แจง จงกำหนดผู้แสดงและบทบาทสมมติตามเรื่องดังนี้

- | | | |
|-------------|----|----|
| 1. คุณหมอ | 1 | คน |
| 2. น้องต๋ม | 1 | คน |
| 3. น้องแป้ง | 1 | คน |
| 4. น้องพลอย | 1 | คน |
| 5. คุณแม่ | 1 | คน |
| 6. คุณครู | 1. | คน |

ใบความรู้ 1

เรื่อง แผลที่ก้น

พฤติกรรมที่เหมาะสม / การกอด/ หอม

สัมผัสที่ 1 คุณครูขอลูบหัวเบาๆ เพื่อปลอบใจสัมผัส

การสัมผัสจากคุณครู ด้วยการลูบหัวเบา ๆ เป็นสัมผัสที่ดี เพราะเป็นการให้กำลังใจสัมผัส และอดทนต่อความเจ็บปวดที่ได้รับจากอุบัติเหตุ ทำให้สัมผัสรู้สึกดี และรู้ว่าคุณครูรักและห่วงใยสัมผัส ซึ่งเป็นการสัมผัสที่นุ่มนวล อ่อนโยน และปลอดภัย

สัมผัสที่ 2 คุณแม่ขอดู เพื่อสำรวจก้นที่เจ็บ

การขอดู เพื่อสำรวจแผลที่ก้น และดูแลแผลเบื้องต้น ก่อนนำส่งเพื่อรับการรักษา เป็นการสัมผัสที่ดี ช่วยให้เด็ก ๆ ปลอดภัย

สัมผัสที่ 3 คุณหอมสัมผัสและตรวจรักษาบาดแผล

ก้น และอวัยวะเพศ เป็นส่วนพิเศษซึ่งเป็นสิทธิของสัมผัสคนเดียวที่จะยอมให้ใครดูหรือสัมผัสได้ แต่ครั้งนี้ส่วนพิเศษนี้บาดเจ็บ และคุณหมอมจะช่วยรักษาให้สัมผัสหายและปลอดภัย จึงถือว่าเป็นสัมผัสที่ดี

สถานการณ์จำลอง

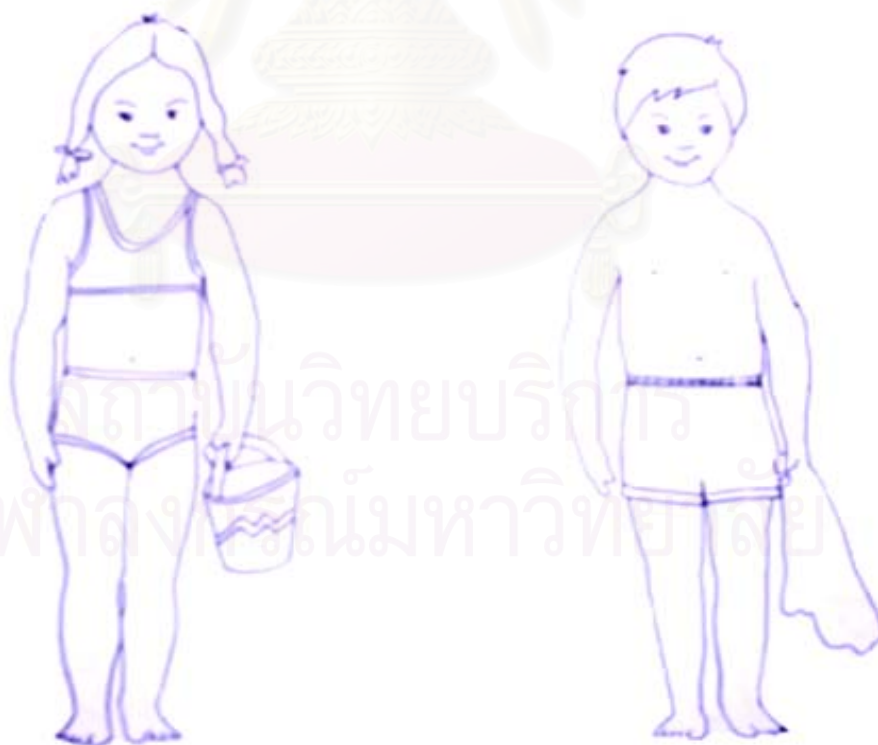
ให้ครูประจำชั้นที่ดูแลเด็กเดินเข้ามาและบอกให้นักเรียนช่วยกัน เก็บของเล่นที่วางอยู่เกะกะ แล้วครูก็ขอกอดแต่ละคนที่เป็นคนเก่ง และให้ความร่วมมือกับครูดีมาก

เพลง ไร่ร่างกายของหนู 2

(ทำนองโดย: Mr.Pedro Goas Chica)

ไร่ร่างกาย ไร่ร่างกายของหนู หนูกี้รู้ กี้รู้ หนูกี้รู้ กี้รู้
 มีใบหน้า หนูกี้รู้ กี้รู้ หนูกี้รู้ กี้รู้
 มีจมูก หนูกี้รู้ กี้รู้ หนูกี้รู้ กี้รู้
 มีใบหู ไครกี้รู้ กี้รู้ ไครกี้รู้ กี้รู้
 ไร่ร่างกาย ไร่ร่างกายของหนู ไร่ร่างกายของหนู เป็นของหนู ของหนู เป็นของหนู ของหนู
 มีคอ ไหล่ หนูกี้รู้ กี้รู้ หนูกี้รู้ กี้รู้
 มีอวัยวะ ะวะ เพศ หนูกี้รู้ กี้รู้ หนูกี้รู้ กี้รู้
 ไร่ร่างกาย ไร่ร่างกายของหนู ไร่ร่างกายของหนู หนูกี้หวง กี้หวง หนูกี้หวง กี้แหน
 ไร่ร่างกายของหนู หนูกี้รู้ กี้รู้ หนูกี้รู้ กี้รู้ โอ้...ทุกสิ่งแสนหวง

รูปภาพเด็กใส่ชุดว่ายน้ำ



แผนการจัดประสบการณ์ที่ 2

หน่วย การสัมผัสที่ไม่ดี เรื่อง การสัมผัส แลกกับสิ่งที่หนูชอบ วันที่

เวลา 30 นาที/คาบ (2 คาบ)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ฟังและปฏิบัติตามคำสั่งได้
2. ส่งเสริมการสนทนาและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและครูได้
3. บอกสัมผัสที่ไม่ดีจากประสบการณ์ของตนเองได้
4. บอกลักษณะของการสัมผัสที่ไม่ดีได้
5. สามารถแยกแยะการสัมผัสที่ไม่ดีได้

สาระสำคัญ

การสัมผัสที่ไม่ดี คือ การสัมผัสที่ทำให้รู้สึกไม่ดี รู้สึกอึดอัด รู้สึกสับสน รู้สึกตกใจ รู้สึกไม่พอใจ รู้สึกโกรธ รู้สึกไม่สบาย รู้สึกไม่ปลอดภัย ไม่มีความสุข เช่น การกอดรัดที่แน่น การตี การทำให้ร่างกายเจ็บ การสัมผัสอวัยวะเพศ หรือการใช้สิ่งของเพื่อแลกสัมผัสที่ไม่ดี ซึ่งทำให้รู้สึกสับสน บางครั้งการสัมผัสที่ไม่ดีนั้น อาจทำให้รู้สึกสองอย่างคือ ทั้งรู้สึกดี และรู้สึกไม่ดี ปะปนกัน แต่เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่งทำให้รู้สึกไม่ดี เช่น นักเรียนชอบคนนั้น แต่ไม่ชอบการสัมผัสของเขา จึงสรุปได้ว่าการสัมผัสที่ไม่ดีมีลักษณะดังนี้

1. สัมผัสของคนแปลกหน้า
2. สัมผัสร่างกายไม่เลือกที่ เช่น ลูบคลำ หรือจับอวัยวะที่เป็นส่วนตัว และอวัยวะเพศ
3. คนที่รู้จักสัมผัสร่างกายโดยไม่มีเหตุผล เช่น จับก้น จับอวัยวะเพศ
4. การสัมผัสที่ทำให้รู้สึกไม่ดี และ รู้สึกสับสน เช่น การให้อาหาร, ของเล่น, การพาไปเที่ยวเพื่อแลกกับการสัมผัสร่างกาย เช่น ให้อุ้มลูบลูบคลำร่างกาย หรือลูบคลำร่างกายเด็ก
5. สัมผัสที่บอกให้เด็กเก็บเป็นความลับ เช่น บางคนให้เด็กสัมผัสอวัยวะเพศของตน หรือขอจับอวัยวะเพศของเด็ก เช่น การทำให้ร่างกายเจ็บ หรือการสัมผัสที่ไม่มีเหตุผลที่ดี เช่น สัมผัสร่างกายไม่เลือกที่ การสัมผัสอวัยวะเพศ

ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรม	เวลา	สื่อ/อุปกรณ์
<p>ขั้นนำ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เปิดเทปเพลง "ร่างกายของเรา" ทำท่าทางประกอบจังหวะเพลง 4. ครูบอกให้นักเรียนแสดงท่าทางขณะที่เกิดความรู้สึกไม่ดีคนละ 1 ท่า เช่น สับสน ไม่พอใจ โกรธ เสียใจ อึดอัด กังวล ไม่สบาย ตกใจ ร้องไห้ และให้เพื่อน ๆ ทายว่าทำนี่คืออะไร 5. ให้นักเรียนบอกประสบการณ์สัมผัสที่ไม่ดี จากที่ตนเองเคยได้รับ <ul style="list-style-type: none"> - สัมผัสกับใคร - สัมผัสอะไร 4. ครูสรุปสัมผัสที่ไม่ดีต่าง ๆ จากประสบการณ์ของนักเรียน 	<p>5 นาที</p> <p>5 นาที</p>	<p>เทปเพลง</p>
<p>ขั้นกิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. ครูสอนความหมายและลักษณะของการสัมผัสที่ไม่ดี 6. ครูเล่าการสัมผัสที่ไม่ดี เรื่อง การสัมผัสแลกกันสิ่งที่หนูชอบ ให้นักเรียนฟัง 1 รอบซึ่งจะมีสถานการณ์ที่ผู้นำของเล่น อาหาร และการชวนไปเที่ยว มาขอแลกสัมผัสร่างกายเด็ก ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - สัมผัสที่ 1 ขอถอดแทนคำขอบคุณ - สัมผัสที่ 2 ขอจับก้น เพื่อแลกกับขนมที่หนูชอบกิน - สัมผัสที่ 3 ขอจับอวัยวะเพศ เพื่อแลกกับตุ๊กตาและหุ่นยนต์ตัวใหญ่ - การชักชวน ชวนไปเที่ยวสนามเด็กเล่นที่อื่น 5. หลังจากเล่าเรื่องแล้ว ให้นักเรียนเลือกผู้แสดงและกำหนดบทบาทสมมติ <ul style="list-style-type: none"> - เลือกนักเรียนที่จะแสดงสมมติเป็นตัวละครจากเรื่องที่เล่า - จัดฉากและเตรียมการแสดง ด้วยอุปกรณ์ที่ใช้ในสถานการณ์สมมติตามจุดที่กำหนดไว้ - เตรียมผู้ชม โดยเน้นมารยาทในการฟังและการสังเกต 	<p>5 นาที</p> <p>30 นาที</p>	<p>ตุ๊กตา หุ่นยนต์</p>

<p>สถานการณ์ เพื่อแสดงความคิดเห็นว่า ยอม หรือ ไม่ยอม ทำตามคำขอนั้นๆ ในภายหลังการแสดง</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามเหตุการณ์ที่ครูกำหนดให้ <p>6. หลังจากแสดงจบแต่ละรอบ ให้นักเรียนบอกความคิดของตนเอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - สัมผัสที่ 1 หนูจะยอมให้กอดไหม เพราะอะไร - สัมผัสที่ 2 หนูจะยอมให้จับก้นไหม เพราะอะไร - สัมผัสที่ 3 หนูจะยอมให้จับอวัยวะเพศไหม เพราะอะไร - การชักชวน หนูจะยอมไปเที่ยวกับเขาไหม เพราะอะไร <p>7. ครูสรุปการขอสัมผัสที่ไม่ดีและการชักชวน ในข้อ 6 (ใบความรู้ที่ 1)</p> <p>8. ให้นักเรียนแสดงซ้ำเรื่องเดิม แต่ให้ปฏิเสธการขอสัมผัสและการชักชวน</p>	5 นาที	ของขวัญ ของเล่น ขนม
<p>ขั้นสรุป</p> <p>1. ครูสรุปเรื่องการสัมผัสที่ไม่เหมาะสมที่อาจเกิดขึ้น และสิ่งสำคัญคือการสังเกตและเชื่อในความรู้สึกของตนเองทั้งจากคนแปลกหน้าและคนรู้จัก</p>	5 นาที	
<p>ขั้นประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผลจากการสังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรม 2. ประเมินความสามารถในการแยกแยะสัมผัสที่ไม่ดีจากสถานการณ์จำลอง 1 ที่ครูจัดขึ้น เป็นรายบุคคล 3. ประเมินความพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในวันนี้ ซึ่งจะมีดังนี้ รู้สึกไม่สนุก ☹️ และรู้สึกสนุก 😊 	5 นาที	กระดาษแข็ง

สื่อ/ อุปกรณ์

1. ป้ายหมายเลขประจำตัวนักเรียน
2. สถานการณ์จำลอง เรื่อง การสัมผัสแลกเปลี่ยนสิ่งที่หนูชอบ
3. ตุ๊กตา หุ่นยนต์
4. เกมสักระด่าขำเดียว
5. กระดาษแข็ง รูปหน้า ที่ใช้บอกแทนความรู้สึกของนักเรียน



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานการณ์สมมติ
การสัมผัสแลกเปลี่ยนที่หนูชอบ

พฤติกรรมกรรมการสัมผัสที่ไม่เหมาะสม

/การดู การกอด จูบ ลูบคลำ

การชวนไปเที่ยว

คำสั่ง ครูถามนักเรียน เพื่อนำมาประกอบในสถานการณ์สมมติ โดยถามว่า

- ชอบไปเที่ยวที่ไหนมากที่สุด
- ชอบกินอะไรมากที่สุด
- ชอบของเล่นใดมากที่สุด

ขณะที่ ไข่ กุ้ง กบ และ แก้ว กำลังเล่นกระด่าขาคีอยู่คนเดียวอยู่ที่สนามเด็กเล่นในชุมชน ซึ่งเคยเล่นกันเป็นประจำ เมื่อเล่นกันอยู่พักหนึ่ง ก็มีพี่ชายคนหนึ่งเดินเข้ามาและขอเล่นด้วย โดยเด็กทั้ง 4 ก็คุ้นหน้าคุ้นตาดี และรู้ว่าชายคนนี้มีบ้านอยู่ในชุมชนนี้แน่ จึงยอมให้เล่นด้วย ทั้ง 5 คนก็เล่นกันอย่างสนุกสนานมาก และเหนื่อยพอสมควร พี่ชายคนนั้นจึงพูดกับเด็ก ๆ ว่า

สัมผัสที่ 1 เด็ก ๆ พี่ชอบใจมากนะที่เด็ก ๆ ให้พี่เล่นด้วย พี่ชอบน้องมากเลย พี่ขอกอดขอบคุณน้องได้ไหม

สัมผัสที่ 2 สนุกจังเลย แต่เหนื่อยนะ น้องอยากกินอะไรพี่เลี้ยงทุกอย่างเอง แต่ขอจับกัน 1 ทีนะ

สัมผัสที่ 3 พี่เตรียมของเล่นมา มีตุ๊กตาและหุ่นยนต์ตัวใหญ่ ใครอยากได้อะไรไปเลย แต่ขอจับอวัยวะเพศ 1 ทีนะ

สัมผัสที่ 4 น้องครับ พี่รู้จักสนามเด็กเล่นที่หนึ่งไม่ไกลจากที่นี่เลย มีของเล่นเยอะ มีม้าหมุน ชิงช้า สไลด์เดอร์ บ้านเด็ก ตัวต่อ ลูกบอล เล่นฟรีด้วย มีใครจะไปกับพี่บ้าง

คำชี้แจง จงกำหนดผู้แสดงและบทบาทสมมติตามเรื่องดังนี้

- | | | |
|--------------------------------|---|----|
| 1. พี่ชายคนหนึ่ง (เคยเห็นหน้า) | 1 | คน |
| 2. น้องไข่ | 1 | คน |
| 3. น้องกุ้ง | 1 | คน |
| 4. น้องกบ | 1 | คน |
| 5. น้องแก้ว | 1 | คน |

ใบความรู้ 1

การสัมผัสแลกเปลี่ยนสิ่งที่หนูชอบ

พฤติกรรมกรรมการสัมผัสที่ไม่เหมาะสม/ การดู การกอด จูบ ลูกคลำ/ การชวนไปที่อื่น

สัมผัสที่ 1 เด็ก ๆ พี่ชอบใจมากนะที่เด็ก ๆ ให้พี่เล่นด้วย พี่ชอบน้องมากเลย พี่ขอกอด
ขอบคุณน้องได้ไหม

การขอสัมผัสด้วยการกอดของพี่ชายคนนี้ เป็นการขอสัมผัสที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากไม่มี
เหตุจำเป็นที่จะให้กอด เพราะถ้าต้องการขอบคุณก็เพียงพอขอบคุณก็เพียงพอแล้ว

สัมผัสที่ 2 สนุกจังเลย แต่เหนื่อยนะ น้องอยากกินอะไรพี่เลี้ยงทุกอย่างเอง แต่ขอจับกัน 1
ทีนะ

การขอสัมผัสด้วยการลูกคลำตามตัว รวมทั้งขอจับกัน เป็นการลูกคลำขอบเขตร่างกายที่เป็น
ส่วนตัว มิใช่ส่วนที่จะนำมาจับกันเล่น ๆ แม้แต่คนที่รู้จักคุ้นเคยก็ยังหวงแหน นอกจากเหตุจำเป็นที่
จะต้องได้รับการรักษา หรือเพื่อสุขภาพเท่านั้น ดังนั้นจึงถือว่าการขอสัมผัสจากชายคนนี้ เป็นสัมผัส
ที่ไม่ดี ซึ่งจะนำไปสู่การบาดเจ็บทางเพศ

สัมผัสที่ 3 พี่เตรียมของเล่นมา มีตุ๊กตาและหุ่นยนต์ตัวใหญ่ ใครอยากได้เอาไปเลย แต่ขอ
จับอวัยวะเพศ 1 ครั้งนะ

การขอจับอวัยวะเพศ เป็นอวัยวะที่เฉพาะและเป็นสิทธิของตนเพียงคนเดียว มิใช่ส่วนที่จะ
ให้ใครๆ สัมผัสเล่น รวมทั้งไม่สัมผัสอวัยวะเพศผู้อื่น และไม่ให้ผู้อื่นสัมผัสอวัยวะเพศของตน
เพราะอาจนำไปสู่การบาดเจ็บของอวัยวะเพศได้ หรือแม้แต่คนที่รู้จักคุ้นเคย และคนในครอบครัว
ยกเว้นกรณีเกิดบาดเจ็บทางเพศ ดังนั้น การสัมผัสของชายดังกล่าวจึงเป็นสัมผัสที่ไม่ดีและไม่ควร
ให้สัมผัส

การชักชวน น้องครับ พี่รู้จักสนามเด็กเล่นที่หนึ่งไม่ไกลจากที่นี่เลย มีของเล่นเยอะ มีม้า
หมุน ชิงช้า สไลด์เดอร์ บ้านเด็ก ตัวต่อ ลูกบอล เล่นฟรีด้วย มีใครจะไปกับพี่บ้าง

การไปกับคนอื่นไม่ว่าใคร ที่ไม่ใช่ผู้ปกครองหรือพ่อแม่ อาจทำให้ไม่ปลอดภัย ดังนั้นการ
ชวนไปที่อื่นของชายดังกล่าวจึงไม่เหมาะสม

สถานการณ์จำลอง 1
การแยกแยะสัมพัทธ์ที่ไม่ดีจาก

คำชี้แจง ครูจัดให้นักเรียนเข้ามาอยู่ในสถานการณ์จำลองดังนี้
รุ่นพี่ในโรงเรียนขอให้นักเรียนนั่งตักเขา และจะให้คู่ลูกแมวน่ารัก นักเรียนจะ
ยอมนั่งตักรุ่นพี่หรือไม่



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 3

หน่วย การป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ เรื่อง ทักษะป้องกันการ วันที่
 ล้วงละเมิดทางเพศ เวลา 30 นาที/คาบ(2 คาบ)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถตัดสินใจตอบโต้ต่อสถานการณ์ขอสัมผัสร่างกายที่ไม่เหมาะสมได้
2. สามารถเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อมีผู้ขอสัมผัสที่ไม่เหมาะสมได้
3. สามารถบอกกติกาที่จะทำให้ตนเองปลอดภัยได้

สาระสำคัญ

ทักษะที่จำเป็นในขณะที่อยู่ในสถานการณ์ขอสัมผัสที่ไม่เหมาะสม เช่น การตัดสินใจเพื่อตอบโต้ต่อสถานการณ์ที่ใหญ่ขอสัมผัสหรือสัมผัสร่างกายที่ไม่เหมาะสม ได้แก่

1. ทักษะการปฏิเสธอย่างเหมาะสม โดยปฏิเสธสัมผัสที่ไม่ดีหรือสัมผัสสอวยะเพศ ด้วยการพูดคำว่า “ไม่” หรือ “อย่านะ” “หนูไม่ชอบ” เมื่อคนแปลกหน้า รวมทั้งคนที่รู้จักคุ้นเคยดี มีพฤติกรรมขอสัมผัสร่างกายไม่เลือกที่ รวมทั้งการกอด การจูบ การจับ และลูบคลำร่างกายที่เป็นส่วนตัวหรืออวัยวะเพศของเด็ก และการชวนไปที่อื่น

2. ทักษะการตัดสินใจหลีกเลี่ยงหนีจากเหตุการณ์นั้น ด้วยการวิ่งออกจากสถานที่เกิดการสัมผัสที่ไม่เหมาะสมนั้นให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

3. ทักษะการสื่อสาร ด้วยการเล่าเหตุการณ์ที่มีบางคนพยายามจะสัมผัสไม่ดีหรือสัมผัสสอวยะเพศ ให้กับผู้ใหญ่ที่ไว้ใจช่วยเหลือโดยทันที

นอกจากนี้สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งคือ ผู้ที่กระทำการสัมผัสไม่เหมาะสมต่อเด็ก หรือสัมผัสสอวยะเพศเป็นผู้กระทำความผิด ควรจะได้รับโทษและรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ไม่ไฉ่เด็ก

กติกาที่ปลอดภัย

สำหรับ จิตตินันท์ (2541), Fink (1998) Lisa Korn (2004) Wurtele, Marrs, และ Miller-Perrin (1987) Conte JR, Rosen C, Saperstein L, Shermack R. (1985)

1. ไม่ให้ใครมาแตะต้องตัว โดยเฉพาะคนแปลกหน้า หรือคนรู้จักมาขอแตะต้องร่างกายที่เป็นส่วนตัวโดยไม่มีเหตุผลที่ดี
2. ถ้าสงสัยว่าเป็นสัมผัสที่ไม่ดี เป็นสิทธิของหนู ที่จะห้ามได้ทันทีว่าอย่านะ หนูไม่ชอบ หนูไม่เอา หรือหนูไม่ไป
3. ถ้ามีใครมาแตะต้องตัวหนูโดยไม่มีเหตุผลที่ดี หนูไม่ควรทนอึดอัด เพราะนั่นไม่ใช่ความผิดของหนู หนูควรรีบฟ้องผู้ใหญ่ทันที และไม่ปิดบังเพราะผู้ใหญ่ที่หนูไว้วางใจจะได้ช่วยเหลือหนู
4. ถ้าหนูบอกผู้ใหญ่แล้ว แต่เขาไม่ฟัง ให้หนูพยายามบอกอีกจนกว่าผู้ใหญ่จะเข้ามาปกป้องและช่วยเหลือหนู
5. ไม่เอาของทุกอย่างจากคนอื่น โดยเฉพาะคนแปลกหน้า เช่น เงิน ของขวัญ อาหาร เครื่องดื่ม และยาทุกชนิด หรือแม้แต่คนที่รู้จักและใช้สิ่งของแลกกับการขอสัมผัสอวัยวะเพศ
6. บอกให้พ่อแม่ทราบก่อน จะไปที่ไหน ไปกับใคร ไปอย่างไร จะกลับเมื่อไร
7. เมื่อไปเล่นในที่ต่างๆ ชวนเพื่อนไปเล่นด้วย หรือเล่นเป็นกลุ่ม จะช่วยให้หนูปลอดภัย
8. ไม่ไปไหนกับคนอื่น
9. ร่างกายทุกส่วนเป็นของหนู ดังนั้นหนูมีสิทธิที่จะดูแลร่างกายของหนูให้ปลอดภัย

สื่อ/ อุปกรณ์

1. ป้ายหมายเลขประจำตัวนักเรียน
2. นิทาน สมมติสถานการณ์ 1,2,3
3. ตุ๊กตา หุ่นยนต์
4. เกมสื่กระต่ายขาเดียว
5. กระดาษแข็ง รูปหน้า ที่ใช้บอกแทนความรู้สึกของนักเรียน

ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรม	เวลา	สื่อ/อุปกรณ์
<p>ขั้นนำ</p> <p>1. เปิดเทปเพลง ”ไอ้ร่างกายของหนู” ทำท่าทางประกอบจังหวะเพลง</p> <p>2. ครูให้นักเรียนจับคู่กัน แล้วให้ฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ขอสัมผัสที่ไม่ดี แล้วให้อีกฝ่ายหนึ่งแสดงการตอบโต้ด้วยวิธีของตนเอง เช่น การพูดตอบ การแสดงท่าทางต่างๆ</p> <p>3. ครูสรุปการขอสัมผัสที่ไม่ดีแบบต่าง ๆ และวิธีการตอบโต้ของนักเรียนต่อการขอสัมผัสที่ไม่เหมาะสม</p>	<p>5 นาที</p> <p>5 นาที</p>	<p>เทปเพลง</p>
<p>ขั้นกิจกรรม</p> <p>4. ครูนำเข้าสู่เรื่องทักษะที่จำเป็น ด้วยการเล่านิทานเกี่ยวกับการขอสัมผัสที่ไม่เหมาะสมแบบต่าง ๆ (นิทานสมมติเรื่องที่1-5) แล้วให้นักเรียนตัดสินใจว่าจะทำอย่างไร ถ้าตนเองอยู่ในเหตุการณ์นั้น (ครูสุ่มให้นักเรียนตอบ 4-5 คน)</p> <p>5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้นักเรียนเลือกผู้แสดงตามนิทานสมมติแต่ละเรื่อง - ให้นักเรียนแสดงบทบาทขอสัมผัสแบบต่างๆ ตามนิทานที่ครูเล่า - ให้นักเรียนผู้ถูกขอสัมผัสตอบโต้ด้วยวิธีของตนเอง - เมื่อแสดงจบให้นักเรียนบอกวิธีการตอบโต้ต่อการขอสัมผัสที่ไม่เหมาะสมในกลุ่มของตนเอง <p>6. ครูสรุปวิธีการตอบโต้ของนักเรียนต่อนิทานสมมติที่ครูกำหนดให้</p> <p>7. ครูเล่านิทานวิธีการตอบโต้ด้วยการปฏิเสธ การหนีไป และการนำเรื่องไปบอกผู้ใหญ่ รวมถึงกฎกติกาที่ทำให้ตนเองปลอดภัย</p>	<p>5 นาที</p> <p>20 นาที</p> <p>5 นาที</p> <p>5 นาที</p>	<p>ตุ๊กตา ของเล่น ของขวัญ หุ่นยนต์</p>

8. ครูให้เด็กแสดงซ้ำอีกรอบ ในการปฏิเสธสัมผัสที่ไม่เหมาะสม และการชักชวน, การหลีกหนีและเล่าให้ผู้ใหญ่ที่ไว้ใจทราบ เพื่อขอความช่วยเหลือ	5 นาที	
ขั้นสรุป 9. ครูสุ่มให้นักเรียนสรุปวิธีการตัดสินใจตอบโต้ต่อสถานการณ์ขอสัมผัสที่ไม่เหมาะสม 10. ให้นักเรียนบอกกติกาที่ปลอดภัยจากการสัมผัสไม่เหมาะสม	5 นาที	
ขั้นประเมินผล 1. ประเมินผลจากการสังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรม 2. ประเมินผลจากการสร้างสถานการณ์จำลอง โดยให้ผู้ใหญ่จากภายนอกนำของขวัญชิ้นใหญ่ไปให้เด็กและบอกว่าจะชวนไปว่ายน้ำ โดยสังเกตการแสดงพฤติกรรมตอบโต้ของนักเรียนในแต่ละบุคคลและบันทึก 3. ประเมินความพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในวันนี้ โดยแจกการ์ด 2 ใบให้นักเรียน คือ รู้สึกไม่สนุก ☹️ และรู้สึกสนุก 😊 แล้วให้นำการ์ดที่ตรงกับความรู้สึกของตนเองมาส่งครู 4. ประเมินผลหลังเรียน post-test ชุดเดียวกับที่ทำการทดสอบในครั้งแรก (pre-test)	5 นาที	กระดาษแข็ง

นิทานสมมติเรื่องที่ 1

แก้วจอมซน

พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม /การมอง

แก้วเป็นเด็กหญิงตัวเล็ก ๆ คนหนึ่ง ที่ชอบวิ่งชนไปบ้านโน้นที่ บ้านนี้ที่ บางวันแก้วก็วิ่งตกท่อน้ำบ้าง บางทีก็วิ่งชนของข้างบ้านแตกบ้าง บางทีก็ชนจานแตกบ้าง จนได้แผลมาเกือบทุกวัน

วันนี้ แก้วกับเพื่อน ๆ 3 คน วิ่งเล่นที่สนามหลังบ้านลุงห่าน เล่นกระต่ายขาเดียวอยู่พักหนึ่ง แก้วก็ออกความคิดว่า ที่บ้านลุงห่านมีสระน้ำเด็กเล่น “พวกเราขอลุงห่านเล่นน้ำกันเถอะ” ทุกคนเห็นด้วยกับแก้ว แก้วเดินไปถามลุงห่าน ซึ่งลุงก็ตอบว่า “เล่นได้” แก้วกับเพื่อนร้องดีใจ เอ้ เอ้ แต่ลุงห่านพูดยังไม่จบ ถ้าเด็ก ๆ จะเล่นน้ำ ต้องถอดเสื้อผ้าทุกตัว และลุงจะนั่งดูเด็ก ๆ เล่น

คำชี้แจง จงกำหนดผู้แสดงและบทบาทสมมติตามเรื่องดังนี้

- | | | |
|-------------|---|----|
| 1. แก้ว | 1 | คน |
| 2. เพื่อน ๆ | 3 | คน |
| 3. ลุงห่าน | 1 | คน |

สำหรับครู

แก้วจอมซน

พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม /การมอง

ร่างกายที่เป็นส่วนตัวหนูรวมทั้งอวัยวะเพศ เป็นส่วนเฉพาะและพิเศษของตัวหนูคนเดียว คนอื่นไม่มีสิทธิมาดู เพราะมันเป็นสิทธิของหนูคนเดียวเท่านั้น

นิทานสมมติเรื่องที่ 2

อ้อมกับการอาบน้ำ

พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม / การสัมผัส

คำสั่ง ครูถามนักเรียนว่า เด็ก ๆ อาบน้ำ แต่งตัวได้เองหรือยังคะ แล้วเล่านิทาน

เย็นวันนี้ คุณพ่อและคุณแม่ของอ้อมไปงานแต่งงาน และบอกอ้อมว่า คุณแม่จะขอกลับดึก และจะให้ลูกชายของคุณป้า มาอยู่เป็นเพื่อน ชื่อพี่ ก๊อป หนูอ้อมกับพี่ก๊อปนั่งดูหนังกันจนดึก กระทั่งอ้อมง่วงนอน จึงลุกขึ้นไปอาบน้ำในห้องน้ำ พี่ก๊อป ก็เคาะประตูห้องน้ำเรียกและถามอ้อมว่า พี่ก๊อปจะอาบน้ำและใส่เสื้อผ้าให้ ตกลงไหม”

คำชี้แจง จงกำหนดผู้แสดงและบทบาทสมมติตามเรื่องดังนี้

- | | | |
|------------------|---|----|
| 1. คุณพ่อ/คุณแม่ | 2 | คน |
| 2. น้องอ้อม | 1 | คน |
| 3. พี่ก๊อป | 1 | คน |
| 4. คุณป้า | 1 | คน |

สำหรับครู

อ้อมกับการอาบน้ำ

พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม / การสัมผัส

การอาบน้ำและการแต่งตัว รวมถึงการเข้าห้องน้ำ เป็นเรื่องส่วนตัว ที่ทำกันในที่เฉพาะ ไม่ให้ใครเห็น เพราะถ้าใครมาแตะต้องหรือสัมผัสจะทำให้เรารู้สึกอึดอัด อับอาย ไม่พอใจ ก็อย่าให้ใครมาแตะต้องตัวหนู ซึ่งเป็นของหนูคนเดียวที่จะหวงแหนไว้

ยกเว้นแต่น้องตัวเล็ก ๆ ที่ยังไม่สามารถอาบน้ำและทำความสะอาดตนเองได้ จึงจะต้องอาศัยพ่อแม่ที่จะช่วยเหลือ รวมถึงช่วยเปลี่ยนผ้าอ้อมให้ด้วย

นิทานสมมติเรื่องที่ 3

เหตุการณ์ในที่ทำงานคุณพ่อ

พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม /ขอสัมผัสร่างกายและอวัยวะเพศ

วันนี้เป็นวันหยุดสุดสัปดาห์ ปกติก้อยจะอยู่ที่บ้านเล่นของเล่นที่ก้อยชอบ แต่วันนี้คุณพ่อก็ไม่ได้หยุดงานตามเคย และที่บ้านก็ไม่มีใครอยู่ คุณพ่อจึงพาก้อยไปที่ทำงานด้วย ขณะที่คุณพ่อกำลังอยู่กับการทำงานอยู่นั้น ก้อยก็วิ่งเล่นไปโต๊ะทำงานของเพื่อนคุณพ่อ โต๊ะโน้นที โต๊ะนี้ที พอเหนื่อยก็หยุดพัก ก้อยไปหยุดพักใกล้ ๆ ลุงโต ซึ่งเป็นเพื่อนพ่อ ลุงโตทำทางเป็นสนใจดี ยืมให้ก้อยตลอดเลย ลุงโตยังใจดีเปิดเกมส์ให้ก้อยเล่นด้วย ก้อยสนุกมาก แต่เมื่อได้จังหวะลับตาคนอื่น คุณลุงมักจะเอามือมาลูบตามแขน ขา และตัวก้อย ก้อยรู้สึกอึดอัด แต่ก็ไม่ได้พูดอะไร และก็ยังเล่นเกมส์ต่อ ก้อยสนุกมาก แล้วลุงโตก็มานั่งใกล้ ๆ และถามก้อยว่า “ขอจับอวัยวะเพศก้อยได้ไหม”

คำชี้แจง จงกำหนดผู้แสดงและบทบาทสมมติตามเรื่องดังนี้

- | | | |
|-------------|---|----|
| 1. คุณพ่อ | 1 | คน |
| 2. ลุงโต | 1 | คน |
| 3. น้องก้อย | 1 | คน |
| 4. คนทำงาน | 2 | คน |

สำหรับครู

เหตุการณ์ในที่ทำงานคุณพ่อ

พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม / การสัมผัส

ร่างกายของหนูๆ เป็นเจ้าของ คนอื่นไม่มีสิทธิสัมผัส หรือแตะต้องและโดนตัวหนู เช่น กอด จูบ ลูบ คลำ โดยเฉพาะอวัยวะเพศที่เป็นส่วนตัวหนู ถ้ามีใครมาแตะต้องหรือสัมผัสนั้นแสดงว่าเขาล่วงเกินร่างกายที่เป็นส่วนตัวของหนู จะต้องรีบวิ่งหนี และบอกผู้ใหญ่ที่หนูไว้วางใจ เช่นคุณพ่อของหนูเอง

นิทานสมมติเรื่องที่ 4

เรื่อง พาไปเที่ยว

สถานการณ์หลอกหลวง/ ด้วยการชวนไปเที่ยว

คำสั่ง ครูถามเด็ก ๆ ว่าชอบไปเที่ยวที่ไหนมากที่สุด เพื่อนำมาใช้ในสถานการณ์หลอกหลวง หลังเลิกเรียนวันนี้ ใก่ กุ้ง กบ แก๊บ กำลังเดินลิงชิงบอลกันอยู่ที่สนามเด็กเล่นของชุมชน ซึ่งเล่นกันเป็นประจำ เล่นกันอยู่พักหนึ่ง ก็มีพี่ชายในชุมชนคนหนึ่งเดินเข้ามาและขอเล่นด้วย และทั้ง 5 คนก็เล่นกันอยู่พักหนึ่ง จนมืด พี่ชายคนนี้จึงชวนเด็ก ๆ กลับบ้าน แต่ก่อนกลับบ้านได้ชวนเด็กทั้ง 4 คนว่าวันเสาร์ – อาทิตย์นี้จะพาไปเที่ยวสนามเด็กเล่นที่อื่น ใกลี้ ๆ แถวนี่ เป็นสนามใหญ่กว่าและก็มีของเล่นมากมาย

คำชี้แจง จงกำหนดผู้แสดงและบทบาทสมมติตามเรื่องดังนี้

- | | | |
|-----------------------------|---|----|
| 1. ชายในชุมชนที่เคยเห็นหน้า | 1 | คน |
| 2. น้องใก่ | 1 | คน |
| 3. น้องกุ้ง | 1 | คน |
| 4. น้องกบ | 1 | คน |
| 5. น้องแก๊บ | 1 | คน |

สำหรับครู

พาไปเที่ยว

พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม / การสัมผัส
ก่อนที่หนู จะไปเล่นที่ใด ควรบอกพ่อแม่ และขออนุญาตท่านก่อนไป รวมทั้งแจ้งว่าไปกับใคร ไปที่ไหน และจะกลับเมื่อไร ให้ชัดเจน จะช่วยให้หนูปลอดภัย

นิทานสมมติเรื่องที่ 5

เรื่อง ของกินและรางวัล

สถานการณ์หลอกหลวง/ ด้วยการให้ของกินและรางวัล

คำสัง ครูถามเด็ก ๆ ว่าชอบกินอะไรมากที่สุด เพื่อนำมาใช้ในสถานการณ์หลอกหลวง

วันนี้เป็นวันหยุดสุดสัปดาห์ ญาติ ๆ ก็มาเที่ยวที่บ้านของหนูแดง มี คุณลุงคุณป้า ซึ่งเป็นญาติที่คุณพ่อ คุณแม่สนิท และได้พบหากันมานาน จึงพูดคุยกันอย่างสนุกสนาน ทิ้งให้หนูแดงดูโทรทัศน์ในห้องนอนตามลำพัง คุณลุงมานั่งดูด้วย “วันนี้ไม่มีการ์ตูนให้ดู” หนูแดงบ่น คุณลุงจึงออกปากชวนว่า “ลุงมีอะไรสนุก ๆ ให้เล่น มันสนุกมากเลย หนูแดงสงสัย “อะไรหรอคะ” คุณลุงบอกว่า “แต่เป็นความลับนะ เล่นได้แค่เราสองคน” หนูแดง “แล้วมันคืออะไร” ลุงตอบว่า “สัญญา ก่อนสิว่าจะไม่บอกใคร” หนูแดงตอบด้วยความอยากรู้อย่างจะได้เล่นอะไร “สัญญา ก็ได้” มาเล่นจับอวัยวะเพศของลุงดีกว่า ลุงจะซื้อไอศกรีม(.....ของกินที่เด็ก ๆ ชอบ) หรือรางวัลชิ้นใหญ่ที่หนูอยากได้ ลุงจะให้ถ้าหนูแดงทำตามที่คุณลุงบอก

คำชี้แจง จงกำหนดผู้แสดงและบทบาทสมมติตามเรื่องดังนี้

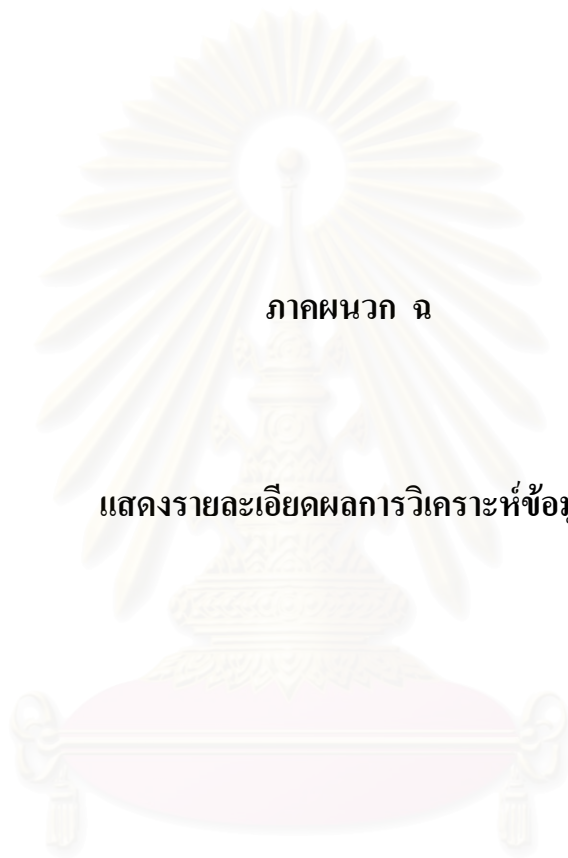
- | | | |
|------------------|---|----|
| 1. คุณพ่อ/คุณแม่ | 2 | คน |
| 2. หนูแดง | 1 | คน |
| 3. คุณลุง | 1 | คน |
| 4. พี่โต้ง | 1 | คน |

สำหรับครู

ของกินและรางวัล

พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม / การให้สัมผัส

ในร่างกายทุกส่วน ผู้ที่เป็นเจ้าของเท่านั้นที่จะมีสิทธิสัมผัสได้ โดยเฉพาะอวัยวะเพศที่เป็นส่วนตัวของแต่ละคน ไม่ควรไปล่วงเกินเขาถึงแม้ว่าเขาจะยินยอมให้ทำ รวมถึงไม่ให้ใครมาสัมผัสร่างกายและอวัยวะเพศของเราด้วย นอกจากนี้มีเหตุจำเป็น เช่นกรณีที่คุณหมดจ้วร่างกายที่บาดเจ็บ หรือคุณพ่อ คุณแม่ที่ช่วยทำความสะอาดร่างกายให้



ภาคผนวก ฉ

แสดงรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 แสดงค่ามัธยฐาน(Median) ของพื้นที่รื้อน้องเพศชายและเพศหญิงของกลุ่มตัวอย่างเด็กอนุบาลที่เข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดในเด็กอนุบาล ดังนี้

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มควบคุม (n = 80)	กลุ่มทดลอง (n = 80)	รวม (n = 160)
เด็กอนุบาลเพศชายมีพื้นที่รื้อน้องเพศชาย มัธยฐาน(Median)	0	1	0
เด็กอนุบาลเพศชายมีพื้นที่รื้อน้องเพศหญิง มัธยฐาน(Median)	0	1	1
เด็กอนุบาลเพศหญิงมีพื้นที่รื้อน้องเพศชาย มัธยฐาน(Median)	1	0	1
เด็กอนุบาลเพศหญิงมีพื้นที่รื้อน้องเพศหญิง มัธยฐาน(Median)	1	1	1

จากตารางที่ 14 แสดงจำนวนพื้นที่รื้อน้องร่วมบิดามารดากับตัวนักเรียนเป็นค่ามัธยฐาน (Median) ซึ่งพบว่าทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีจำนวนพื้นที่รื้อน้องที่แบ่งตามเพศของนักเรียนที่เข้าร่วมในการศึกษาคั้งนี้คือ กลุ่มควบคุมเพศชาย มีพื้นที่รื้อน้องที่เป็นเพศชายและหญิงมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 0 ส่วนกลุ่มทดลองเพศชายมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 1 ของพื้นที่รื้อน้องทั้งเพศชายและเพศหญิง แต่สำหรับเด็กอนุบาลเพศหญิงที่เข้าร่วมในการวิจัยคั้งนี้มีพื้นที่รื้อน้องเพศชายและเพศหญิงคั้งนี้คือ ในกลุ่มควบคุมเพศหญิงมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 1 ของพื้นที่รื้อน้องเพศชายและเพศหญิง ส่วนในกลุ่มทดลองเด็กหญิงมีพื้นที่รื้อน้องเพศชายคือ ค่ามัธยฐานเท่ากับ 0 และพื้นที่รื้อน้องเพศหญิงมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 1

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเด็กอนุบาลที่เข้าร่วมการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล้วงละเมิดในเด็กอนุบาล โดยจำแนกตามการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ และประสบการณ์จากการล้วงละเมิดทางเพศ

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มควบคุม (n = 80)		กลุ่มทดลอง (n = 80)		รวม (n = 160)	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศ						
1. เคยมีคนสอนหนูใหม่ ว่า “อย่าให้คนแปลกหน้า มาโดนตัวหนู”						
เคย	50	62.5	45	56.2	95	59.4
ไม่เคย	30	37.5	35	43.8	65	40.6
2. เคยมีคนสอนหนูใหม่ค่ะว่า “ไม่ให้ไปกับคนอื่น ถ้าไม่ใช่เป็นคนในบ้าน”						
เคย	48	60.0	53	66.2	101	63.1
ไม่เคย	32	40.0	27	33.8	59	36.9
3. เคยมีคนสอนหนูใหม่ค่ะว่า “อย่าให้คนอื่นจับก้นหนู”						
เคย	38	47.5	38	47.5	76	47.5
ไม่เคย	42	52.5	42	52.5	84	52.5
4. เคยมีคนสอนหนูใหม่ค่ะว่า “อย่าให้คนอื่นจับอวัยวะเพศหนู”						
เคย	38	47.5	37	46.2	75	46.9
ไม่เคย	42	52.5	43	53.8	85	53.1

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนร้อยละเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล

ศึกษาในกลุ่มควบคุม	ก่อนสอน (n = 80)		หลังสอน (n = 80)		t
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	
ข้อคำถามด้านบวก					
1. ถ้าหนูขี้รถจักรยานล้ม แล้วทำให้หนูเจ็บที่อวัยวะเพศ หนูจะยอมให้หมอตรวจอวัยวะเพศไหม					
ยอม	44	55.0	41	51.2	0.72
ไม่ยอม	36	45.0	39	48.8	
2. ถ้ากินหนูสกปรก หนูจะยอมให้แม่ล้างก้นไหม					
ยอม	53	66.2	60	75.0	-1.47
ไม่ยอม	27	33.8	20	25.0	
3. ถ้าหนูช่วยครูทำความสะอาดห้องเรียน แล้วครูขอกอดขอบคุณ หนูจะให้ครูกอดไหม					
ยอม	60	75.0	57	71.2	0.77
ไม่ยอม	20	25.0	23	28.8	
ข้อคำถามด้านลบ					
4. ถ้าเพื่อนชวนเล่นพ่อแม่ แล้วมีการหอมแก้มกัน หนูจะยอมให้หอมแก้มไหม					
ยอม	29	36.2	29	36.2	.00
ไม่ยอม	51	63.8	51	63.8	

ศึกษาในกลุ่มควบคุม	ก่อนสอน (n = 80)		หลังสอน (n = 80)		t
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
ข้อคำถามด้านลบ					
5. ถ้าคนข้างบ้านหนูขอ จับก้นหนู แล้วจะเอา ของเล่นชิ้นใหญ่มาให้ หนูจะยอมให้จับก้น ไหม					
ยอม	30	37.5	35	43.7	1.29
ไม่ยอม	50	62.5	45	56.3	
6. ถ้าพี่ผู้ชายที่โรงเรียน บอกว่าจะให้เงิน 100 บาท แต่ให้หนูจับ อวัยวะเพศของพี่ หนูจะ ยอมจับไหม					
ยอม	23	28.7	25	31.2	0.57
ไม่ยอม	57	71.3	55	68.8	
7. ถ้าพี่ผู้ชายที่หนูเคย เห็นหน้า ชวนหนูไป เที่ยวสวนสนุก หนูจะ ยอมไปเที่ยวกับเขา ไหม					
ยอม	36	45.0	35	43.7	-0.24
ไม่ยอม	44	55.0	45	56.3	

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนร้อยละ เปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล

ศึกษาในกลุ่มทดลอง	ก่อนสอน (n = 80)		หลังสอน (n = 80)		t
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	
ข้อคำถามด้านบวก					
1. ถ้าหนูจี้รถจักรยานล้มแล้วทำให้หนูเจ็บที่อวัยวะเพศ หนูจะยอมให้หมอตรวจอวัยวะเพศไหม	58	72.5	66	82.5	-1.81
ยอม	22	27.5	14	17.5	
ไม่ยอม					
2. ถ้ากั้นหนูสกปรก หนูจะยอมให้แม่ล้างก้นไหม					-1.28
ยอม	57	71.2	63	78.7	
ไม่ยอม	23	28.8	17	21.3	
3. ถ้าหนูช่วยครูทำความสะอาดห้องเรียนแล้วครูขอกอดขอบคุณ หนูจะให้ครูกอดไหม					0.25
ยอม	69	86.2	68	85.0	
ไม่ยอม	11	13.8	12	15.0	

ศึกษาในกลุ่มทดลอง	ก่อนสอน (n = 80)		หลังสอน (n = 80)		t
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	
ข้อคำถามด้านลบ					
4. ถ้าเพื่อนชวนเล่น พ่อ แม่ แล้วมีการหอม แก้มกัน หนูจะยอมให้ หอมแก้มใหม่					
ยอม	38	47.5	23	28.7	-3.96*
ไม่ยอม	42	52.5	57	71.3	
5. ถ้าคนข้างบ้านหนู ขอจับก้นหนู แล้วจะ เอาของเล่นชิ้นใหญ่มา ให้ หนูจะยอมให้จับ ก้นใหม่					
ยอม	33	41.2	16	20.0	-3.65*
ไม่ยอม	47	58.8	64	80.0	
6. ถ้าพี่ผู้ชายที่โรงเรียน บอกว่าจะให้เงิน 100 บาท แต่ให้หนูจับ อวัยวะเพศของพี่ หนูจะ ยอมจับใหม่					
ยอม	29	36.2	13	16.2	-3.88*
ไม่ยอม	51	63.8	67	83.8	
7. ถ้าพี่ผู้ชายที่หนูเคย เห็นหน้า ชวนหนูไป เที่ยวสวนสนุก หนูจะ ยอมไปที่อยู่กับเขาใหม่					
ยอม	36	45.0	18	22.5	-3.65*
ไม่ยอม	44	55.0	62	77.5	

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนร้อยละเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง ก่อนการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล้วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล

ศึกษาก่อนการทดลอง	กลุ่มควบคุม (n = 80)		กลุ่มทดลอง (n = 80)		t
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	
ข้อความด้านบวก					
1. ถ้าหนูจี้รถจักรยานล้มแล้วทำให้หนูเจ็บที่อวัยวะเพศ หนูจะยอมให้หมอตรวจอวัยวะเพศไหม					
ยอม	44	55.0	58	72.5	2.33
ไม่ยอม	36	45.0	22	27.5	
2. ถ้ากั้นหนูสกปรก หนูจะยอมให้แม่ล้างก้นไหม					
ยอม	53	66.2	57	71.2	0.68
ไม่ยอม	27	33.8	23	28.8	
3. ถ้าหนูช่วยครูทำความสะอาดห้องเรียน แล้วครูขอกอดขอบคุณ หนูจะให้ครูกอดไหม					
ยอม	60	75.0	69	86.2	1.80
ไม่ยอม	20	25.0	11	13.8	

ศึกษาก่อนการทดลอง	กลุ่มควบคุม (n = 80)		กลุ่มทดลอง (n = 80)		t
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
ข้อคำถามด้านลบ					
4. ถ้าเพื่อนชวนเล่นพ่อแม่แล้วมีการหอมแก้มกัน หนูจะยอมให้หอมแก้มไหม					
ยอม	29	36.2	38	47.5	-1.44
ไม่ยอม	51	63.8	42	52.5	
5. ถ้าคนข้างบ้านหนูขอจับก้นหนู แล้วจะเอาของเล่นชิ้นใหญ่มาให้ หนูจะยอมให้จับก้นไหม					
ยอม	30	37.5	33	41.2	-0.48
ไม่ยอม	50	62.5	47	58.8	
6. ถ้าพี่ผู้ชายที่โรงเรียนบอกว่าจะให้เงิน 100 บาท แต่ให้หนูจับอวัยวะเพศของพี่ หนูจะยอมจับไหม					
ยอม	23	28.7	29	36.2	-1.01
ไม่ยอม	57	71.3	51	63.8	
7. ถ้าพี่ผู้ชายที่หนูเคยเห็นหน้า ชวนหนูไปเที่ยวสวนสนุก หนูจะยอมไปเที่ยวกับเขาไหม					
ยอม	36	45.0	36	45.0	.00
ไม่ยอม	44	55.0	44	55.0	

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนร้อยละเปรียบเทียบความสามารถในการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศของเด็กอนุบาลกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง หลังการสอนเรื่องการสัมผัสและทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในเด็กอนุบาล

ศึกษาหลังการทดลอง	กลุ่มควบคุม (n = 80)		กลุ่มทดลอง (n = 80)		t
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
ข้อคำถามด้านบวก					
1. ถ้าหนูจี้รถจักรยานล้มแล้วทำให้หนูเจ็บที่อวัยวะเพศ หนูจะยอมให้หมอตรวจอวัยวะเพศไหม					
ยอม	41	51.2	66	82.5	4.42*
ไม่ยอม	39	48.8	14	17.5	
2. ถ้ากั้นหนูสกปรก หนูจะยอมให้แม่ล้างก้นไหม					
ยอม	60	75.0	63	78.7	0.56
ไม่ยอม	20	25.0	17	21.3	
3. ถ้าหนูช่วยครูทำความสะอาดห้องเรียน แล้วครูขอกอดขอบคุณ หนูจะให้ครูกอดไหม					
ยอม	57	71.2	68	85.0	2.12*
ไม่ยอม	23	28.8	12	15.0	

ศึกษาหลังการทดลอง	กลุ่มควบคุม (n = 80)		กลุ่มทดลอง (n = 80)		t
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
ข้อคำถามด้านลบ					
4. ถ้าเพื่อนชวนเล่นพ่อแม่ แล้วมีการหอมแก้มกัน หนูจะยอมให้หอมแก้มไหม					
ยอม	29	36.2	23	28.7	1.01
ไม่ยอม	51	63.8	57	71.3	
5. ถ้าคนข้างบ้านหนูขอจับก้นหนู แล้วจะเอาของเล่นชิ้นใหญ่มาให้ หนูจะยอมให้จับก้นไหม					
ยอม	35	43.7	16	20.0	3.31*
ไม่ยอม	45	56.3	64	80.0	
6. ถ้าพี่ผู้ชายที่โรงเรียน บอกว่าจะให้เงิน 100 บาท แต่ให้หนูจับอวัยวะเพศของพี่ หนูจะยอมจับไหม					
ยอม	25	31.2	13	16.2	2.25*
ไม่ยอม	55	68.8	67	83.8	
7. ถ้าพี่ผู้ชายที่หนูเคยเห็นหน้า ชวนหนูไปเที่ยวสวนสนุก หนูจะยอมไปเที่ยวกับเขาไหม					
ยอม	35	43.7	18	22.5	2.91*
ไม่ยอม	45	56.3	62	77.5	

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวปราลป พรหมล้วน เกิดวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 25421 ที่จังหวัดยโสธร สำเร็จการศึกษาปริญญาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปี พ.ศ. 2545 ศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาแพศศาสตร์ (สหสาขาวิชา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2547 ปัจจุบันปฏิบัติงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิจัย ศูนย์วิจัยและพัฒนาแพศศาสตร์ศึกษา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย